

ЗМІСТ

ВСТУП	4
МЕТОДОЛОГІЯ СЕО	5
НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ПРОВЕДЕННЯ СЕО	5
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ТА ВРАХУВАННЯ ДУМКИ ГРОМАДСЬКОСТІ ПІД ЧАС РОЗРОБЛЕННЯ ДДП ТА ЗДІЙСНЕННЯ СЕО	7
1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ МІСЦЕВОГО ПЛАНУ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ПІДГОРОДНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО РАЙОНУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДО 2033 РОКУ, ТА ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	8
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО	19
3. ХАРАКТЕРИСТИКУ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ).....	53
4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ).....	66
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ...	71
6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-	

100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ.....	83
7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	91
8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА....	95
8.1 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ	95
8.2 ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У Т. Ч. УСКЛАДНЕННЯ.....	97
9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	100
10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ).....	107
11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ.....	108
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	111
ДОДАТКИ.....	116

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування. Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм для забезпечення збалансованого (сталого) розвитку. В Україні створені передумови для імплементації процесу СЕО, пов'язані з розвитком стратегічного планування та національної практики застосування екологічної оцінки.

Відповідно статті 2, п.1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», даний Закон регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування та поширюється на документи державного планування, які стосуються сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, управління відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування або землеустрою (схеми) та виконання яких передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля, або які вимагають оцінки, зважаючи на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (далі - території з природоохоронним статусом), крім тих, що стосуються створення або розширення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

МЕТОДОЛОГІЯ СЕО

Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» (від 28 лютого 2019 року №2697-VIII). У цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії.

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище». 21 лютого 2017 р. у Верховній Раді України було зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 6106). Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року. Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, плани, повинні, в першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Зважаючи на те, що Місцевий план управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської

області до 2033 року (МПУВ) є документом державного планування місцевого рівня, він підпадає під дію Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Мета здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки МПУВ – виконання вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та інтегрування її результатів в систему управління відходами Підгородненської міської територіальної громади для сприяння сталому розвитку громади шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, дотримання екологічних вимог. СЕО – це систематичний процес оцінки наслідків, що впливають на навколишнє природне середовище, в результаті запровадження МПУВ та його заходів для забезпечення найбільш повного їх виконання та дієвості на самих ранніх етапах прийняття рішень наряду з урахуванням екологічних та соціальних аспектів.

Стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Забезпечення доступу та врахування думки громадськості під час розроблення ДДП та здійснення СЕО

Задля попереднього вивчення думки населення Підгородненської міської територіальної громади, було проведено попередні збори, в ході яких мешканці, а саме представники підприємств, бізнесу, науки та громадськості висловили підтримку на розробку Місцевого плану управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року (МПУВ) та, відповідно для цього, необхідної екологічної документації. З метою підготовки МПУВ була сформована Робоча група з розробки Плану (<https://pidgorodne.otg.dp.gov.ua/>). До складу Робочої групи ввійшли представники виконавчих органів Підгородненської МТГ, керівники місцевих підприємств, установ, організацій, підприємці, депутати сільської ради, жителі громади, науковці та інші зацікавлені особи.

У ході розробки МПУВ проведено опитування мешканців та представників бізнесу Підгородненської МТГ. При формуванні МПУВ використані громадська думка, пропозиції підприємницького середовища, практичні пропозиції фахівців щодо вирішення проблем для досягнення цілей розвитку громади, зокрема у питаннях управління відходами. Залучення широкого кола громадян до створення Місцевого плану управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року дозволяє ідентифікувати та знайти прийнятні шляхи усунення проблем громади у сфері управління відходами, забезпечити налагодження діалогу між громадськістю та владою. При цьому однією з основних складових процесу планування є обов'язкова участь у ньому усіх активних та зацікавлених представників громади. Розроблена таким чином МПУВ відображає інтереси усіх громадян.

У рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки документу державного планування - Місцевого плану управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року, було складено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та розміщено на офіційному сайті Підгородненської міської територіальної громади <https://pidgorodne.otg.dp.gov.ua/novini-ta-podiyi/novini/zaiava-pro-vyznachennia-obsiahu-stratehichnoi-ekolohichnoi-otsinky-vid-16092025-r> з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості та у трьох публічних місцях (на дошках оголошення, фотозвіт у додатку 2) та внесені ним до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

Протягом громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегії екологічної оцінки (10 календарних днів) звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ МІСЦЕВОГО ПЛАНУ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ПІДГОРОДНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО РАЙОНУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДО 2033 РОКУ ТА ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування – стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

Об'єктом стратегічної екологічної оцінки є Місцевий план управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року (МПУВ).

Зміст МПУВ відповідає вимогам «Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2023 р. № 947 «Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами».

МПУВ містить передбачені нормативними вимогами розділи (вступна частина, характеристика територіальної громади, аналіз поточного стану управління відходами територіальної громади, планування управління відходами територіальної громади, моніторинг та оцінка ефективності виконання місцевого плану, інформаційні джерела та додатки) та їх відповідне наповнення.

МПУВ розробляється на розрахунковий період 10 років.

У МПУВ передбачається використання передових технологій, технічних рішень, технологічного обладнання, які відповідають природоохоронним та санітарно-гігієнічним вимогам і забезпечують унеможливлення впливу шкідливих факторів на довкілля та здоров'я мешканців.

Розробка МПУВ здійснюється на виконання вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», п. (ж) ст. 20, п. (б) ст. 21 Закону України «Про управління відходами», п. 5 ст. 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», п. 15 ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», якими зобов'язано органи місцевого самоврядування забезпечити розроблення та затвердження Місцевих планів управління відходами (МПУВ), а також на виконання вимог Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 №820-р, Національного плану управління відходами до 2033 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1353-р, з урахуванням завдань й заходів Регіонального плану управління відходами у

Дніпропетровській області до 2030 року, затвердженого розпорядженням Дніпропетровської ОДА від 28.07.2023 р. №311-17/VIII (далі – РПУВ), та показників державної екологічної політики України, затверджених Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», з урахуванням місцевих особливостей та європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях:

- Рамкової Директиви № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року «Про відходи та скасування деяких директив»; Директиви Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 року «Про захоронення відходів»;

- Директиви № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 року «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС»;

- Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу на стан довкілля окремих проектів та програм;

- Директиви 94/62/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20 грудня 1994 року «Про упаковку та відходи упаковки»;

- Директиви 2012/19/ЄС Європейського парламенту та Ради від 4 липня 2012 року «Про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)»;

- Директиви 2006/66/ЄС Європейського парламенту та Ради від 6 вересня 2006 року «Про батарейки і акумулятори та відпрацьовані батарейки і акумулятори».

Розробка місцевого плану управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року – це один із пріоритетів вирішення питань управління відходами на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях. Тому метою МПУВ є створення та забезпечення ефективного функціонування системи управління відходами на території Підгородненської міської територіальної громади (МТГ) на інноваційних засадах, впровадження стратегічного планування, що передбачатиме виконання ряду заходів, спрямованих на реформування та удосконалення системи управління відходами відповідно Регіонального плану управління відходами у Дніпропетровській області, вибір оптимальної системи управління відходами (визначення інфраструктури для збирання, роздільного збирання, перероблення, оброблення та видалення відходів; наведення інформації про заплановані технології та методи управління відходами) та практичні заходи, що необхідні для її впровадження.

Місцевий план управління відходами спрямований на поліпшення стану благоустрою населених пунктів громади, охорони навколишнього природного середовища, санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, створення умов для залучення коштів бюджетів усіх рівнів, інвестиційних та кредитних ресурсів, міжнародної технічної допомоги. Основними завданнями Місцевого

плану управління відходами є конкретні суспільні, інституційні, організаційно-технічні, регуляторні, освітньо-виховні, технологічні та технічні, екологічні заходи, які сформовані на основі заходів, передбачених Національною стратегією, Національним і Регіональним планами управління відходами, та спрямовані на реалізацію державної та місцевої політики у сфері управління відходами.

Крім того, МПУВ узгоджується із наступними законами України:

- Законом України «Про основи містобудування», стаття 19. Забезпечення сталого розвитку населених пунктів та екологічної безпеки територій при здійсненні планування і забудови територій. Екологічна безпека територій передбачає дотримання встановлених природоохоронним законодавством вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, збереження та раціонального використання природних ресурсів, санітарно-гігієнічних вимог щодо охорони здоров'я людини, здійснення заходів для нейтралізації, утилізації, знищення або переробки всіх шкідливих речовин і відходів.

- Закон України «Про основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Визначено що частка відходів, які захоронюються (відсотків загального обсягу утворених відходів), становить: 2015 рік (базовий) - 50%, 2020 рік - 45%, 2025 рік - 40%, 2030 рік-35%.

- Закон України «Про управління відходами». Стаття 3. Основні цілі та принципи державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами:

1. Основними цілями державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами є:

1) захист здоров'я людей та навколишнього природного середовища від негативного впливу відходів;

2) здійснення заходів у сфері управління відходами без загрози здоров'ю людей та спричинення шкоди навколишньому природному середовищу в межах встановлених нормативів шкідливого впливу фізичних факторів;

3) дотримання ієрархії управління відходами.

Стаття 6. Підготовка відходів до повторного використання, рециклінг та інші операції з відновлення відходів.

Стаття 26. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері управління відходами

- Закон України «Про екологічну мережу України» Стаття 15. Схеми формування екомережі.

4) регіональні та місцеві схеми формування екомережі, програми у сфері формування, збереження та використання екомережі є основою для розроблення усіх видів проектної документації при здійсненні землеустрою, розробці містобудівної документації, а також здійсненні господарської та іншої діяльності.

- Водний кодекс України:

Стаття 89. Обмеження господарської діяльності в прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах.

У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється:

б) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо.

Стаття 99. Заборона скидання у водні об'єкти відходів і сміття.

Забороняється скидання у водні об'єкти виробничих, побутових, радіоактивних та інших видів відходів і сміття.

- Земельний кодекс України.

Стаття 61. Обмеження у використанні земельних ділянок прибережних захисних смуг уздовж річок, навколо водойм та на островах.

2. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється:

г) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо.

Стаття 166. Рекультивація порушених земель

1. Рекультивація порушених земель - це комплекс організаційних, технічних і біотехнологічних заходів, спрямованих на відновлення ґрунтового покриву, поліпшення стану та продуктивності порушених земель.

2. Землі, які зазнали змін у структурі рельєфу, екологічному стані ґрунтів і материнських порід та у гідрологічному режимі внаслідок проведення гірничодобувних, геологорозвідувальних, будівельних та інших робіт, підлягають рекультивації.

3. Для рекультивації порушених земель, відновлення деградованих земельних угідь використовується ґрунт, знятий при проведенні гірничодобувних, геологорозвідувальних, будівельних та інших робіт, шляхом його нанесення на малопродуктивні ділянки або на ділянки без ґрунтового покриву.

- Закону України «Про охорону земель»:

Стаття 46. Охорона земель і ґрунтів від забруднення відходами.

При здійсненні господарської діяльності, пов'язаної із зберіганням, обробленням, утилізацією та видаленням, знешкодженням і захороненням відходів, забезпечуються:

- виконання заходів щодо запобігання або зменшення обсягів утворення відходів та екологічно безпечне поводження з ними;

- максимальне збереження ґрунтового покриву на основі обраного оптимального варіанта територіального розміщення об'єктів поводження з відходами;

- зняття родючого шару ґрунту, його складування, збереження та використання при рекультивації земель, покращенні малопродуктивних земель і благоустрої населених пунктів;

- запобігання негативному впливу об'єктів поводження з відходами, що використовуються для збирання, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів на ґрунтовий покрив прилеглих територій;
- рекультивация земельних ділянок після ліквідації об'єктів поводження з відходами.

Підприємства, установи та організації, а також громадяни, діяльність яких пов'язана з накопиченням відходів, зобов'язані забезпечувати своєчасне вивезення таких відходів на спеціальні об'єкти, що використовуються для їх збирання, зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення.

Забороняється несанкціоноване скидання і розміщення відходів у підземних горизонтах, на території міст та інших населених пунктів, на землях природно-заповідного та іншого природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, у межах водоохоронних зон та зон санітарної охорони водних об'єктів, в інших місцях, що може створювати небезпеку для навколишнього природного середовища та здоров'я людини.

- Закон України «Про природно-заповідний фонд України».

Стаття 40. Основні вимоги щодо режиму охоронних зон територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

В охоронних зонах не допускається будівництво промислових та інших об'єктів, мисливство, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду. Оцінка такого впливу здійснюється в порядку, встановленому законодавством України. Проект МПУВ має зв'язок з документами державного планування в сфері управління відходами Підгородненської міської територіальної громади, а саме: Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області до 2027 року та проекту Плану заходів на 2024-2027 роки (другий етап) дії Стратегії (відповідно *Стратегічної цілі 2. Екологічна та енергетична безпека, зокрема Операційній цілі 2.А – Створення умов для поліпшення стану довкілля; Операційній цілі 2.В – Поліпшення управління відходами; Стратегічної цілі 3. Забезпечення якісних умов життя, зокрема Операційній цілі 3.А – Розвиток інфраструктури регіону, благоустрій територій); Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегія) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016-2025 роки (затвердженої розпорядженням Дніпропетровської ОДА від 19.05.2020 р. №322/0/3-20); Програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря на 2023 – 2027 роки Дніпропетровської зони (затвердженої розпорядженням Дніпропетровської ОДА від 28.07.2023 р. №310-17/VIII); Дніпропетровської обласної стратегії поводження з твердими побутовими відходами (у рамках реалізації Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016 – 2025 роки, затвердженої розпорядженням Дніпропетровської ОДА від 29.07.2016 №80-5/VII); Стратегії розвитку Підгородненської територіальної громади на 2020-2027 роки (в*

межах Стратегічної цілі 3 – Безпека та людський розвиток, яка включає операційні цілі: 3.3 – Захист природного середовища та 3.4 – управління відходами); Програми охорони навколишнього природного середовища та поводження з твердими побутовими відходами населених пунктів Підгородненської міської ради на 2021-2025 рр. (затвердженої рішенням сесії Підгородненської міської ради від 15 грудня 2023 р. № 2442-31/8).

Місцевий план управління відходами охоплює всі види діяльності у сфері управління відходами на території Підгородненської міської територіальної громади. У відповідності до РПУВ територія Підгородненської МТГ відноситься до Дніпропетровського кластеру (кластер УВ 1). На території УВ 1 передбачається, що полігон, що обслуговує місто Дніпро, стане регіональним полігоном. Наявні полігони, що відповідають вимогам, працюють до вичерпання потужності. Також, відповідно РПУВ у УВ 1 передбачається: 2 станції перевантаження відходів (Солонянська СТГ, Царичанська СТГ), ССЗ для ПВ (м. Дніпро), сортувальна станція для роздільно зібраних побутових відходів (м. Дніпро), компостувальна установка для зелених відходів (м. Дніпро), завод з рециклінгу відходів будівництва та знесення (м. Дніпро), завод для спалювання медичних відходів (м. Дніпро).

Відповідно РПУВ Підгородненської МТГ будівництво об'єктів системи управління відходами не передбачається, у той же час можливим є розміщення пункту підготовки вторинної сировини та майданчику централізованого компостування відходів, що біологічно розкладаються. Пункт підготовки вторсировини, що передбачає ущільнення ресурсоцінних фракцій перед їх транспортуванням, включатиме: гідравлічний прес для ущільнення відходів (при зусиллі 10 т), склади для зберігання вторсировини. На пункті підготовки вторсировини проходить ручне досортування відібраних ресурсоцінних фракцій, їх ущільнення, збирання та зберігання для подальшого транспортування на переробку.

Що стосується майданчика для компостування, то не передбачається встановлення спеціального обладнання (для отримання енергії тощо). Для цього на асфальтованій ділянці - кагат (мінімальні розміри 5*3 м) вкладаються органічні відходи, які попередньо подрібнюються. Далі в масу відходів добавляють біопрепарати (мікроорганізми), масу відходів періодично помішують за допомогою вспушувача (насадка на трактор). В результаті отримується компост, який можна використовувати як високоякісне добриво. Необхідне обладнання: подрібнювач, біопрепарати, вспушувач. Також для вирішення питання з органічними відходами (біовідходами), які утворюються на території Підгородненської МТГ у індивідуальній забудові найкраще використовувати міні компостери.

Відповідно до Національного плану управління відходами до 2033 року (затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1353-р), у МПУВ враховано: охоплення послугами з управління побутовими відходами 98% міського та 95% сільського населення – до 2033 року; охоплення

роздільним збиранням 100% великих міст, 95% міського та 70% сільського населення – до 2033 року; зменшення обсягів захоронення побутових відходів до 30% – до 2030 року.

При підготовці МПУВ враховані завдання інших документів державного планування, а саме: Цілей сталого розвитку України до 2030 року (Указ Президента України від 30.09.2019 № 722); Стратегії з питань екологічної збалансованості розвитку територіальних громад Асоціації міст України на період до 2030 року (затверджено рішенням Правління Асоціації міст України 21 березня 2017 року № 4), Національних програм «Плану відновлення України».

Також МПУВ включає положення, які стосуються охорони довкілля та сталого використання природних ресурсів, передбачає виконання зобов'язань та заходів у відповідній сфері, визначених програмами, стратегіями, програмами та іншими документами загальнодержавного рівня, а також міжнародними угодами, Стороною яких є Україна, у тому числі: Основними засадами (стратегією) державної екологічної політики України на період до 2030 року, затвердженої Законом України від 28.02.2019 № 2697-VIII; Національним планом дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р; Планом заходів щодо виконання Конвенції формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року, затвердженим розпорядженням КМУ від 30.05.2024 р. № 483-р Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках; Національною економічною стратегією, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179; Цілями Сталого Розвитку, затвердженими у 2015 році 70-ю сесією Генеральної асамблеї ООН (резолюція від 25.09.2015 70/1), з урахуванням розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2024 р. № 1190-р «Деякі питання забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в Україні»; Ріо - Конвенціями та міжнародними угодами природоохоронного спрямування.

Принципами розробки МПУВ є:

➤ *партнерство* - передбачає проведення різних консультацій, спрямованих на досягнення консенсусу, а також врахування очікувань громадськості від дій владних структур. До участі в ухваленні рішень й розробці стратегічних цілей долучені всі зацікавлені сторони - представники влади, наукових установ, підприємці та громадянське суспільство;

➤ *життєздатність* - забезпечує розвиток порівняльних переваг, визначених за результатами SWOT-аналізу;

➤ *інтеграція* - забезпечує активну участь усіх зацікавлених сторін. Інтеграція як багатомірний план розвитку пріоритетних секторів та напрямів діяльності забезпечує усунення конфліктів та негативних впливів, а також забезпечує зосередження на сумісності та синергії заходів;

➤ *інновація* - виступає в ролі індикатора проєктів та стосується, головним чином, запропонованого підходу та оптимального використання наявних ресурсів;

➤ *субсидіарність* - визначає стратегічні заходи, орієнтовані на рівень громади із використанням ресурсів регіонального розвитку.

У рамках інтеграції вітчизняного законодавства до європейського, відповідно до Директиви № 2008/98/ЄС Про відходи, основними цілями управління відходами у МПУВ визначено:

- мінімізація утворення відходів;
- максимізація переробки відходів (стимулювання розвитку ринку вторинних ресурсів);
- екологічно безпечне видалення залишків відходів (підвищення екологічної безпеки громади через забезпечення екологічно безпечного управління відходами).

Для забезпечення моніторингу виконання Місцевого плану управління відходами розроблено комплекс цільових показників, що враховують:

- цільові показники реалізації Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року;
- показники Національного плану управління відходами до 2033 року;
- показники Регіонального плану управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року;
- положення Стратегії розвитку Дніпропетровської області до 2027 року;
- положення Стратегії розвитку Підгородненської територіальної громади на 2020-2027 роки;
- результати SWOT-аналізу існуючої системи управління відходами в громаді.

Відповідно до Основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року (затвердженої Законом України від 28.02.2019 № 2697-VIII), державна екологічна політика спрямована на досягнення таких стратегічних цілей:

Ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва.

Ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України.

Ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України.

Ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення.

Ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Аналіз відповідності цілей Місцевого плану управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року* стратегічним цілям державної екологічної політики, визначених Основними засадами (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року** (далі - стратегічні цілі державної екологічної політики), приведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 - Аналіз відповідності цілей МПУВ стратегічним цілям державної екологічної політики визначених «Основними засадами (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року»

Головні напрямки МПУВ*	Цілі державної екологічної політики**				
	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
1. Створення та розвиток інституційної структури системи управління відходами. Загальна діяльність.	++			++	++
<i>Завдання 1. Забезпечення реалізації МПУВ</i>					++
<i>Завдання 2. Зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління з відходами</i>					+
<i>Завдання 3. Вдосконалення системи інформаційного забезпечення сфери управління відходами</i>					++
<i>Завдання 4. Підвищення обізнаності населення щодо управління відходами</i>	++				
<i>Завдання 5. Організація діяльності щодо зниження навантаження на довкілля від існуючих об'єктів оброблення та видалення відходів</i>				++	
2. Управління побутовими відходами	+	++	+	++	++
<i>Завдання 1. Вдосконалення та підтримання місцевої системи управління побутовими відходами</i>					++
<i>Завдання 2. Інвестиційні заходи. Створення ефективної системи збирання та вивезення побутових відходів</i>		+	+	++	
<i>Завдання 3. Створення інфраструктури для відновлення побутових відходів</i>	+	++	+	+	
<i>Завдання 4. Створення інфраструктури для управління невідсортованими залишками змішаних побутових відходів</i>				++	
3. Управління небезпечними	+	++	++	++	++

відходами					
Завдання 1. <i>Управління небезпечними відходами суб'єктів господарювання</i>	+	++	++	++	
Завдання 2. <i>Управління небезпечними відходами у складі побутових</i>				++	++
Завдання 3. <i>Управління відпрацьованими нафтопродуктами</i>	+	++	++	++	
Завдання 4 <i>Управління відходами, що містять СОЗ; відходами, що містять ПХД</i>		++	++	++	
4. Управління промисловими відходами	+	++	++	++	++
5. Управління відходами будівництва та знесення	++	+	++	++	
Завдання 1. <i>Створення інфраструктури для оброблення відходів будівництва та знесення</i>	++	+	++	++	
6 Управління відходами сільського господарства	++	++	++	++	
Завдання 1. <i>Створення інфраструктури для управління відходами рослинного походження</i>	++	++	++	++	
Завдання 2. <i>Створення інфраструктури для управління відходами тваринного походження</i>	++	++	++	++	
7. Управління медичними відходами			+	++	
Завдання 1. <i>Створення інфраструктури для управління медичними відходами</i>			+	++	
8. Управління знятими з експлуатації транспортними засобами	+		++	++	
Завдання 1. <i>Створення інфраструктури для управління знятими з експлуатації транспортними засобами, зношеними шинами</i>	+		++	++	
9. Управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд			+	++	
Завдання 1. <i>Створення інфраструктури для управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд</i>			+	++	
10. Управління відходами упаковки	++	++	+	++	+

<i>11. Управління відходами ВЕЕО</i>	++	++	+	++	+
<i>12. Управління батареями та акумуляторами</i>	++	++	+	++	+
<i>13. Управління зношеними шинами</i>	+	++	+	++	+

"++" – завдання МПУВ добре узгоджені з стратегічними цілями державної екологічної політики;
 "+" - завдання МПУВ принципово узгоджуються.

Завдання МПУВ узгоджуються із Цілями сталого розвитку України (проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1 та адаптовані з урахуванням специфіки розвитку України, викладені у Національній доповіді "Цілі сталого розвитку: Україна") і відповідними завданнями щодо їх досягнення, у частині охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини.

Моніторинг реалізації МПУВ здійснюватиметься щорічно у форматі звіту про виконання стратегічних цілей та заходів, шляхом його публікації на офіційному сайті, інформаційних ресурсах Підгородненської МТГ та представлення його на сесії сільської ради. Фінансування заходів і проектів МПУВ розвитку передбачається за рахунок: місцевого бюджету; міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам, міжнародних інституцій; капітальних видатків державного бюджету; державних цільових програм; програм і заходів, включаючи інвестиційні програми (проекти), що реалізуються за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку, міжнародних грантів тощо.

До сфери охоплення СЕО документа державного планування відноситься оцінка наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, від реалізації проектних рішень. Стратегічна екологічна оцінка документа державного планування – Місцевого плану управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року, здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжмуніципального, міжрегіонального та міжнародного екологічного співробітництва.

Якщо документ державного планування не буде затверджено, це створить умови для невиконання Регіонального плану управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року, затвердженого розпорядженням Дніпропетровської ОДА від 28.07.2023 р. №311-17/VIII, Стратегії розвитку Дніпропетровської області до 2027 року та Стратегії розвитку Підгородненської територіальної громади на 2020-2027 роки.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСТІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

Для підготовки даного розділу використовувались дані Екологічного паспорту Дніпропетровської області за 2023 р., Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Дніпропетровській області за 2023 рік та дані Головного управління статистики у Дніпропетровській області, моніторингові спостереження з різних джерел. Крім того, використовувалася інформація з офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій.

Підгородненська міська територіальна громада (МТГ) - об'єднана територіальна громада в Україні, на території Дніпропетровського району Дніпропетровської області, утворена 27 вересня 2019 року. Адміністративний центр — м. Підгородне. Загальна площа території ОТГ – 225,51 км². Населення — 21 648 мешканців (станом на 06.08.2024 р.). Середня густина населення – 96 чол./км². Підгородненська міська територіальна громада розташована на відстані 5 км до меж обласного центру – Дніпра. Населені пункти Підгородненської ТГ: м. Підгородне; с. Перемога; с. Спаське; с. Хуторо-Губиниха; с. Дмитрівка.

Відповідно до геоморфологічного районування України територія громади розташовується в межах Східноєвропейської полігенної рівнини, Придніпровській області пластово-акумулятивних рівнин, а саме відноситься до Полтавської пластово-акумулятивної рівнини на палеогенових і неогенових відкладах. Перші від поверхні водоносні горизонти і комплекси - у відкладеннях неогену (піски, пісковики, вапняки).

В геологічній будові території, де розміщується Підгороднецька МТГ береучасть різноманітний комплекс порід докембрію, протерозою-палеозою, мезозою та кайнозою. У тектонічному відношенні територія громади знаходиться у південній прибортовій зоні південно-східної частини Дніпровсько-Донецької западини. З півдня територія громади обмежена Українським кристалічним щитом.

Відповідно до карти фізико-географічного районування України територія Підгородненської МТГ громади знаходиться у Степовій зоні, Північностеповій підзоні, Лівобережнодніпровсько-Приазовському краї, Орільсько-Самарській низовинній області (<https://geomap.land.kiev.ua/zoning-1.html>) Координати центру громади (м. Підгородне) - 48°34'30" пн. ш. 35°6'8" сх. д. Територія громади за характером рельєфу є рівниною (середня позначка 60 м), рельєф має загальне пониженням до р. Кільчень, р. Самара. На схилах долин, особливо правобережних, добре розвинута яружно-балкова мережа.

Відповідно до агрогрунтового районування України територія громади розташована в зоні степу, підзоні північного степу, де переважають чорноземи звичайні і південні на лесових породах (грунту змиті і не змиті). Територія відноситься до Лівобережної провінції, де переважає континентальний клімат (посушливий) із періодичними суховіями.

Відповідно до агрогрунтового районування України територія громади розташована в зоні степу, підзоні північного степу, де переважають чорноземи звичайні і південні на лесових породах (грунту змиті і не змиті). Територія відноситься до Лівобережної провінції, де переважає континентальний клімат (посушливий) із періодичними суховіями.

Територія Підгородненської МТГ знаходиться на межі Західного Донбасу та Українського щита. Сировинні ресурси Підгородненської МТГ: нерудні ресурси – піски.

У структурі земель територіальної громади переважна площа відноситься до сільськогосподарських угідь, які займають 82% - 17228,6 га.

Відповідно до Екологічного паспорту Дніпропетровської області за 2023 рік на території Підгородненської МТГ відсутні екологічно небезпечні об'єкти.

Реалізація проєкту МПУВ не вплине на рельєф території громади, використання корисних копалин території не передбачається.

Стан атмосферного повітря

За наявними статистичними даними протягом 2023 року в атмосферне повітря Дніпропетровської області викинуто 385,1 тис. т шкідливих речовин від стаціонарних джерел забруднення, що на 56,2 тис. т більше, ніж у 2022 році. У складі викинутих забруднюючих речовин оксиди вуглецю становлять 120,013 тис. т; діоксиди сірки – 71,740 тис. т; речовини у вигляді суспендованих твердих частинок – 34,161 тис. т; діоксиди азоту – 19,001 тис. т, метану – 137,859 тис. т, метали та їх сполуки – 0,23 тис.т тощо. Крім того, за звітний період в атмосферу надійшло 16,3 млн т діоксиду вуглецю – основного парникового газу, який впливає на зміну клімату.

За даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області, у 2023 році підприємства добувної промисловості і розроблення кар'єрів викинули в атмосферу 143,249 тис. т (37,2 %) шкідливих речовин від загального обсягу викидів по області. Частина викидів від підприємств постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря у загальному обсязі викидів становить 19,2 %, від переробної промисловості – 41,4 %, від транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – 0,6 %, підприємств, які спеціалізуються на водопостачанні, каналізації, поводженні з відходами – 0,8 % [65].

Існуючий стан атмосферного повітря у межах Підгородненської МТГ можна визначити як задовільний, що обумовлено відсутністю великих підприємств-забруднювачів. У той же час наявність автомобільних доріг (зокрема

європейського автошляху Е50, автошляху міжнародного значення М29, автотраси Т-04-10) хоч і сприяють економічному розвитку громади, призводять до збільшення викидів від пересувних джерел забруднення. Доля викидів від пересувних джерел забруднення атмосферного повітря складає близько 60-70 % від загального обсягу викидів в атмосферне повітря громади. Основними причинами забруднення атмосферного повітря пересувними джерелами є: використання палива, яке не відповідає сучасним екологічним нормам; навантаження головних магістралей транзитним транспортом; відсутність нейтралізаторів в основній масі автомобілів вітчизняних і старих іномарок.

На території Підгородненської МТГ станом на 08.08.2024 р. працюють 3422 діючих СПД, серед яких 659 юридичних осіб та 2763 ФОП, з них зареєстрованих в: м. Підгородне- 1843, с. Перемога – 19, с. Спаське – 182, с. Хуторо-Губиниха – 32, с. Дмитрівка – 7. Землі у користування сільськогосподарських підприємств: селянські (фермерські) господарства – 15144,13 га; присадибні ділянки – 2308,83 га; особисті підсобні господарства – 634,08 га; садівництво/ягідництво – 205,61 га; товарне с/г виробництво – 10768,7 га. Підгородненська територіальна громада є агроорієнтованою - переважну частку становлять підприємства сільськогосподарської галузі, зокрема фермерські господарства: ФГ “Гайворонського А. І.”, ТОВ “Агропромисловий Комплекс “Спаський”, ФГ “Саша”, ТОВ “Агрополіс-Дніпро”, ТОВ “Сади Дніпра”, ФГ “Деметріон”, ТОВ “Агроінд”, Селянське (фермерське) господарство “Яловий В.Я.”, ФГ «Віталій», ФГ «БАХУС», ФГ «ВПЕРЕД-АГРО», ФГ «Мрія-Агро», ФГ «БАСАН І КО» та ін.

Промисловий потенціал громади представлений такими сферами: виробництво технологічних та конвеєрних стрічок; виробництво плит, листів, труб та профілів та інших виробів з пластмас; харчова промисловість (виробництво м'яса, безалкогольних напоїв та мінеральних вод, дитячого харчування); виробництво виробів з паперу та картону; будівництво житлових та нежитлових будинків; ремонт автотранспортних засобів та мотоциклів. На території громади діють такі великі промислові підприємства: ТОВ “Аммераал Белтех Укрфаб”, ПАТ «Ерлан», ТОВ «Укрбіопром», ТОВ «"М.А.С.К.О"» ТОВ «БІНОН», ТОВ «Українська торгівельна компанія «ФЛАГМАН», ТОВ «РЕНТВЕЛ».

Фонові концентрації забруднюючих речовин в приземному шарі атмосфери на території Підгородненської МТГ (згідно Наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 30.07.2001 № 286 «Порядок визначення величин фонових концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі») складають: пил – 0,05 мг/м³ (0,1 ГДК_{м.р.}); NO₂ – 0,008 мг/м³ (0,09 ГДК_{м.р.}); SO₂ – 0,02 мг/м³; (0,04 ГДК_{м.р.}); СО – 0,4 мг/м³ (0,08 ГДК_{м.р.}). У той же час показники забруднення атмосферного повітря знаходяться у постійному русі і залежать від багатьох факторів.

За інформацією ДРЦГМ щодо радіоактивного забруднення атмосферного повітря Дніпропетровської області, радіаційна обстановка на території області в цілому була стабільною і знаходилася у межах природного радіаційного фону. Екстремально-високі рівні радіоактивного забруднення у 2023 році не спостерігалися [65].

Прогнозні зміни стану атмосферного повітря, якщо проєкт МПУВ не буде затверджено. Відмова від реалізації проєкту МПУВ *не впливатиме на загальну тенденцію щодо стану атмосферного повітря.*

У той же час, досягнення пріоритетів проєкту МПУВ сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин та зменшенню впливу на клімат, у тому числі парникових газів, зокрема за рахунок наступних заходів:

- зменшення негативного впливу техногенно забруднених територій, у тому числі ліквідація стихійних звалищ, рекультивация звалищ/полігонів твердих побутових відходів (відповідно РПУВ);

- заходи, пов'язані зі зменшенням видалення відходів та максимальної їх утилізації, розвитку ринку вторсировини (включає технічне забезпечення роздільного збору та вивезення тільки невідсортованих залишків побутових відходів (ПВ), утилізація біовідходів тощо); екологічне виховання населення, підвищення екологічної культури та популяризація мінімізації утворення відходів та максимальної їх утилізації опосередковано сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин від населення (зменшення видалення відходів).

Зміна клімату

Глобальна зміна клімату та її місцеві прояви (підвищення середньорічної температури та тривалість спекотних посушливих періодів, частота та інтенсивність екстремальних явищ, зокрема, повеней, злив та ураганів, підвищення рівня Чорного та Азовського морів тощо) сьогодні є серед визначальних чинників, що безпосередньо впливають на екологічний стан територій, зміну характеру довкілля, здоров'я громадян, продовольчу безпеку, інфраструктуру, регіональний та місцевий розвиток. Тож прояви зміни клімату, насамперед негативні, та їхні наслідки не можуть ігноруватися в процесі стратегічного планування розвитку регіонів та територіальних громад і потребують систематичного моніторингу і розробки системи заходів пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптації до неї природних екосистем, господарств, зокрема сільського, енергетичного сектору, а також захисту громадського здоров'я та інфраструктури.

Територія Підгородненської МТГ розташована в степовій зоні, Південній атлантико континентальній кліматичній області, північному кліматичному районі, переважним типом якого є переміщення повітряних мас із заходу на схід. За агрокліматичними умовами територія громади відноситься до зони помірно посушливої, ГТК від 0,7 до 1,0.

Середньорічний розподіл температур в Дніпропетровській області має практично широтний напрямок. Літо жарке і сухе з частими зливами, сильними південно-східними і східними вітрами, які спричинюють посухи; зима м'яка, малосніжна, часто бувають відлиги і ожеледі. Пересічна температура січня від $-4,5^{\circ}\text{C}$ на південному-заході до $-6,5^{\circ}\text{C}$ на північному-сході, липня відповідно $+22,5^{\circ}\text{C}$ та $+21,5^{\circ}\text{C}$. Абсолютний максимум температури області зафіксовано на рівні $+41^{\circ}\text{C}$, а мінімум складає -38°C . Частота переходу температур на поверхні ґрунту через 0°C досягає 10–15 разів на рік.

У цілому клімат громади характеризується відносно прохолодною зимою і жарким літом. Поєднання недостатнього зволоження з високими температурами в літній період обумовлює сухість повітря, що збільшує дефіцит вологості та випаровуваності (потенціальне можливого випаровування). Тривалість безморозного періоду (періоду вегетації) на території громади близько 187 днів. Показник атмосферного тиску взимку становить біля 1021 гПа, влітку знижується до 1012–1013 гПа.

Громада перебуває у зоні ризикованого землеробства. Єдиним радикальним засобом боротьби з посухами, що винайшло людство на протязі свого існування, є зрошення земель. Лише зрошення земель здатне істотно протистояти, пом'якшити спустошливий вплив посух і суховіїв, зберегти врожаї від загибелі, забезпечити достатню кількість зерна та іншої продукції рослинництва у критичні кліматичні періоди (стратегія).

Відповідно [65] очікувані результати від реалізації положень Стратегії зміни клімату (розпорядження КМУ від 30.05.2024 р. № 483-р Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках) – підвищення рівня екологічної безпеки та покращення стану навколишнього природного середовища буде досягнуто шляхом зменшення викидів та скидів забруднюючих речовин. Так, до 2030 року в Україні повинні зменшитися викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел на 22,5 % обсягу викидів, що були у 2015 році. Передбачається, що скиди забруднених стічних вод у водні об'єкти у 2030 році зменшаться до 5 % загального обсягу скидів порівняно з 15,7 % у 2015 році. У сфері водного господарства створюватимуться умови для стимулювання запровадження суб'єктами господарювання автоматизованого обліку забору та використання вод. Утворення відходів буде суттєво зменшено завдяки забезпеченню роздільного збирання, утилізації та їх видалення, а також дотримання вимог екологічної безпеки під час управління ними тощо.

Департаментом екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної (військової) адміністрації щоквартально здійснюється інформування Міндовкілля стосовно виконання визначених пунктів Операційного плану Стратегії зміни клімату. За даними Головного управління статистики у

Дніпропетровській області обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у 2023 році склали 385,1 тис. т або зменшились на 46,8 % у порівнянні з базовим 2015 роком (у 2015 році – 723,9 тис. т). У 2023 році викиди діоксиду вуглецю (CO₂) склали 16,3 млн т, або зменшились на 36,3 % у порівнянні з базовим 2015 роком (у 2015 році – 25,6 тис. т). Обсяги утворення відходів у 2023 році склали 131,1 млн т проти 227,1 млн т за 2015 рік (або зменшились на 42,3 %), що пов'язано з виробничою діяльністю гірничо-збагачувальних комбінатів Кривбасу. Крім того, за даними Державного агентства водних ресурсів України скиди забруднених стічних вод у водні об'єкти у 2023 році склали 20,7 % до загального обсягу скидів порівняно з 39 % у 2015 році [65].

Згідно проведеним Дніпропетровським обласним центром з гідрометеорології аналізом даних спостережень метеостанцій області, в останні роки на Дніпропетровщині клімат змінюється. Зміну клімату прийнято характеризувати за допомогою річної температури повітря. Як показали результати аналізу даних спостережень метеостанцій області, за останні 15 років (2006-2021 роки) середня річна температура повітря була вищою за норму на 1-2,5⁰. Кліматичні зміни відбулися і по сезонах року. Весна, як правило, настає на 2 тижні раніше, ніж звичайно, тривалість її в середньому також збільшилася, але наростання тепла на її початку відбувається повільно, часто повертаються холоди та інтенсивні снігопади. За нею іде у більшості випадків жарке, з меншою за норму кількістю опадів літо. Однак у літній період збільшилася кількість меридіональних вторгнень холодного арктичного повітря, що спричиняє зростання інтенсивності таких явищ погоди, як шквали, сильні зливи, град. Але зважаючи на те, що ці явища носять, як правило, локальний характер, то часто метеостанціями не реєструються, або реєструються меншої інтенсивності, ніж в центральній частині цього явища. Потім приходять довга і, зазвичай, доволі тепла осінь. Далі настає коротша ніж раніше, дуже нестійка, як правило, тепліша за норму, з частими відлигами і різкими коливаннями температури повітря зима. На загальному підвищеному температурному фоні зими з температурами повітря близькими або дещо нижчими за норму вже сприймаються людьми, як щось надзвичайне.

Забруднення атмосферного повітря за ступенем хімічної небезпеки для людини посідає перше місце, завдаючи негативних екологічних наслідків і для екосистем, чинить безпосередній вплив на рослинність і фауну, а також на якість води і ґрунту. До забруднюючих речовин, про негативну дію яких на здоров'я людини отримані найбільш переконливі докази, відносяться тверді суспендовані частинки, озон, діоксид азоту, діоксид сірки, оксид вуглецю. Але, на сьогодні у зв'язку із російською агресією та введенням в Україні воєнного стану, проведенням на її території воєнних дій, виконувати будь-які дослідження, спрямовані на здійснення оцінки ризиків та вразливості населених пунктів до зміни клімату, немає можливості.

Найбільш актуальною проблемою для людства в 21-му сторіччі постає проблема стрімких кліматичних змін. Свою увагу на питанні кліматичних змін фокусують міжнародні та державні установи, усвідомлюючи неминучі зміни в усіх сферах життя людини, зокрема безпеки та господарської діяльності. Можливості впливу органів місцевого врядування на кліматичні зміни полягають у ретельному контролі за змінами обсягів викидів парникових газів та впровадженню заходів щодо запобігання збільшенню таких викидів. Це стосується контролю за викидами підприємств та співпраця з ними в напрямку зменшення забруднення, планувальних рішень щодо зменшення викидів парникових газів від територій та підвищення обізнаності громадян щодо кліматичних змін.

Прогнозні зміни стану клімату та атмосферного повітря, якщо проєкт МПУВ не буде затверджено. У проєкті МПУВ визначено:

Зменшення обсягу викидів парникових газів, зокрема передбачається зменшення викидів звалищного газу за рахунок рекультивациі звалищ/полігонів побутових відходів відповідно РПУВ, ліквідації несанкціонованого видалення відходів, зменшення видалення загального обсягу відходів за рахунок їх максимальної утилізації та мінімізації в джерелах утворення.

Контроль забруднення повітря, передбачається: впровадження механізму «забруднювач платить»; моніторинг впливу МВВ (місць видалення відходів) на довкілля.

Сміттєзвалища називають одним з факторів, який спричинює зміну клімату. На них припадає щонайменше п'ята частина світових викидів метану: газу, який в перші 20 років має парникову дію у 80 разів сильнішу, ніж вуглекислий газ. Тому відповідно до Регіонального плану управління відходами в Дніпропетровській області, полігон для переробки ТПВ в м. Підгороднє (0,56 км на північний схід від мкр. Кулебівка, поблизу траси Харків-Сімферополь), передбачається рекультивувати. Це сприятиме зменшенню викидів звалищного газу, а отже - метану, від нестаціонарних джерел викиду, що є одним із важливих моментів Паризької кліматичної угоди.

У проєкті МПУВ також передбачається реалізація заходів щодо підвищення рівня суспільної екологічної свідомості населення, екологічне виховання населення, підвищення екологічної культури в закладах освіти громади, висвітлення в засобах масової інформації питань щодо системи управління відходами, яка передбачає мінімізацію утворення відходів та їх максимальну утилізацію. Тому реалізація запланованих заходів проєкту МПУВ сприяє зменшенню викидів парникових газів у атмосферне повітря у порівнянні із існуючою ситуацією та відповідає Плану заходів щодо виконання Конвенції формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року, затвердженим розпорядження КМУ від 30.05.2024 р. № 483-р Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни

клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках.

Водні ресурси

Згідно гідрологічного районування території України, територія громади відноситься до Зони недостатньої водності (Сіверськодонецько-Дніпровська область недостатньої водності). Середня густина річкової мережі Дніпропетровської області становить 0,27 км / кв. км, забезпеченість водними ресурсами – 460 тис. куб. м на кв. км площі, проте ресурси місцевого стоку становлять лише 20 тис. куб. м / кв. км.

Місто Підгородне розташоване на берегах річки Кільчень біля її впадіння у річку Самара. На території міста Підгородне присутні невеликі ставки та заболочені території. З південного сходу місто обмежує магістральний канал МК-1 Кільченської зрошувальної системи.

Довжина річки Кільчень складає дорівнює 117,2 км, площа басейну 960 км². Гідрографічна мережа р. Кільчень розгалужена. Річка має 6 приток першого порядку (довжиною більше 10 км) загальною довжиною 111 км. Разом з р. Кільчень довжина річкової мережі становить 228 км, густина річкової мережі – 0,24 км/км². Падіння річки складає 120,0 м, середній похил – 0,77 м/км.

Басейн р. Кільчень в плані має форму видовженого трикутника, з кутами у витоках р. Кільчень і її притоки б. Грабка, а також у гирлі річки. Загальний похил басейну – з північного сходу на південний захід, потім з півночі на південь. Довжина басейну складає 53,3 км, середня ширина – 18,0 км, найбільша – 32,2 км. Рельєф басейну горбистий, глибина ерозійного врізу річок і балок басейну становить 30-50 м. Найвищі відмітки поверхні в басейні зустрічаються у витоках річки – 172 м, найнижчі 51,2 м – в гирлі. Зарегульованість басейну р. Кільчень ставками и водосховищами надмірна. Всього в басейні нараховується 87 ставків і 3 водосховища загальним об'ємом 18,8 млн. м³, площею водного дзеркала 6,6 км², озерність басейну складає 0,7 %.

Гідрохімічний режим на всьому протязі річки досить динамічний. При типових для літнього часу температурах води від +19,5 до +20 °С, водневий показник рН варіював у межах 7,3 - 8,2, нерівномірно знижуючись за течією річки. Якість води у річці має підвищену мінералізацію (від 0,7 до 2,7 г/л в різний період року) і частково перемішується з водами р. Дніпро, що має мінералізацію 0,27-0,35 г/л. За хімічним складом вода умовно придатна на зрошення. Забруднення пестицидами вод р. Кільчень не виявлено. В окремі періоди року мінералізація може збільшуватись до 2,6-8,8 г/л (середня 1,2-1,4 г/л). До несприятливих показників хімічного складу необхідно віднести: підвищений рН (8,0-8,3), особливо в жаркі місяці поливного періоду; підвищений вміст солей в окремі місяці (липень-серпень), достатньо високий вміст іонів натрію, гідрокарбонатів [71].

На сході громада знаходиться на берегах р. Самари (рис. 2.1). Довжина річки Самара (притока р. Дніпро) 311 км, площа басейну 22660 км². Похил річки 0,33 м/км. Долина трапецієподібна, асиметрична, на окремих ділянках неясно виражена, її ширина зростає від 2,5-3 до 12 км. Пригирлова ділянка Самари затоплена водами водосховища — озера Самарська Затока. Заплава двостороння, переважна ширина 3-4 км (максимальна 6 км), є стариці. Живлення переважно снігове; замерзає в грудні, скресає у березні. Мінералізація води Самари висока - в середньому за багаторіччя становить: весняна повінь - 1750 мг/дм³; літньо-осіння межень - 2135 мг/дм³; зимова межень - 2447 мг/дм³ [71]. Використовується для водопостачання і зрошення. Споруджено чимало ставків (у верхній течії).

Рис. 1.7 – Гідрографія території, на якій розміщується Підгородненська МТГ

В орогідрографічному відношенні територія громади розташована у районі Посамар'я (сточища річки Самари, лівої притоки Дніпра). Місцевість являє собою рівнину з пагорбами, яка покряна глибокими ярами та балками.

Підземні води території області сформовані в Дніпровсько–Донецькому та Причорноморському артезіанському басейнах та гідрогеологічна провінції складчастої області Українського щита. Дніпровсько–донецький артезіанський басейн один з найбільших артезіанських прісних басейнів на Україні. Причорноморський артезіанський басейн з великою кількістю окремих водомістких горизонтів з великим поширенням солонуватих і солоних вод. Гідрогеологічні умови Українського щита характеризуються безнапірним або слабонапірним водоносним горизонтом, який загалом не перевищує 3 л/с. Питомий дебіт свердловин у середньому 0,03–0,1 л/с, іноді досягає 3–5 л/с.

Питання водопостачання та водовідведення є першочерговими для громади. Постійно виконуються ремонтно-монтажні роботи в системах централізованого водопостачання та водовідведення. Зони санітарної охорони джерел питного водопостачання в населених пунктах громади утримуються у відповідності до вимог чинного законодавства.

У Підгородненській МТГ наявна часткова система водовідведення (на 20-25%), у той же час необхідним заходом на сьогодні є реконструкція очисних споруд та мереж водопостачання та водовідведення м. Подгородне, що передбачено у Стратегії розвитку Підгородненської територіальної громади на період 2020-2027 роки. Рідкі побутові відходи знешкоджуються на очисних спорудах промпобутової каналізації (Дніпропетровський р-н, Підгороднецька міська рада, комплекс споруд № 15, 400 м до населеного пункту м. Новомосковськ, р-н Кулебівка вул. Крайня), куди частково надходять по системі водовідведення, а частково вивозяться із приватної забудови асенізаційним транспортом. Очисні споруди потребують на даний час реконструкції.

При відсутності каналізації, рідкі побутові відходи вивозяться асенізаційним транспортом та знешкоджуються на очисних спорудах промпобутової каналізації.

Біля очисних споруд (400 м до населеного пункту м. Новомосковськ, р-н Кулебівка вул. Крайня) розташовані мулові майданчики (МВВ №202/18), де виділяють відходи - залишки, одержані в процесі вилучення піску (відходи піску), відходи знезараження та (або) очищення вод стічних (відходи мулу очисних споруд). Обсяг відходів - 34,605 т/добу (12630,9 т/рік). МВВ відкрите, заглиблене у землю, змашаного типу (площа - 3,6688 га; 113,7688 га із СЗЗ).

Згідно з ДБН В.1.1-24-2009 досліджувана територія громади відноситься до сезонно підтопленої.

На території громади відсутня дощова каналізація. Це може призвести до підтоплення у період паводків, а також збільшення вмісту зважених речовин та

нафтопродуктів у поверхневих водах (внаслідок змиву забруднень з території доріг). Зони (лінії) катастрофічного затоплення на території громади відсутні.

Прогнозні зміни, якщо проєкт МПУВ території не буде затверджений. Відсутні негативні зміни, у МПУВ (відповідно РПУВ) передбачені заходи щодо створення інфраструктури для управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд (Розділ 4, завдання 1, додаток 32), зокрема заходи:

- захід 4.1 - дослідження кількості утворення та оброблення осаду стічних вод;

- захід 4.2 - проведення наукового дослідження утилізації осадів стічних вод від комунальних очисних споруд;

- захід 4.3 - запровадження технологічних прийомів обробки та утилізації осадів;

- захід 4.4 - розроблення та реалізація плану утилізації осадів, що накопичені на мулових майданчиках очисних споруд;

- захід 4.5 - нейтралізація забруднення від вигрібних ям.

Все це сприятиме зменшенню негативного впливу вигрібних ям, осадів стічних вод на стан довкілля.

Земельні ресурси

Потенціал земельного фонду Дніпропетровської області характеризується високою родючістю. Домінують чорноземні ґрунти різних підтипів (звичайні та південні), родів (еродовані, лучні, засолені, солонцюваті, осолоділі), видів (глибокі, середньо– і малоглибокі; середньо–, малогумусові і слабогумусові; слабо–, середньо– і сильносолонцюваті; слабо–, середньо– і сильноеродовані), різновидів (за механічним складом переважно середньо–, важкосуглинисті та легкоглинисті), розрядів (сформовані переважно на лесах та лесових суглинках, місцями на червоно–бурих глинах і суглинках, сіро–зелених мергелястих і темно–сірих сланцюватих глинах, піщаних і супіщаних породах, на елювії масивно–кристалічних порід тощо).

У межах Дніпропетровської області чорноземи звичайні повнопрофільні, що залягають на плоскорівнинних просторах. На території Підгородненської МТГ переважають: чорноземи звичайні малогумусні глибокі; чорноземи звичайні малогумусні неглибокі; лучно-болотні на делювіальних та алювіальних відкладах (лучно-болотні солонцюваті ґрунти) (рис. 2.2). Реакція ґрунтового розчину чорноземних та лучночорноземних ґрунтів – нейтральна або слабколужна, солонцюватих ґрунтів – середньолужна, солонців – лужна.

У структурі земель Підгородненської МТГ переважна площа відноситься до земель сільськогосподарського призначення та земель, які знаходяться під забудовою (рис. 2.3).

Лучні ґрунти на делювіальних та алювіальних відкладах

- Лучні та чорноземно-лучні ґрунти
- Лучні та чорноземно-лучні поверхнево-солонцюваті ґрунти
- Лучні та чорноземно-лучні глибоко-солонцюваті ґрунти

Лучно-болотні, болотні. Торфовища

- Лучно-болотні ґрунти на делювіальних та алювіальних відкладах
- Лучно-болотні солонцюваті ґрунти

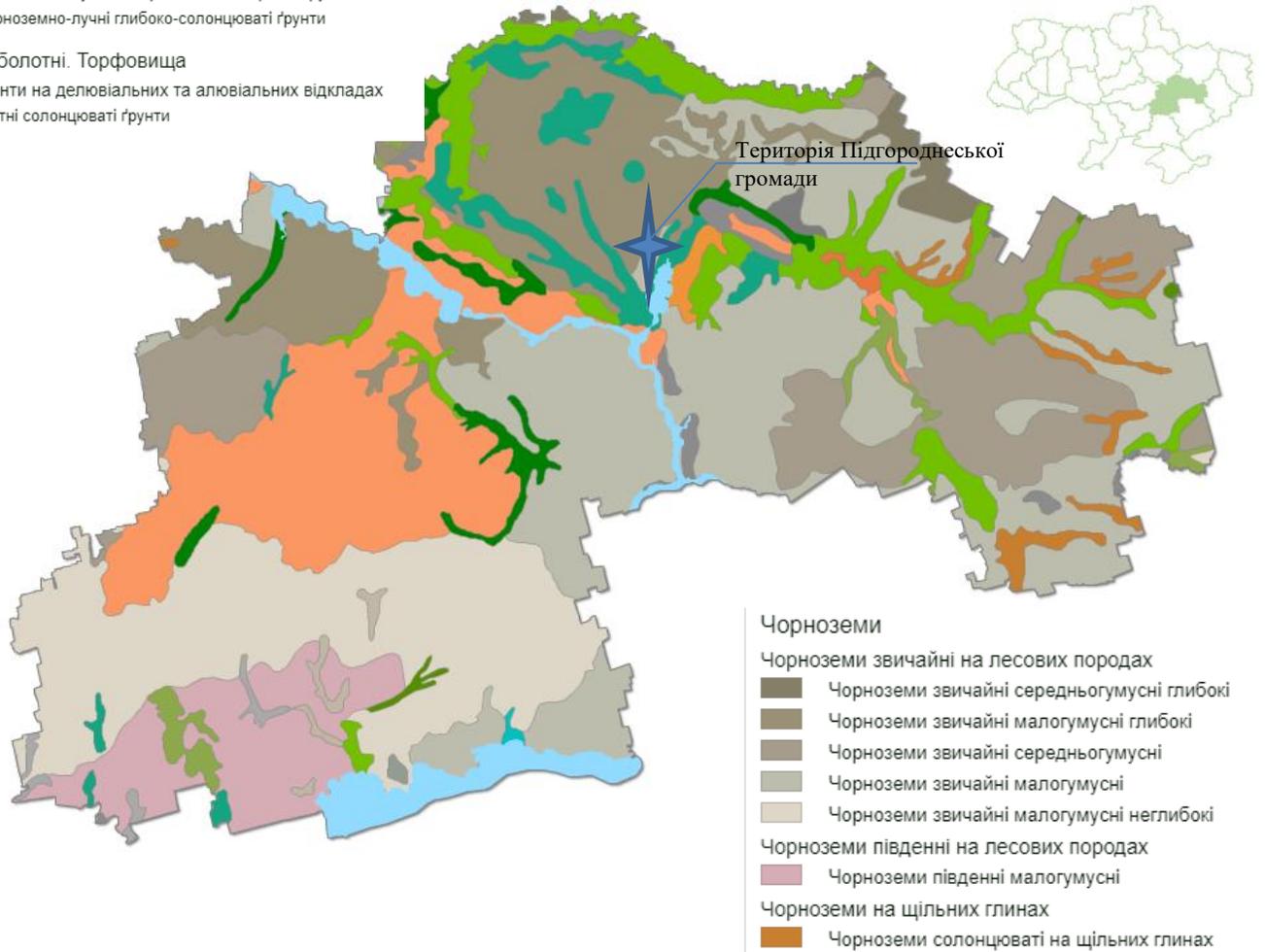

Рис. 2.2 – Ґрунти Дніпропетровської області

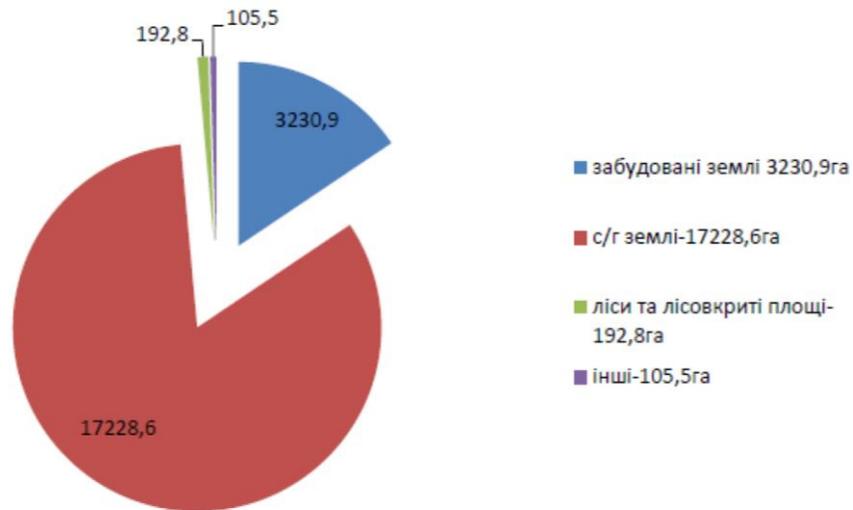

Рис. 2.3- Структура земель Підгороднеської територіальної громади

Також у структурі земель Підгородненської громади за цільовим призначенням переважає три категорії земель (рис. 2.4):

- для будівництва та обслуговування житлових будинків, господарських будівель і споруд;
- землі для ведення товарного сільськогосподарського виробництва ;
- землі для ведення особистого селянського господарства.

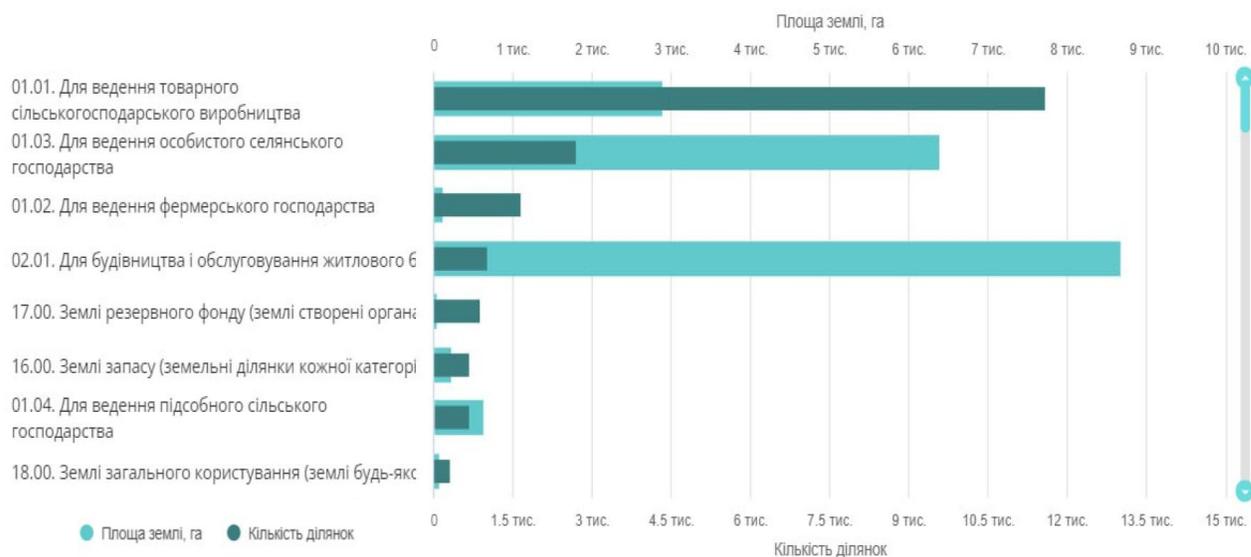

Рис. 2.4 - Цільове призначення земель Підгородненської територіальної громади

За останніми даними Головного управління Держгеокадастру у Дніпропетровській області (2023 рік) частка сільськогосподарських угідь області становить 78,7% від загальної площі області, що свідчить про високий рівень сільськогосподарського освоєння та надмірну розораність її території [65]. Основна територія Підгородненської МТГ (82%) зайнята сільськогосподарськими угіддями. Саме тому багато земель є виснаженими і потребують заходів відновлення та рекультивування.

Надмірне розширення площі ріллі за рахунок схилених земель призвело до порушення екологічно збалансованого співвідношення земельних угідь: ріллі, природних кормових угідь, лісів та водойм, що негативно позначилося на стійкості агроландшафтів і обумовило значну техногенну ураженість природних комплексів. Особливу тривогу викликає зниження родючості ґрунтів Дніпропетровської області, у тому числі і Підгородненської МТГ.

Співвідношення площ ріллі, природних кормових угідь, лісових насаджень, що склалося, негативно впливає на стійкість агроландшафту. Серед основних чинників негативного впливу на земельні ресурси сільськогосподарського виробництва є: значна розораність земель і, що найбільш небезпечно, на схилах;

порушення і не дотримання сівозмін; застосування важкої техніки; недостатність внесення органічних та мінеральних добрив; надмірна насиченість структури посівних площ технічними культурами і, особливо, соняшником. Негативним чинником є також збільшення кількості деградованих земель під впливом природних і антропогенних чинників.

Разом з тим, ґрунти Дніпропетровської області легко піддаються механічному руйнуванню внаслідок ерозії та дефляції (рис. 2.5). Відсоток еродованих та ерозійно небезпечних сільськогосподарських земель на території Підгородненської МТГ коливається в межах 20-30% від загальної площі, що пов'язано з розораністю земель.

Рис. 2.5 – Деградація ґрунтів Дніпропетровської області

Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів - зсувів, є незначними на даній території (<https://geomap.land.kiev.ua/geotech-1.html>), у той час як дана територія, схильна до значного підтоплення (<https://geomap.land.kiev.ua/geotech-2.html>).

Прогнозні зміни, якщо проєкт МПУВ не буде затверджений. Якщо не будуть запроваджені новітні технології у сфері управління відходами, буде відбуватися подальше забруднення ґрунтів, разом з цим можливе і забруднення підземних вод. Тому одним із важливих напрямків, зазначених у проєкті МПУВ є

поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки, що включає заходи щодо охорони земель, у тому числі: формування екологічної свідомості населення (з метою зменшення несанкціонованого видалення відходів та зменшення видалення змішаних відходів), ліквідація несанкціонованих звалищ відходів, а також відповідно до Регіонального плану управління відходами в Дніпропетровській області, полігон (для переробки ТПВ в м. Підгороднє, 0,56 км на північний схід від мкр. Кулебівка, поблизу траси Харків-Сімферополь), передбачається рекультивувати, що сприятиме зменшенню техногенного навантаження на прилеглі земельні ресурси.

Природно-заповідний фонд та екологічна мережа

Станом на 01.01.2023 мережа територій та об'єктів природно-заповідного фонду Дніпропетровської області складає 182 об'єктів, загальною площею 100,7 тис. га, що становить 3,14 % від площі області. Із них 32 об'єкта – загальнодержавного значення на площі 36,6 тис. га 150 – місцевого значення на площі 64,08 тис. га.

Відповідно (<https://pzf.land.kiev.ua/pzf-obl-4.html>) об'єктами ПЗФ на території громади є (рис. 2.6):

- Ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Кільченський», площа 100 га, дата створення 28.10.1974 р. (постанова Ради Міністрів УРСР № 500);

- Ландшафтний заказник місцевого значення «Отченашкові наділи», площа 400 га, дата створення 19.12.1995 р. (розпорядження Дніпропетровської ОДА № 5);

- Ландшафтний заказник місцевого значення «Мар'яно-Кулебівський», площа 1456 га, дата створення 03.02.2012 р. (рішення Дніпропетровської облради № 247);

- територія громади межує із Регіональним ландшафтним парком «Самарські плавні», площа 2800,7 га, дата створення 03.02.2012 р. (рішення Дніпропетровської облради № 247).

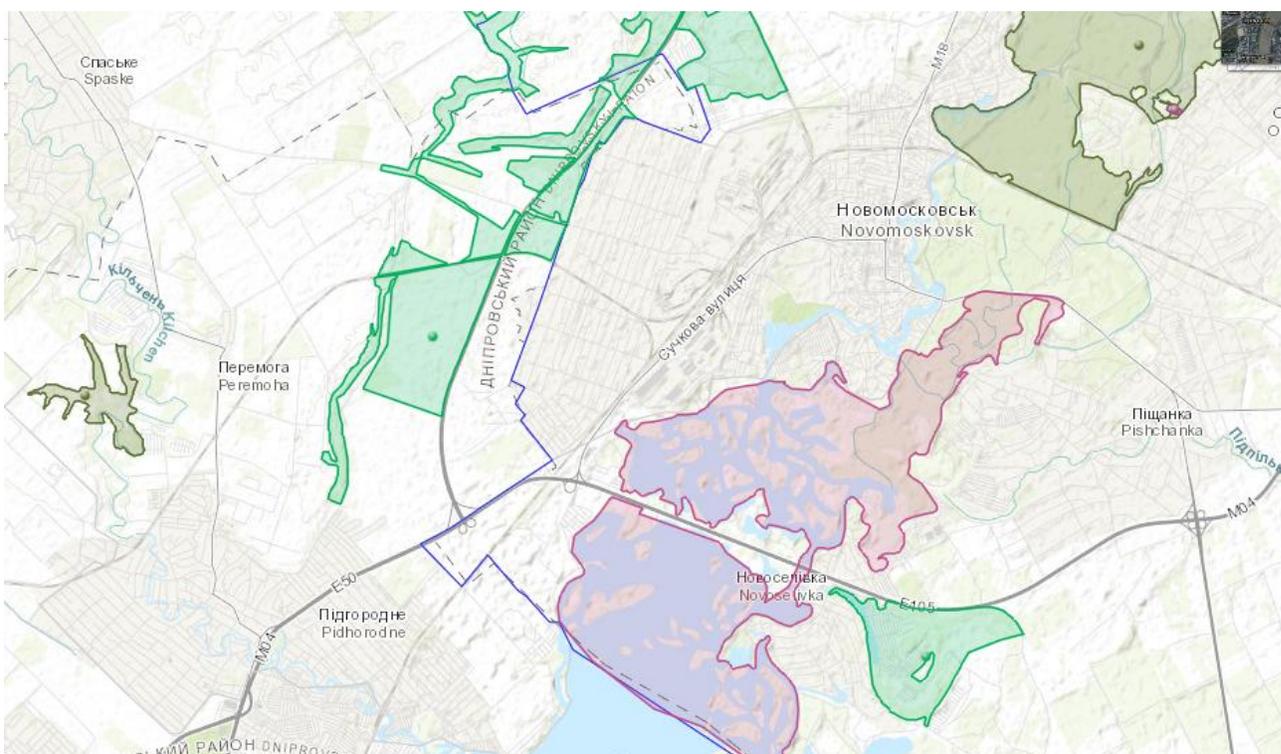

Рис. 2.6 – Об’єкти ПЗФ на території Підгородненської МТГ

На півночі території Підгородненської МТГ відповідно даних <https://emerald.eea.europa.eu/> проходить об’єкт Смарагдової мережі (рис. 2.7) - Dniprovsk Reservoir (SiteCode: UA0000093), area: 39 492,00 ha, dataset year: 2024.

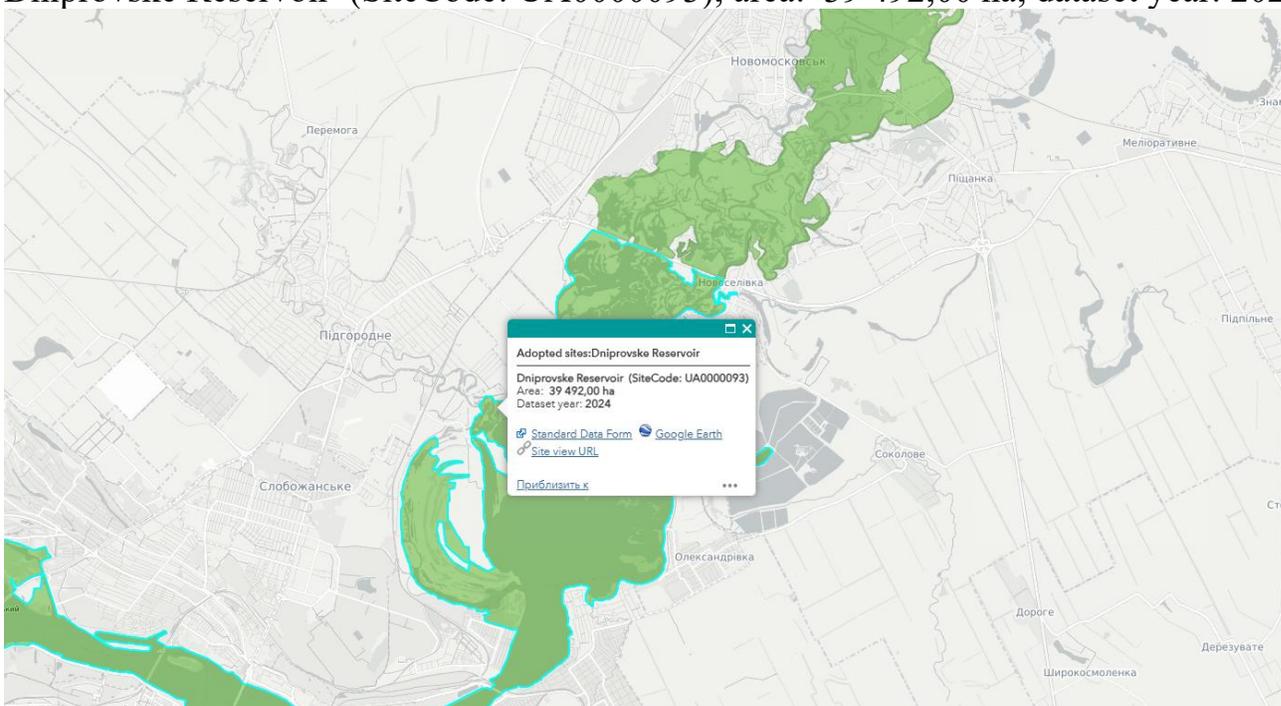

Рис. 2.7 – Об’єкти Смарагдової мережі на території Підгородненської МТГ

Загальний показник заповідності в громаді, як і загалом в області, є нижчим за європейський (12-15%). Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 443-р від 21.04.2021 р. «Про затвердження Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року» необхідно забезпечити збільшення площі заповідних територій на 3 %, за рахунок створення нових або розширення площ вже існуючих територій та об'єктів ПЗФ. Це особливо важливо, враховуючи високий рівень розораності території України та подальший курс на інтенсивне сільське господарство, що загрожує стійкому існуванню природних екосистем на територіях місцевих громад.

Прогнозні зміни, якщо проєкт МПУВ не буде затверджений. Проєкт МПУВ не передбачає негативного впливу на об'єкти ПЗФ, Смарагдової мережі, навпаки, лівідація несанціонованих звалищ відходів, формування екологічної свідомості населення сприятиме зменшенню антропогенного впливу на дані об'єкти.

Рослинний та тваринний світ

Відповідно лісотипологічному районуванню України, територія Підгородненської МТГ розташована у межах Східно-Європейської рівнини, сухі ліси, де трапляються сухі байрачні берестово-пакленові діброви.

На території області зареєстровано 356 видів адвентивних судинних рослин. Це складає 19,5 % від загальної кількості видів рослин. Частина їх є інвазійними видами, які добре пристосувалися до місцевих умов, є постійними у складі природних рослинних угруповань, а, іноді і заміщують домінуючі види у цих угрупованнях. Значна інвазійна здатність даних видів становить загрозу аборигенному фіторізноманіттю, негативно впливає на здоров'я населення. На території Підгородненської МТГ переважають трав'янисті рослини, чагарники та листяні дерева.

Територія Підгородненської МТГ знаходиться в підзоні різнотравнотипчаково-ковилового степу. Для підзони різнотравно-типчаково-ковилового степу є характерним переважання видів злакових (пристосованих до умов сухого степового клімату): ковила пірчаста ковила волосиста типчак (вівсяниця), тонконіг вузьколистий, стоколос безостий, пирій повзучий та значна участь різнотрав'я. У межах підзони типчаковоковилового степу зменшується частка різнотрав'я. Але антропогенний фактор змінив природний розвиток степу. Майже вся територія міжріч (крім долинних та балкових схилів) розорана та представлена агроценозами із системою полезахисних лісосмуг. Типова різнотравно-типчаково-ковилова рослинність залишилась тільки на схилах балок, у перелісках, де ґрунти мало придатні під рілля.

За останнє сторіччя становище природної рослинності різко погіршилося – залишки степових зональних та інших типів рослинності були деградовані. В останні два десятиріччя ділянки степової рослинності менше страждають від

випасу, що дає можливість відновлення ковилових угруповань, підвищення фіторізноманіття, у тому числі рідкісних та зникаючих видів.

Відповідно зоографічного районування України території Підгородненської МТГ розташована у степовій провінції, понтійському округу, Азово-Чорноморському районі, а саме - Західна степова (Приазовська) ділянка. Фауна хребетних нараховує 384 види тварин. З лісовими ландшафтами пов'язані 47 % видів, із гідроценозами – 37 %, із степовими та польовими – 17 %, із населеними пунктами – 6 % видів тварин. Теріофауна включає 62 види (Булахов, Пахомов, 2006 р.). У степових системах домінує положення займають мишоподібні гризуни, ховрах сірий, сліпак звичайний, заєць сірий, лисиця звичайна. У заплавлених лісах – численний кріт європейський, бурозубка звичайна, вовк, ласка, куниця, кабан дикий. Фауна амфібій степу налічує 10 видів (Булахов та ін. 2007), найхарактерніші серед яких – часничниця звичайна (*Pelobates fuscus*), р опуха зелена (*Bufo viridis*), жаба озерна (*Rana ridibunda*) та інші. У межах степового Придніпров'я також знайдено 11 видів рептилій (Булахов та ін. 2007).

На території Дніпропетровської області зустрічаються 132 види тварин, занесених до Червоної книги України, з них круглих черв'яків – 1, кільчастих черв'яків – 2, членистоногих – 66, хордових – 63. Також зустрічаються 29 видів тварин, що занесені до додатків Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори та перебувають під загрозою зникнення (CITES); 241 види тварин, занесені до додатків Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернської конвенції); 96 види, занесені до додатків Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннської конвенції, CMS); 52 видів, що охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водноболотних птахів (AEWA); 7 видів, що охороняються відповідно до Угоди про збереження популяцій європейських кажанів (EUROBATS).

Згідно з картою ареалів поширення тваринного світу України територія громади розташована на території, де біотопи докорінно змінені людиною (сільськогосподарські угіддя). Відповідно карти (<https://geomap.land.kiev.ua/animals-1.html>) на даній території переважають:

Ссавці

- Їжак вухатий (*Hemichinus auritus*)
- Хом'ячок сірий (*Cricetulus migratorius*)
- Сліпачок звичайний (*Ellobius tancrei*)
- Сліпак білозубий (*Nannospalax leucodon*)
- Сліпак звичайний (*Spalax microphthalmus*)
- Сліпак піщаний (*Spalax arenarius*)
- Тушканчик великий (*Allactaga jaculus*)
- Ємуранчик Фальцфейна (*Scirtopoda telum falzfeini*)
- Ховрах малий (*Spermophilus pygmaeus*)

Ховрах крапчастий (*Spermophilus suslicus*)

Бабак (*Marmota bobak*)

Кріль дикий (*Oryctolagus cuniculus*)

Тхір степовий (*Mustela eversmanni*)

Перегузня (*Vormela peregusna*)

Корсак (*Vulpes corsac*)

Птахи

Орел степовий (*Aquila rapax*)

Лунь степовий (*Circus macro urus*)

Боривітер степовий (*Falco naumanni*)

Журавель степовий (*Anthropoides virgo*)

Дрохва (*Otis tarda*)

Хохітва (*Tetrax tetrax*)

Лежень (*Burhinus oedienemus*)

Дерихвіст степовий (*Glareola nordmanni*)

Дерихвіст лучний (*Glareola pratincta*)

Сиворакша (*Coracias garrulus*)

Бджолоїдка (*Merops api aster*)

Жайворонок малий (*Calandrella cinerea*)

Жайворонок сирій (*Calandrella rufescens*)

Жайворонок степовий (*Melanocorypha calandra*)

Плазуни

Полоз жовточеревий (*Coluber caspius*)

Полоз Панасів (*Elyse sauromates*)

Гадюка степова (*Vipera renardi*)

Земноводні

Часничниця звичайна (*Pelobates fuscus*)

Степова фауна, мабуть більше ніж будь-яка інша, зазнала змін. Степи майже повністю були розорені, а значить ареали деяких степових тварин значно зменшились, або повністю ліквідовані. Разом з тим, внаслідок зміни ландшафтних умов, окремі степові види, як то: заєць-русак, хом'як, ховрахи, сіра куріпка, перепел, степовий лунь розширили свій ареал.

Лісозахисні смуги створили нові умови для заселення, стали містками для розселення тваринного світу.

Річки, озера і болота мають досить багату фауну. Значні зміни в фауні водоймищ сталися в зв'язку з будівництвом водосховищ, каналів, зрошувальних систем, ставків. Основним видом риби в ставках є короп, тобто напівдомашня форма сазана. Є також карась, линь, судак. Найбільш поширені у водоймищах лящ, щука, судак, сом, плітка, окунь, синець та інші.

Основні проблемні питання у сфері охорони використання та відтворення тваринного світу на території громади: браконьєрство на суходолі та на воді;

пошкодження місць проживання тварин; збіднення екосистем. Фактична лісистість на території громади, як і загалом у області, є недостатньою, а тому потребує збільшення.

Прогнозні зміни, якщо проєкт МПУВ не буде затверджений. Реалізація МПУВ не призводить до зміни кількісних та якісних показників флори й фауни, а також рослинного покриву та оселищ на суміжних територіях, не відбуваються зміни, виснаження й деградації рослинних угруповань, а також ландшафтів. Важливо зменшувати антропогенний вплив людини на флору та фауну, особливо у їх природних екосистемах, тому зменшення видалення відходів, їх впливу на природні екосистеми, що передбачається у МПУВ, є важливою складовою подальшого розвитку громади.

Матеріальні активи, об'єкти культурної спадщини

У Дніпропетровській області взято на облік 2515 пам'яток культурної спадщини (91 – щойно виявлений об'єкт). До Державного реєстру нерухомих пам'яток України внесено 2472 пам'ятки культурної спадщини (2012 рік – 125), у тому числі 36 національного значення.

На території Підгородненської міської територіальної громади налічується 52 кургани, до яких входять 107 курганних могильників. З них 25 курганів, до яких входять 66 курганних могильників. Зазначені археологічні об'єкти були взяті на державний облік згідно Закону України «Про охорону культурної спадщини», рішеннями Дніпропетровського облвиконкому: № 180 від 16.04.1987р., 10 курганів до яких входять 15 курганних могильників бралися на державний облік відповідно до протоколу від 23.04.2003 року №8 Обласною Консультативною радою з питань охорони культурної спадщини, 17 курганів, до яких входять 26 курганних могильників взяті на облік, як щойно виявлені та внесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України наказом Міністерства культури та інформаційної політики України від 08.02.2022 № 65 та, відповідно до пункту 3 Прикінцевих положень Закону України «Про охорону культурної спадщини», зберігають свій статус як пам'ятки археології. Відповідно до статті 17 Закону України «Про охорону культурної спадщини», всі пам'ятки археології є державною власністю. Тому пріоритетним напрямком є запобігання порушення законодавства по охороні культурної спадщини та здійснення комплексу заходів для захисту пам'яток.

Прогнозні зміни, якщо проєкт МПУВ не буде затверджений. МПУВ не буде мати вплив на стан об'єктів культурної спадщини. Якщо під час проведення будь-яких робіт виявлено знахідку археологічного або історичного характеру(уламків посуду, кісток, знарядь праці, зброї і т.д.), то згідно ст. 36 Закону України «Про охорону культурної спадщини», виконавець робіт зобов'язаний зупинити їх подальше ведення і протягом однієї доби повідомити про це відповідний орган охорони культурної спадщини, на території якого проводяться земляні роботи.

Управління відходами

На території Підгородненської МТГ проблема управління побутовими відходами (ПВ) є однією із неоднозначних і складних для вирішення з екологічної та соціально-економічної точки зору. Проблема накопичення побутових відходів перетворюється у вагомий небезпечний чинник, що впливає на якість життя населення та стає однією з реальних загроз екологічній безпеці громади. ПВ є джерелом вторинних матеріальних та енергетичних ресурсів, а також впливають на стан навколишнього природного середовища, що вимагає застосування комплексного підходу до формування та управління даною сферою з метою поліпшення їх використання, мінімізації утворення й забезпечення екологічної безпеки при поводженні з ними.

Організація та порядок збирання, перевезення, перероблення змішаних побутових відходів відповідно до встановлених державних правил і норм у населених пунктах Підгородненської МТГ проводиться за єдиною планово-регулярною системою. Ефективність та раціональність системи збирання побутових відходів забезпечується виконанням даної роботи спеціалізованим автотранспортом з вивезення побутових відходів.

На даний час ситуація у сфері управління побутовими відходами в Підгородненській МТГ потребує покращення, як і загалом у Дніпропетровській області та Україні, спостерігається лише частковий роздільний збір побутових відходів. Збір та вивіз побутових відходів здійснює КП «Підгородне-сервіс» Підгородненської міської ради (м. Підгородне, вул. Центральна, 43а).

На території Підгородненської МТГ розташовані сміттєві баки об'ємом 1,1 м³, кількість контейнерів – 166 одиниць, із них для роздільного збору – 45 одиниць. Побутові відходи з контейнерних баків видаляються спеціалізованими автомобілями – сміттєвозами. На балансі КП «Підгородне-сервіс» Підгородненської міської ради наявні 2 спеціалізовані машини для вивезення ПВ – IVECO Eurocargo (об'єм бункера 16 м³) та Влів медіум (об'єм бункера 18-20 м³).

Крім того, по замовленню фізичних і юридичних осіб КП «Підгородне-сервіс» Підгородненської міської ради здійснює вивіз ПВ, інших безпечних відходів транспортним причепом, або автомобілями самосвалами. Цим транспортом вивозиться ПВ від прибирання місць загального призначення (дороги, тротуари, парки, сквери, кладовища та інше).

Фактично за 2024 рік КП «Підгородне-сервіс» Підгородненської міської ради вивезено на полігон ТПВ 11340 м³ побутових відходів. Мешканці садибної забудови здійснюють часткове захоронення та переробку (згодовування харчових відходів домашнім тваринам, спалення, перепрівання та перетворення на компост) побутових відходів самостійно в свої садибах. Установи, заклади та організації вивезення твердих побутових відходів здійснюють за заявочною системою.

Планово – регулярна система застосована в громаді передбачає регулярне за графіком вивезення ПВ до полігону. Вивезення ПВ здійснюється по графіках, що

затверджені у терміни визначені санітарними нормами. Вивіз ПВ здійснює «Підгородне-сервіс» Підгородненської міської ради. Відходи вивозяться на полігон для переробки ТПВ в м. Підгородне Дніпропетровської області (МВВ №152/15) ТОВ «ІННОВАЦІЙНІ ЕКОТЕХНОЛОГІЇ УКРАЇНИ» (ТОВ «ЕКОЛОГІЯ УКРАЇНА», м. Підгородне, вул. Смоленська, буд. 72). Наявність акту на земельну ділянку – договір аренди землі від 03.04.2007 р., договір про внесення змін та доповнень №1 та заміну сторони від 27.08.2015 р.; відомості з державного реєстру речових прав на нерухоме майно від 04.09.2017 р.

Обсяг видалених відходів на даному полігоні 2499,48 тис. т. Відповідно паспорту МВВ (№152/15) площа полігону - 7,4 га / 8,5 га / 21,5 га, відкрите заглиблене в землю. Рівень заповнення полігону побутовими відходами – 27%. СЗЗ витримана.

Відповідно до Регіонального плану управління відходами в Дніпропетровській області, міський полігон ТПВ (полігон для переробки ТПВ ТОВ «ЕКОЛОГІЯ УКРАЇНА»), що розташований на території Підгородненської МТГ, повинен бути рекультивований та закритий. Поряд з цим, РПУВ визначено, що територія Підгородненської МТГ відноситься до Дніпровського кластеру управління відходами (кластер УВ 1) Відповідно РПУВ Підгородненської МТГ будівництво об'єктів системи управління відходами не передбачається, у той же час може передбачатися пункт підготовки вторинної сировини (для підготовки вторинної сировини для подальшого транспортування: досортування, ущільнення) та майданчик централізованого компостування відходів, що біологічно розкладаються.

На даний час розширення відповідальності виробника у сфері управління побутовими відходами на території громади, як і загалом в області, не впроваджена через відсутність відповідного нормативно-правового регулювання у даній сфері.

Загальний обсяг промислових відходів на території громади становить 2,37 тонн (2022 рік), з них IV класу небезпеки – 99,6% IV класу небезпеки. Обсяги відновлення промислових відходів на території громади (як і для області загалом) складає: для відходів I-IV класу небезпеки – 25-40 % від загальної кількості утворених відходів; для відходів I-III класу небезпеки – 60-65% від загальної кількості утворених відходів I-III класів небезпеки.

Прогнозні зміни, якщо проєкт МПУВ не буде затверджений. Накопичення обсягів відходів без належного їх утримання у місцях видалення відходів, відсутність дієвої системи видалення вторинних вторинних ресурсів та сучасного підприємства з переробки ПВ, утворення стихійних звалищ створює ризики негативного впливу на здоров'я населення. Виникає нагальна потреба удосконалення роботи у напрямку організації вторинної переробки відходів. У той же час при вилученні даних фракцій можливо отримувати додатковий дохід та зменшувати техногенне навантаження на місця видалення відходів. Тому у

проекті МПУВ визначені заходи підвищення екологічної свідомості населення щодо роздільного збору відходів. Також у проєкті МПУВ передбачено заходи щодо впровадження системи роздільного збору відходів, створення відповідного інфраструктурного забезпечення для розвитку ринку вторсировини; забезпечення системи екологічно безпечного видалення невідсортованих залишків відходів; зменшення обсягу утворення ПВ; заходи щодо розробки системи управління небезпечними відходами; організації системи управління медичними відходами; встановлення інфраструктурного забезпечення для управління великогабаритними та будівельними відходами; розробки системи управління електроприладами; розробки системи управління відпрацьованими транспортними засобами; розробки системи управління органічними відходами тощо.

Характеристика почного стану довкілля

На території громади фактори (об'єкти оброблення відходів) які спричиняють загрозу стану флори, фауни, надр, клімату, ландшафту, матеріальних активів та об'єктів культурної спадщини, згідно реєстру місць видалення відходів у Дніпропетровській області <https://adm.dp.gov.ua/storage/app/media/EKOLOGIA/MVV-REESTR-20-08-2021.pdf>, включають:

- Мулові майданчики (МВВ №202/18), діюче - Підгороднецька міська рада, комплекс споруд № 15 (400 м до населеного пункту м. Новомосковськ, р-н Кулебівка вул. Крайня), власник - КП «Новомосковськ водоканал» (м. Новомосковськ, вул Сучкова, 40). Залишки, одержані в процесі вилучення піску (відходи піску). Відходи знезараження та (або) очищення вод стічних (відходи мулу очисних споруд). Обсяг відходів - 34,605 т/добу (12630,9 т/рік). МВВ відкрите, заглиблене у землю, змашаного типу (площа - 3,6688 га; 113,7688 га із СЗЗ);

- Навозосховище для рідких відходів (МВВ №132/15), діюче - ТОВ «ДЕМІС-АГРО», м. Підгородне, вул. Дніпровська, буд. 127. МВВ відкрите заглиблене в землю, площа – 1,55 га. Відходи, що видаляються - екскременти, сечовина та гній (включно струхлявіле сіно та солома) від худоби.

- Полігон для переробки ТПВ в м. Підгородне Дніпропетровської області (МВВ №152/15) ТОВ «ІННОВАЦІЙНІ ЕКОТЕХНОЛОГІЇ УКРАЇНИ» (ТОВ «ЕКОЛОГІЯ УКРАЇНА», м. Підгородне, вул. Смоленська, буд. 72), діюче. Розташовується 0,56 км на північний схід від мкр. Кулебівка, поблизу траси Харків-Сімферополь 1221411000). Обсяг видалених відходів - 2499,48 тис. т. Площа: 7,4 га / 8,5 га / 21,5 га, відкрите заглиблене в землю. На даний полігон відповідно реєстру МВВ крім побутових відходів можуть видалятися промислові відходи, зокрема будівельні відходи: гравій, щебінь, пісок, мука доломітова, заповнювачі, гіпсоцементи, мастика гідроізоляційна, речовини зв'язувальні зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути

використані за призначенням. Продукція будівельна (у т. ч. від ремонту будівель і споруд, шляхів, мостів, шляхопроводів тощо) некондиційна; матеріали абразивні та вироби з них зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, які не можуть бути використані за призначенням.

На території Підгородненської МТГ відсутні ліцензіати з управління небезпечними відходами. Повний перелік ліцензіатів, що здійснюють діяльність у сфері управління небезпечними відходами, приведено на сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів <https://mepr.gov.ua/biznesu/dozvolu-ta-litsenziyi/>. Згідно переліку ліцензіатів з управління небезпечними відходами на території Дніпропетровської області наявно 2 підприємства, що мають ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами (відходи мінеральних масел, не придатні для використання за призначенням): - АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ПОКРОВСЬКИЙ ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНИЙ КОМБІНАТ" (Дніпропетровська обл., місто Покров, ВУЛИЦЯ ЦЕНТРАЛЬНА, будинок 11); - ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ "НІКОС" (Дніпропетровська обл., місто Новомосковськ, вул.Джонсона Бориса, будинок 1).

Здоров'я населення

Кількість населення Підгородненської МТГ станом на 06.08.2024 р. складає 21 648 осіб. Динаміка чисельності населення за останні три роки відображена на рис. 2.8. Згідно аналізу стану та тенденцій соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць Дніпропетровської області, у період з 2014 до 2022 рр. до Підгородненської громади відбувався сталий міграційний притік за рахунок зовнішньої міжрегіональної міграції. З початком повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України 24 лютого 2022 року спостерігалась тенденція до відтоку населення з громади: за офіційними даними відтік місцевого населення у 2023-2024 роках коливався в межах -14,5% (2023р.) та -12,8% (2024р.). Проте, на загальну демографічну ситуацію в громаді це не мало критичного впливу за рахунок імміграції населення зі східних регіонів, постраждалих від війни. Загальне зменшення чисельності населення у 2024 році складало 99 осіб на 1000 осіб за 2024 рік. Основні демографічні тенденції в громаді типові для країни під час воєнного часу: міграція, зменшення кількості чоловіків та старіння.

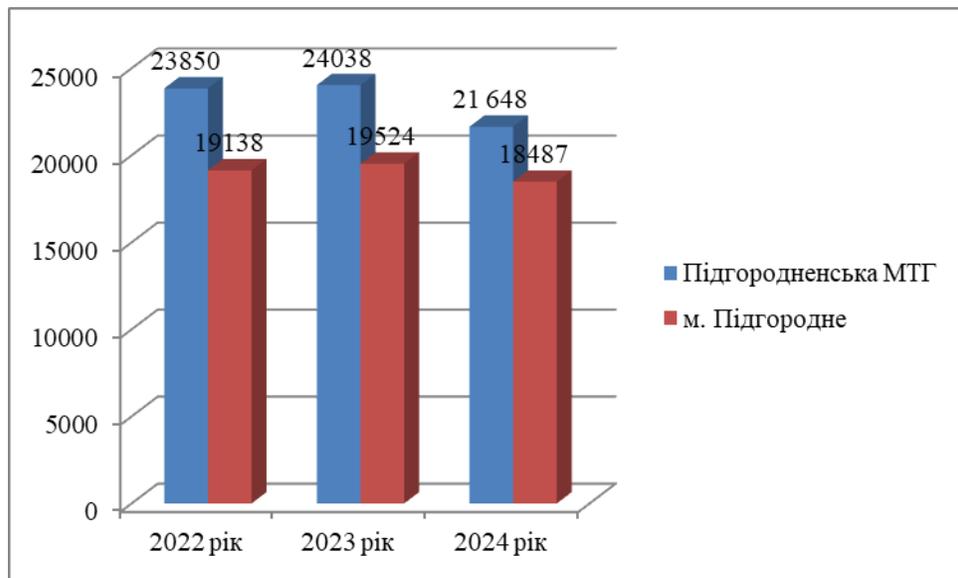

Рис. 2.8 – Динаміка чисельності населення Підгородненської МТГ, осіб

Станом на 2024 рік частка економічно активного населення Підгородненської громади становить 63% (з них –57% жінки та 43% чоловіки); частка дітей шкільного віку становить 12%, а дітей дошкільного віку незначна (менше 1%); частка осіб віком від 60 років становить 20% від загальної чисельності населення громади. За період воєнних дій Підгородненська МТГ прийняла понад 7000 вимушених переселенців, з яких за офіційними даними на постійне проживання залишились 2251 осіб.

Чисельність населення громади в розрізі населених пунктів станом на 06.08.2024 року відображена на рис. 2.9.

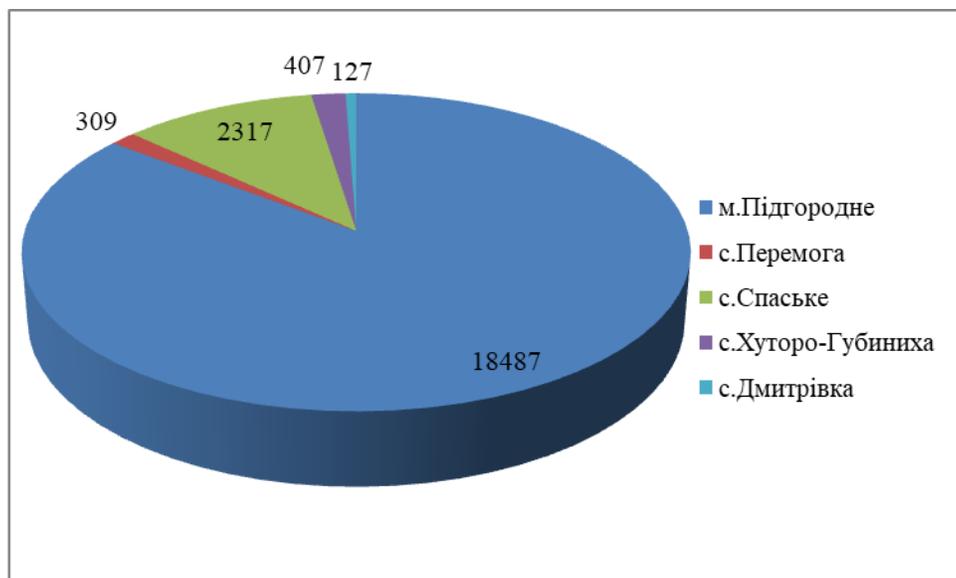

Рис. 2.9 - Чисельність населення громади в населених пунктах станом на 06.08.2024 року

По населеним пунктам громади смертність перевищує народжуваність. Останні роки населення громади скорочується щорічно приблизно однаковими темпами (біля 2-3%). Зменшення відбувається в основному за рахунок природного скорочення населення всієї громади (смертність перевищила народжуваність). В гендерній структурі переважають жінки. Основні демографічні тенденції в громаді типові для країни під час воєнного часу: міграція, зменшення кількості чоловіків та старіння. Більшість факторів, які впливають на демографічну ситуацію в громаді, формуються на загальнодержавному рівні і залежать від фінансово-економічного стану та добробуту населення. Подолання фінансової кризи та поліпшення економічного стану населення, що в свою чергу призведе до досягнення сталого демографічного розвитку, є тривалим і складним процесом.

Показники захворюваності населення і смертності залежать від великої кількості факторів – соціальних, економічних і, не в останню чергу, екологічних. Одним з факторів, який впливає на здоров'я та тривалість життя населення є екологічний, а саме стан повітря, води, ґрунту, особливості клімату. Тому питання збереження населення, в тому числі запобігання негативного впливу на нього факторів навколишнього середовища, **знаходиться на постійному контролі керівництва Підгородненської міської ради.** Всі завдання проєкту МПУВ направлені на створення екологічно привабливого та комфортного середовища проживання для мешканців, сприятливе для екологічного бізнесу (ринку вторресурсів) та цікаве для туристів, у тому числі на підвищення рівня екологічної безпеки території, підвищення рівня суспільної екологічної свідомості, удосконалення місцевої екологічної політики, які в кінці кінців відображаються на покращенні добробуту населення та як наслідок – покращення демографічної ситуації та здоров'я населення.

Прогнозні зміни, якщо проєкт МПУВ не буде затверджений.

У випадку, якщо МПУВ не буде затверджено, показники стану здоров'я населення та рівні захворюваності залишаться без змін. У той же час реалізація заходів проєкту ДДП покращити систему управління з відходами, що в кінцевому випадку позитивно вплине на стан довкілля та здоров'я населення.

Соціальний ризик реалізації заходів проєкту МПУВ визначається як ризик для групи людей, на яку може вплинути впровадження об'єкта господарської діяльності з урахуванням особливостей природно-техногенної системи.

Значення соціального ризику (R_s), для оцінювання, розраховується за формулою [49]:

$$R_s = CR_a \cdot V \cdot (N/T) \cdot (1 - N_p) \quad 2.1$$

де: $CR_a = 1 \cdot 10^{-6}$ – прийнятий канцерогенний ризик комбінованої дії декількох канцерогенних речовин, забруднюючих атмосферу;

V_u – уразливість території від прояву забруднення атмосферного повітря, $V_u = 0,48$ часток;

N = кількість населення Підгородненської МТГ;

$T = 70$ років – середня тривалість життя, (визначається для даного регіону або приймається 70 років);

$N_p =$ – коефіцієнт, що визначається відношенням кількості додаткових робочих місць до чисельності населення.

Класифікація рівнів соціального ризику представлена у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 - Класифікація рівнів соціального ризику

№	Рівень ризику	Ризик протягом життя
1	Неприйнятний для професійних контингентів і населення	Більший ніж 10^{-3}
2	Прийнятний для професійних контингентів і неприйнятний для населення	10^{-3} - 10^{-4}
3	Умовно прийнятний	10^{-4} - 10^{-6}
4	Прийнятний	Менший ніж 10^{-6}

Розрахований соціальний ризик без реалізації заходів МПУВ (становить $4,50 \cdot 10^{-5}$ одиниць та характеризується як умовно прийнятний.

Розрахований соціальний ризик від реалізації заходів МПУВ (зокрема від реалізації заходів розділу 2. Управління побутовими відходами) становить $3,90 \cdot 10^{-7}$ одиниць та характеризується як прийнятний.

Попередні висновки

1. Реалізація цілей проєкту МПУВ сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин та зменшенню впливу на клімат, у тому числі парникових газів. Для цього у проєкті МПУВ визначені наступні завдання: зменшення негативного впливу техногенно забруднених територій; заходи, пов'язані з зменшенням видалення відходів та максимальної їх утилізації, розвитку ринку вторсировини (включає технічне забезпечення роздільного збору та вивезення тільки невідсортованих залишків ПВ тощо); екологічне виховання населення, підвищення екологічної культури та популяризація мінімізації утворення відходів та максимальної їх утилізації опосередковано сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин від населення (зменшення видалення відходів). Це сприятиме зменшенню викидів звалищного газу, а отже - метану, від нестационарних джерел викиду, що є одним із важливих моментів Паризької кліматичної угоди. Реалізація запланованих заходів проєкту МПУВ сприяє зменшенню викидів звалищного газу (парникових газів) у атмосферне повітря у порівнянні із існуючою ситуацією та відповідає Плану заходів щодо виконання Конвенції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року, затвердженим розпорядженням КМУ від 30.05.2024 р. № 483-р.

2. На території громади протікають річки Самара та її притока Кільчень. Потрібно відзначити негативні зміни, що відбуваються у річках басейну р. Дніпро даної території, що обумовлено замуленістю, як наслідок - евтрофікацією у теплий період водойм. Отже однією із головних проблем річок даної території є їх захаращення.

Наявність вигрібних ям спричиняють ризики забруднення підземних вод нітритами та нітратами, амоній-іонами. У МПУВ (відповідно РПУВ) передбачені заходи щодо створення інфраструктури для управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд (Розділ 4, завдання 1), зокрема заходи: дослідження кількості утворення та оброблення осаду стічних вод, проведення наукового дослідження утилізації осадів стічних вод від комунальних очисних споруд; запровадження технологічних прийомів обробки та утилізації осадів; розроблення та реалізація плану утилізації осадів, що накопичені на мулових майданчиках очисних споруд; нейтралізація забруднення від вигрібних ям. Все це сприятиме зменшенню негативного впливу вигрібних ям, осадів стічних вод від комунальних очисних споруд на стан довкілля.

3. На території громади, як і загалом у Дніпропетровській області, мають місце процеси, що негативно позначаються на стані ґрунту та зменшують його родючість. Тому одним із важливих напрямків, зазначених у проєкті МПУВ є поліпшення екологічної ситуації та підвищення рівня екологічної безпеки, що включає заходи щодо охорони земель, у тому числі: формування екологічної свідомості населення (з метою зменшення несанкціонованого видалення відходів), рекультивацію місць видалення відходів на території громади відповідно РПУВ, що сприятиме зменшенню техногенного навантаження на прилеглі земельні ресурси.

4. На території Підгородненської МТГ виникає нагальна потреба удосконалення роботи у напрямку організації вторинної переробки ПВ. Тому у проєкті МПУВ визначено заходи щодо забезпечення роздільного збирання ПВ та направлення вторинної сировини на переробку, придбання баків, контейнерів для збору ПВ (у тому числі для роздільного сортування ресурсоцінних фракцій відходів), покращення матеріально-технічного забезпечення сфери управління відходами. У відповідності до РПУВ територія Підгородненської МТГ відноситься до Дніпровського кластеру УВ 1. На території УВ 1 передбачається, що полігон, що обслуговує місто Дніпро, стане регіональним полігоном. Наявні полігони, що відповідають вимогам, працюють до вичерпання потужності. Таким чином, відповідно до Регіонального плану управління відходами в Дніпропетровській області, полігон (для переробки ТПВ в м. Підгородне (0,56 км на північний схід від мкр. Кулебівка, поблизу траси Харків-Сімферополь), передбачається рекультивувати.

Також, відповідно РПУВ у УВ 1 передбачається: 2 станції перевантаження відходів (Солонянська СТГ, Царичанська СТГ), ССЗ для ПВ (м. Дніпро), сортувальна станція для роздільно зібраних побутових відходів (м. Дніпро), компостувальна установка для зелених відходів (м. Дніпро), завод з рециклінгу відходів будівництва та знесення (м. Дніпро), завод для спалювання медичних відходів (м. Дніпро). Також у МПУВ передбачається облаштування пункту підготовки вторинної сировини (який включатиме: гідравлічний прес для

ущільнення відходів, склади для зберігання вторсировини), що дозволить значно зменшити обсяги відходів, які ущільнюються та транспортуються на регіональний полігон та сортувальні станції у м. Дніпро. На пункті підготовки вторсировини проходить ручне досортування відібраних ресурсоцінних фракцій, їх ущільнення, збирання та зберігання для подальшого транспортування на переробку. На території Дніпровського кластеру передбачається будівництво об'єкту біологічного оброблення відходів у м.Дніпро, у той же у перспективі доцільним є організація майданчика централізованого компостування відходів (а також компостування в часних будинках за допомогою міні-компостерів), що біологічно розкладаються на території громади.

5. Об'єктами ПЗФ на території Підгородненської МТГ є: ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Кільченський», площа 100 га, дата створення 28.10.1974 р. (постанова Ради Міністрів УРСР № 500); ландшафтний заказник місцевого значення «Отченашкові наділи», площа 400 га, дата створення 19.12.1995 р. (розпорядження Дніпропетровської ОДА № 5); ландшафтний заказник місцевого значення «Мар'яно-Кулебівський», площа 1456 га, дата створення 03.02.2012 р. (рішення Дніпропетровської облради № 247); територія громади межує із Регіональним ландшафтним парком «Самарські плавні», площа 2800,7 га, дата створення 03.02.2012 р. (рішення Дніпропетровської облради № 247). На півночі території Підгородненської МТГ відповідно даних <https://emerald.eea.europa.eu/> проходить об'єкт Смарагдової мережі - Dniprovske Reservoir (SiteCode: UA0000093), area: 39 492,00 ha, dataset year: 2024. Проект МПУВ не передбачає негативного впливу на об'єкти ПЗФ, Смарагдової мережі, а навпаки, рекультивация місць видалення відходів, формування екологічної свідомості населення, зменшення видалення відходів та збільшення їх відновлення, сприятиме зменшенню антропогенного впливу на дані об'єкти.

6. Основними проблемними питаннями у сфері охорони використання та відтворення тваринного світу на території громади є: браконьєрство на суходолі та на воді; пошкодження місць проживання тварин, збіднення екосистем. Фактична лісистість на території громади, як і загалом у області, є недостатньою, а тому потребує збільшення. Важливо зменшувати антропогенний вплив людини на флору та фауну, особливо у їх природних екосистемах, тому зменшення видалення відходів, їх впливу на природні екосистеми, що передбачається у МПУВ, є важливою складовою подальшого розвитку громади.

Одним з факторів, який впливає на здоров'я та тривалість життя населення є екологічний, а саме стан повітря, води, ґрунту, особливості клімату. Всі завдання проєкту МПУВ направлені на створення екологічно привабливого та комфортного середовища проживання для населення, у тому числі на підвищення рівня екологічної безпеки території, рівня суспільної екологічної свідомості, удосконалення місцевої екологічної політики, що в кінці кінців відображається на покращенні добробуту населення та як наслідок – покращення демографічної

ситуації та здоров'я населення.

Ключові екологічні проблеми території

На основі аналізу стану компонентів навколишнього середовища, визначені основні екологічні проблеми території Підгородненської МТГ:

- ризики забруднення компонентів довкілля, зокрема ґрунтів, відходами які розміщені на несанкціонованих звалищах та місцях видалення відходів;

- захоронення побутових відходів без попереднього оброблення (сортування та перероблення);

- втрата ресурсів, економічного прибутку громади, внаслідок відсутності збору та переробки вторсировини.

Сильні сторони довкілля громади: наявність екологічних програм та проєктів громади, у тому числі направлених на формування екологічної свідомості населення.

Слабкі сторони довкілля громади: наявність вигрібних ям в населених пунктах; нерозвинутий ринок вторсировини (недостатній збір ресурсоцінних фракцій відходів); ризики забруднення довкілля в районі розміщення місць видалення відходів.

За результатами опитування місцевих жителів та спеціалістів щодо основних складових екологічної ситуації території Підгородненської МТГ виявлено, що основними значущими екологічними проблемами є наступні:

1. захоронення побутових відходів без попереднього оброблення та недоотримання прибутку від втрати вторсировини (вилучення складових відходів придатних для використання в якості вторинної сировини);

2. забруднення довкілля відходами.

Даний проєкт МПУВ враховує пріоритетні екологічні проблеми Підгородненської МТГ, та визначає першочергові напрямки їх вирішення на період 2025-2033 роки з урахуванням: Регіонального плану управління відходами у Дніпропетровській області; Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року; Національного плану управління відходами до 2033 року; Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року та проєкту Плану заходів на 2024-2027 роки (другий етап) дії Стратегії, Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегія) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016-2025 роки. Все це актуалізує необхідність впровадження даного проєкту МПУВ.

SWOT-аналіз екологічної ситуації

Аналіз поточного стану навколишнього середовища, в тому числі здоров'я населення, дозволив виявити основні екологічні проблеми (зокрема у сфері управління відходами), що уповільнюють розвиток Підгородненської МТГ. Для визначення найгостріших проблем та реальних можливих шляхів їх вирішення робочою групою з проведення CEO був виконаний SWOT-аналіз екологічної ситуації та виявлення взаємозв'язків між "внутрішніми" (сильні та слабкі

сторони) та "зовнішніми" (можливості та загрози) факторами, що мають стратегічне значення для громади (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 - SWOT-аналіз взаємозв'язків між "внутрішніми" (сильні та слабкі сторони) та "зовнішніми" (можливості та загрози) факторами, що мають стратегічне значення для Підгородненської МТГ у сфері управління відходами

Сильні сторони	Слабкі сторони
Наявність розвинутого аграрного сектору, які можуть фінансово сприяти формуванню системи управління відходами у громаді, зокрема системи управління сільськогосподарськими відходами. Високий рівень переробки відходів сільськогосподарського виробництва. Наявність підприємств, що, можуть бути базою для розвитку інфраструктури відновлення відходів.	Незадіяність науково-технічного, виробничого потенціалу громади та регіону загалом для вирішення пріоритетних завдань щодо управління відходами. Наявність на території громади звалищ ПВ, МВВ. Недостатньо розвинена галузева інфраструктура у даній сфері. Недостатнє охоплення території послугами з управління побутовими відходами.
Зацікавленість та максимальна участь керівництва громади у формуванні ефективної системи управління відходами у межах власної компетенції	Неврегульоване нормативно-правове забезпечення стимулювання діяльності у сфері управління відходами, як і загалом на території України. Недостатній рівень стимулювання підприємств впроваджувати екологоорієнтовані заходи, у тому числі в сфері управління промисловими відходами
Значні можливості партнерської взаємодії бізнесу та влади задля покращення стану довкілля в населених пунктах	Недостатньо розвинута система вилучення ресурсоцінних і небезпечних матеріалів з побутових відходів
Близькість до розвинутих центрів, у яких наявні об'єкти управління ресурсоцінним фракціями відходів, їх небезпечними матеріалами, та у яких відповідно РПУВ передбачені інфраструктурні елементи управління відходами для Дніпропетровського кластеру	Недостатнє матеріальне, кадрове, фінансове, інформаційне забезпечення системи управління відходами. Відсутність дієвої системи сортування, відновлення побутових відходів.
Наявність екологічних програм та проєктів громади, у тому числі направлених на формування екологічної свідомості населення. Значні можливості партнерської взаємодії бізнесу та влади задля покращення стану довкілля в населених пунктах	Відсутність розвинутого ринку вторсировини, як і загалом в Україні та області, механізмів залучення приватних підприємств у дану сферу. Низький рівень охоплення населення громади (як і загалом області) роздільним збором побутових відходів.
Можливість отримання додаткових доходів у місцеві бюджети від ринку вторсировини.. Часткова наявність компостерів (компостних ям) у населення громади	Наявність несанкціонованих звалищ. Наявність територій (МВВ), що можуть створювати екологічні ризики для здоров'я населення
Суспільне усвідомлення невідкладності вирішення проблеми управління побутовими відходами. Високий ступінь інформаційної політики серед населення стосовно управління	Відсутність належного громадського контролю за охороною довкілля, у тому числі системою управління відходами Забруднення підземних вод внаслідок

відходами, в тому числі необхідність сортування відходів	відсутності знезараження та своєчасного видалення стічних вод із вигрібних ям (ризик виникнення екологообумовлених захворювань у населення)
Проведення екологічних заходів на території громади щодо питань роздільного збору ПВ. Серед населення регулярно проводяться інформаційні та просвітницькі заходи стосовно управління відходами, в тому числі необхідності сортування відходів.	Недостатній рівень інформації щодо обсягів фактичного утворення та подальшого руху відходів за видами. Збір статистичних даних у сфері управління з відходами йде в розріз з європейськими вимогами стосовно планів управління відходами
	Застарілість методів управління будівельними підприємствами. Непрозорість системи управління відходами будівництва та знесення.
Можливості	Загрози
Використання програмно-цільового методу вирішення проблем у сфері управління відходами. Удосконалення збору статистичної інформації у сфері управління відходами.	Підвищення витрат, пов'язаних з управлінням відходами, відсутність фінансових ресурсів для формування системи управління відходами.
Поступове скорочення обсягів відходів, що розміщуються на полігонах/звалищах. Запровадження роздільного збору побутових відходів.	Погіршення екологічної ситуації внаслідок негативного впливу відходів у районі розміщення МВВ, збільшення обсягів їх накопичення.
Формування економічних та нормативно-правових засад щодо фінансового, матеріально-технічного, інтелектуального забезпечення вирішення проблеми відходів. Створення ефективної інфраструктури управління відходами.	Відсутність мотивації у суб'єктів господарської діяльності щодо вирішення проблеми відходів через високі витрати на їх переробку або утилізацію.
Створення нових робочих місць на запланованих об'єктах інфраструктури. Вилучення ресурсоцінних компонентів з відходів та організація належної інфраструктури їх переробки з отриманням вигод для мешканців громади. Можливості отримання енергії з відходів.	Нестабільність економічної ситуації. Наслідки воєнних дій.
Модернізація виробничих потужностей промислових підприємств з метою зменшення обсягів утворення відходів	Забруднення довкілля викидами та скидами санкціонованих та несанкціонованих звалищ ПВ, на яких відсутня система захисту довкілля від забруднення, виникнення екологічних ризиків здоров'ю населення, що проживає поруч.
Здешевлення будівельних робіт за рахунок використання вторинних матеріалів з відходів будівництва та знесення.	Вилучення земель задля розміщення відходів будівництва та знесення. Забруднення довкілля небезпечними речовинами, що містяться у відходах будівництва та знесення
Впровадження регіонального / місцевого плану управління відходами. Підвищення рівня екологічної безпеки громади.	Відсутність механізмів економічного стимулювання для залучення приватних підприємств на ринок вторресурсів
Реалізація та фінансування заходів і проєктів	Низька фінансова спроможність населення, яка

державних цільових та бюджетних програм, таких як Національні програми «Плану відновлення України»	не дозволяє покривати витрати у сфері управління ПВ, великогабаритними та будівельними відходами
Розвиток ринку вторинної переробки відходів. Можливості отримання додаткового прибутку від використання відходів як вторинних ресурсів.	Відсутність екологічної свідомості населення у питаннях управління відходами, зокрема з небезпечними складниками, а також з ресурсоцінними фракціями, що спричинятиме втрату ресурсів

Заходи проєкту МПУВ направлені на взаємодію суб'єктів господарювання, населення та влади щодо максимального залучення відновлювальних та вторинних матеріальних і енергетичних ресурсів у господарський обіг громади та регіону загалом, збереження і відновлення якісного та кількісного складу довкілля, узгодження дій суб'єктів управління відходами за різними варіантами їх інтеграції на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях. На основі здійсненого аналізу поточного стану довкілля Підгородненської МТГ, у тому числі здоров'я населення (атмосферне повітря, водні та земельні ресурси, ґрунти, кліматичні фактори, рівня забруднення довкілля та здоров'я населення) та SWOT-аналізу сукупний вплив від реалізації проєкту МПУВ є екологічно допустимим та обґрунтованим.

Реалізація пріоритетних напрямків проєкту МПУВ буде спрямована на покращення екологічних характеристик якості довкілля та передбачає впровадження заходів щодо удосконалення системи управління відходами, що в свою чергу сприяє збереженню природних ресурсів та отриманню додаткового прибутку у громаді (за рахунок залучення вторресурсів у господарський обіг громади), зменшенню забруднення довкілля від місць видалення відходів (за рахунок зменшення їх видалення), формуванню екологічної свідомості населення тощо та буде мати позитивний вплив на стан довкілля.

Вирішення питання зменшення техногенного навантаження на довкілля, створення екологічно безпечних умов для життєзабезпечення населення Підгородненської МТГ потребує спільних зусиль державних та обласних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, бізнесу, громадськості та мешканців громади.

Громада має значні можливості для покращення екологічної ситуації через залучення інвестицій, розвиток зеленої енергетики, впровадження найкращих доступних технологій та методів управління відходами та міжнародну співпрацю. Проте, існують і серйозні загрози, такі як ризик аварій, кліматичні зміни, економічна нестабільність, воєнний стан в країні, через який громада зазнає ракетних обстрілів об'єктів промисловості, громадської та житлової сфери. Успішне подолання цих викликів потребує комплексного підходу до вирішення питань, що включає у т.ч. забезпечення сталого управління відходами,

модернізацію інфраструктури, підвищення екологічної свідомості населення та впровадження новітніх технологій.

У випадку якщо документ державного планування – Місцевий план управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року не буде затверджено, рівень ризику погіршення екологічної ситуації в громаді та його негативного впливу на здоров'я населення може зрости. Нездіяльність МПУВ, може спричинити до того, що залишаться не вирішеними проблеми, які б дозволили знизити ймовірність настання цих ризиків, та забезпечити поступальний рух у напрямі сталого управління відходами в громаді на засадах збереження та охорони довкілля, а також покращення здоров'я населення. Зокрема:

- низькі тарифи на послуги із захоронення відходів не створюватимуть для суб'єктів господарювання стимулів для їх оброблення та відновлення;
- збільшиться кількість несанкціонованих сміттєзвалищ;
- зростатиме накопичення відходів на існуючих МВВ на території громади через нерозвиненість систем роздільного збирання побутових відходів;
- цілі, пов'язані з упровадженням найкращих доступних технологій у сфері управління побутовими відходами, а також промисловими відходами досягнуті не будуть;
- виникне загроза неможливості виділення коштів державного, обласного, міського бюджету та залучення інвесторів й грантових коштів на реалізацію заходів у сфері управління відходами, у тому числі створення комплексів з переробки, знешкодження та складування побутових відходів, розвиток та розбудову системи відновлення відходів;
- залишиться застаріла матеріально-технічна база підприємств сфери управління відходами та відсутність програм її оновлення і модернізації;
- культура управління відходами населення особливо приватного сектору залишатиметься на низькому рівні;
- зростатиме загроза забруднення навколишнього природного середовища через відсутність контролю і моніторингу параметрів довкілля, не проведення рекультивациі.

Нездіяльність Місцевого плану управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року зумовить накопичення екологічних проблем. А з огляду на шкоду, завдану війною, вони можуть утворити кумулятивний ефект і спричинити загрози техногенного характеру. Це може мати негативні наслідки для навколишнього природного середовища та здоров'я населення.

3. ХАРАКТЕРИСТИКУ СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Місцевий план управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року охоплює всю територію громади і визначає місцеву політику у сфері управління відходами, об'єктом якої є територія, що характеризується унікальним набором соціальних, просторових, безпекових, екологічних та економічних особливостей. З огляду на сучасні виклики, які стоять перед громадою (наслідки руйнівного впливу війни, інтегрування положень директив Європейського Союзу в національне законодавство, у тому числі у сфері управління відходами, необхідність впровадження дієвих та ефективних заходів з його виконання на місцевому рівні), цілі і завдання спрямовуватимуться на зменшення шкідливого впливу відходів на довкілля та здоров'я людей, а також на досягнення максимально ефективного використання ресурсів, впровадження найкращих доступних технологій у сфері управління усіма видами відходів, відкриття нових об'єктів оброблення відходів і створення нових робочих місць.

Важливою частиною МПУВ є створення максимальних умов для запобігання утворенню відходів. Загальна інформація про стан довкілля в розрізі його компонентів, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу в результаті реалізації цілей та завдань МПУВ, наведено в розділі 2.

Значним антропогенним чинником в громаді залишається накопичення відходів. Найбільш вразливими компонентами довкілля, які зазнають негативного впливу відходів, є атмосферне повітря, поверхневі та ґрунтові води, ґрунти, а також здоров'я населення. При гіпотетичному «нульовому» сценарії коли не складається або не затверджується МПУВ, ускладнюється питання забезпечення належного санітарного стану, і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, неефективного управління відходами та використання земельних ресурсів, виникнення стихійних звалищ, забруднення водного басейну, погіршення благоустрою в цілому. Розробка та затвердження МПУВ, а також реалізація його заходів, які передбачають подальший розвиток системи роздільного збору побутових відходів, збільшення обсягів їх переробки та утилізації, удосконалення системи управління побутовими відходами буде мати позитивний вплив на стан довкілля з одночасним зменшенням впливу існуючих незмінних факторів: надходження забруднюючих речовин у атмосферне повітря, природні водойми та ґрунти.

Оцінка тенденцій передбачає порівняння основних екологічних параметрів та

показників за останні роки. СЕО охоплює аналіз ймовірного впливу на стан довкілля, умови життєдіяльності та здоров'я населення в результаті впровадження проєкту МПУВ.

Територія громади, яка ймовірно зазнає впливу внаслідок реалізації проєкту МПУВ включає: території, де буде удосконалена система управління відходами; території поблизу місць розташування полігонів/звалищ побутових відходів (у тому числі рекультивованих), місць розміщення об'єктів інфраструктури системи управління відходами.

Місцевий план управління відходами охоплює всі види діяльності у сфері управління відходами на території Підгородненської міської територіальної громади. У відповідності до РПУВ територія Підгородненської МТГ відноситься до Дніпровського кластеру, де передбачено наступні об'єкти оброблення відходів: 2 станції перевантаження відходів (Солонянська СТГ, Царичанська СТГ), ССЗ для ПВ (м. Дніпро), сортувальна станція для роздільно зібраних побутових відходів (м. Дніпро), компостувальна установка для зелених відходів (м. Дніпро), завод з рециклінгу відходів будівництва та знесення (м. Дніпро), завод для спалювання медичних відходів (м. Дніпро). На території УВ 1 передбачається, що полігон, що обслуговує місто Дніпро, стане регіональним полігоном. Наявні полігони, що відповідають вимогам, працюють до вичерпання потужності.

У МПУВ передбачається облаштування пункту підготовки вторинної сировини та майданчика централізованого компостування відходів, які біологічно розкладаються, що дозволить значно зменшити обсяги відходів, які ущільнюються та транспортуються на регіональний полігон та сортувальні станції у м. Дніпро. Розміщення майданчику компостування, пункту підготовки вторинної сировини передбачається з урахуванням всіх вимог екологічного законодавства (процедури ОВД відповідно ст.2 та ст. 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» (за необхідності), Дозволу на викиди від стаціонарних джерел викидів, Дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів тощо).

Реалізація МПУВ сприятиме покращенню стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на території громади. Водночас, на територіях в зоні впливу нових об'єктів інфраструктури системи управління відходами можливі додаткові впливи на довкілля, які будуть оцінюватися при підготовці окремих проєктів із включенням відповідних заходів щодо попередження, мінімізації та компенсації негативного впливу.

У межах МПУВ визначено завдання, що першочергово стосуються територій та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля у сфері управління відходами внаслідок забруднення атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод, ґрунтів, знищення зелених насаджень, лісів та негативного впливу на стан здоров'я населення. МПУВ передбачається рекультивація місць розміщення відходів (полігонів, звалищ), які не відповідають встановленим вимогам законодавства із здійсненням контролю і моніторингу параметрів

навколишнього природного середовища, з усуненням можливих негативних впливів місць розміщення побутових відходів на здоров'я людей та навколишнє природне середовище. Це сукупно зменшить навантаження на екологічний стан цих територій.

Відповідно до Регіонального плану управління відходами в Дніпропетровській області, полігон (для переробки ТПВ в м. Підгороднє, 0,56 км на північний схід від мкр. Кулебівка, поблизу траси Харків-Сімферополь), передбачається рекультивувати до 2030 року. На МВВ повинен здійснюватися постійний екологічний моніторинг. Передбачається постійний (щоквартальний) контроль та після рекультивації – щорічний контроль. Загальний план заходів рекультивації та ремедіації МВВ приведений у п. 3.2 проєкту МПУВ.

Для запобігання та зменшення негативного впливу відходів, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд, об'єктів незавершеного будівництва, об'єктів благоустрою внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків на навколишнє природне середовище та здоров'я людини МПУВ передбачається комплекс заходів, направлених на створення інфраструктури для управління даними видами відходів. Також у проєкті МПУВ визначено заходи із упровадження систем, заходів із управління відходами, що біологічно розкладаються та відходами зелених насаджень, зокрема їх роздільного збору та компостування. Реалізація такого комплексу заходів направлена на зниження негативних наслідків утворення та поводження з даними відходами.

У проєкті МПУВ передбачені заходи, спрямовані на формування повної комплексної системи управління усіма потоками відходів у громаді. Це дозволить оперативно реагувати на негативні зміни, забезпечити підтримання комфортних та безпечних умов життя населення на всій території Підгородненської міської територіальної громади.

Заходи проєкту МПУВ, орієнтовані на формування екологічної культури та підвищення екологічної свідомості населення й суб'єктів господарювання у сфері управління відходами, що в свою чергу сприятиме поліпшенню стану довкілля та умов життєдіяльності населення громади. Загальний стан навколишнього природного середовища та здоров'я населення при реалізації МПУВ не зазнають негативного впливу. Стан та якість довкілля прогнозується на теперішньому рівні з динамікою покращення та підвищення рівня життя населення з одночасним зменшенням існуючих факторів впливу (надходження забруднюючих речовин у атмосферне повітря, природні водойми та ґрунти). Разом з тим, в межах окремих територій, які на цей момент пов'язані з існуючими об'єктами управління відходами та/або будуть такими в майбутньому будуть відбуватись більш значимі впливи та зміни. Створення нових об'єктів управління відходами може призвести до збільшення антропогенного навантаження на цих територіях по окремих компонентах довкілля або їх сукупності, проте в допустимих межах. Отже, є певні

території та конкретні місця, на яких відбудуться зміни внаслідок реалізації запланованих заходів. Доцільно розглядати потенційний вплив та наслідки реалізації проекту МПУВ саме на цих територіях. Тому достатньо виявити екологічні проблеми та можливі ризики для навколишнього середовища та здоров'я населення, пов'язані з реалізацією проекту МПУВ.

Для більшої наглядності проведемо оцінку стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу, при збереженні існуючої ситуації за критеріями (табл. 3.1):

- економічний збиток за забруднення довкілля (розраховано з використанням Наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища від 10.12.2008 р. №639 Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря із змінами згідно Наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 28 грудня 2016 р. № 548 ; Наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища від 20.07.2009 р. №389 Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів; Наказу Державного агентства земельних ресурсів України, Державної інспекції з контролю за використанням і охороною земель від 12.09.2007 №110. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву, із змінами і доповненнями, внесеними Наказом Державної інспекції з контролю за використанням і охороною земель Державного комітету України із земельних ресурсів від 27 червня 2008 року № 84)

- екологічний ризик здоров'ю населення (розрахований з використанням Наказу МОЗ України №184 «[Про затвердження методичних рекомендацій "Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря"](#)»; ІЕС/ISO 31010:2009 Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику.

Таблиця 3.1 - Оцінка нульового сценарію розвитку Підгородненської МТГ (без змін)

Заходи	За2бруднюючі речовини	Забруднення атмосфери		Забруднення водного середовища		Забруднення ґрунтів		Сумарне забруднення
		Ризик ^{*1} , формула допустимий рівень ≤ 1	Економічний збиток, тис. грн ^{*2}	Ризик ^{*3} , допустимий рівень 0,02-0,05	Економічний збиток, тис. грн ^{*4}	Ризик ^{*2} , допустимий рівень 0,02-0,05	Економічний збиток, тис. грн.	
Збереження існуючої ситуації у системі управління побутовими відходами:								
МВВ, несанкціоновані звалища	CO SO ₂ NO Аміак Форма-	При можливих горіннях (табл.11	55,4 – при разовому у горінні	Відсутня оцінка фільтрату		R _n свинець – 0,07 R _n кадмій – відс.	Сумарний – 630,5	2600,5

	льдегід Вуглеводні по етану Діокси-ни	[71])	(можли-вий)			$Rn_{\text{цинк}}^-$ відс. $Rn_{\text{хром}}^-$ 0,05 $Rn_{\text{мідь}}^-$ відс. $Rn_{\text{нікель}}^-$ відс.		
спалювання відходів на присадибних ділянках (відсутність екологічної свідомості)		(табл.13 [71])		Не досліджувалося				
відсутність збору ресурсоцінних відходів								Недоотриманий прибуток – 7570,2 тис. грн. на 1 етапі, 9634,8 тис. грн. на 2 етапі щорічно
Відсутність часткового централізованого вивезення стічних вод із вигрібних ям	Забрузне-ння питної води – нітрати, нітрити, (вигрібні ями), зважені речовини, нафтопродукти (дощові і талі води)	-	-	$Rn_{\text{нітрити}}^-$ – 0,3 $Rn_{\text{нітрати}}^-$ – 0,08 $Rn_{\text{зважені реч.}}$ – 0,05 $Rn_{\text{нафтопро-д.}}$ – 0,07	$\sum 790,0$	Не досліджувалося		Сумарний – 850,0

^{*1} розрахунок ризику проведено за *Наказом МОЗ України №184 Про затвердження методичних рекомендацій "Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря"*, зокрема *при нормі $\leq I$ вважається прийнятним;*

^{*2} розрахунок збитку проведено за: *«Тимчасова типова методика визначення економічної ефективності здійснення природоохоронних заходів та оцінки економічної шкоди, заподіяної народному господарству забрудненням довкілля»* (от 21.10.1983 № 254/284/134), додаток 6, формула 1 з врахуванням *Наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища від 10.12.2008 р. №639 «Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів*

забруднюючих речовин в атмосферне повітря» із змінами згідно Наказу Міністерства екології та природних ресурсів України від 28 грудня 2016 р. № 548;

^{*3} розрахунок ризику проведено відповідно IEC/ISO 31010:2009 Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику, причому залежність доза - відгук (пункт В.8.4) для водного середовища має вигляд:

$$R_n = 1 - \exp \left\{ \ln(0.84) \left[\frac{c}{\Gamma_{\text{ДКК}_e}} \right]^b \right\},$$

де C – середня концентрація речовини, що надходить в організм людини протягом його життя; K_e – коефіцієнт небезпеки, який визначається залежно від класу небезпеки речовини; b – коефіцієнт ізофективності, який враховує особливості токсичних властивостей речовин);

^{*4} розрахунок збитку проведено за: «Временная типовая методика определения экономической эффективности осуществления природоохранных мероприятий и оценки экономического ущерба, причиняемого народному хозяйству загрязнением окружающей среды» (от 21 октября 1983 г. № 254/284/134), додаток 7, формула 1 з врахуванням Наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища від 20.07.2009 р. №389 Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів;

^{*5} розрахунок проведено відповідно IEC/ISO 31010:2009 Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику), причому доза-ефект визначається за п. В.8.4, а концентрація

$$C = C_i * A * EF * ED / (B * AT),$$

де C_i – концентрація забруднюючої речовини у ґрунті, мкг/кг; EF – частота впливу, днів/рік; ED – тривалість впливу, років; AT – час усереднення (70 років для канцерогенних сполук);

^{*6} розрахунок збитку проведено за: Наказу Державного агентства земельних ресурсів України, Державної інспекції з контролю за використанням і охороною земель від 12.09.2007 №110. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву, із змінами і доповненнями, внесеними Наказом Державної інспекції з контролю за використанням і охороною земель Державного комітету України із земельних ресурсів від 27 червня 2008 року № 84).

Таким чином, за нульовим варіантом без змін (без впровадження МПУВ) подальший стабільний розвиток населених пунктів громади є, очевидно, проблематичним, і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, неефективного використання земельних ресурсів, погіршення соціально-економічного розвитку громади в цілому. Зокрема, сумарний екологічний збиток складе більш ніж 3,4 млн. грн., недоотриманий прибуток від реалізації вторсировини - 7570,2 на 1 етапі, 9634,8 тис. грн. на 2 етапі реалізації МПУВ щорічно, а ризик для здоров'я населення від забруднення довкілля, зокрема від нітратів і нітритів у джерелах водопостачання, у 3-5 разів перевищує допустимі норми; а під час горіння відходів по діяким речовинам (діоксини, NO) у 7 і більше разів. Прийняття даного МПУВ спричинить довгостроковий позитивний вплив на природне середовище та здоров'я населення у Підгородненській МТГ.

Вплив МПУВ на викиди парникових газів.

Система управління відходами передбачає діяльність, що пов'язана з викидами парникових газів. Основними з напрямів такої діяльності можуть бути:

- захоронення побутових та інших відходів на полігонах;
- біологічне оброблення відходів;

- утилізація відходів з використанням їх енергетичного потенціалу (в якості твердого палива);

- термічне знешкодження відходів (ветеринарні, медичні).

Як правило, викиди метану з полігонів є найбільшим джерелом викидів парникових газів в сфері управління відходами. При захороненні побутових та інших відходів на полігонах і звалищах відбувається анаеробне розкладання біовідходів і окремих інших відходів органічного походження (наприклад папір, текстиль). При цьому утворюється так званий полігонний біогаз, який у своєму складі містить парникові гази. Застосування технологічних рішень із роздільного збирання відходів, сортування та компостування зменшує вклад полігонів на викиди парникових газів.

Таким чином при захороненні побутових та інших відходів утворюється наступні парникові гази: діоксид вуглецю (CO_2), метан (CH_4), закис азоту (N_2O). Методології визначення обсягів парникових газів від полігонів та звалищ враховують лише метан. Обсяги викидів N_2O не враховуються через їх незначну кількість. Викиди двоокису вуглецю (CO_2) біологічного походження не враховуються як парникові, оскільки аналогічна кількість CO_2 була спожита рослинами, з яких потім вуглець перейшов до органічних речовин, потім за ланцюгом до відходів і повернувся до атмосфери у вигляді викидів CO_2 .

При інерційному розвитку системи управління відходами (у разі неприйняття або невиконання проєкту МПУВ): питомі обсяги утворення побутових відходів та їх морфологічний склад суттєво не будуть змінюватися протягом періоду планування (до 2033 року); використання біовідходів у власних домогосподарствах, у т.ч. спалювання рослинних та інших відходів у власних домогосподарствах буде поширеним у сільській місцевості; практика управління відходами у громаді буде близькою до існуючої, видалення відходів не зменшиться.

При реалізації проєкту МПУВ: показники реалізації заходів зі зменшення обсягів захоронення відходів будуть відповідати плановим значенням та цільовим показникам МПУВ; у джерелах утворення вилучатимуться ресурсоцінні фракції, на пункті підготовки вторсировини відбуватиметься досортування складових відходів та їх ущільнення. Таким чином, загалом буде зменшуватися загальний обсяг видалення відходів, а отже звалищного газу, основними складовими якого є метан та вуглекислий газ.

Біологічне оброблення відходів.

На території Дніпровського кластеру передбачається будівництво об'єкту біологічного оброблення відходів (компостування) у м. Дніпро, у той же час у перспективі доцільним є організація майданчика централізованого компостування відходів (а також компостування в часних будинках за допомогою міні-компостерів), що біологічно розкладаються на території громади.

У проєкті МПУВ передбачається діяльність в напрямі біологічного оброблення відходів, яка включає компостування органічної частини відходів у складі побутових відходів, відходів від утримання зелених насаджень громади. Перевагами біологічного оброблення відходів є зменшення обсягу захоронення відходів, біостабілізація відходів, знищення патогенних мікроорганізмів у відходах і вироблення компосту для подальшого використання. Утворені при біологічній обробці кінцеві продукти можуть, в залежності від їх якості, бути перероблені, або як органічне добриво, поліпшувач ґрунту, або видалені на полігони.

У разі застосування технологій аеробного оброблення (компостування) буде виділятися двоокис вуглецю (CO_2), але він має біологічне походження та не враховується, як той, що додає парникового ефекту оскільки аналогічна кількість CO_2 була спожита рослинами з яких потім вуглець перейшов до органічних речовин, потім за ланцюгом до відходів і повернувся до атмосфери у вигляді викидів CO_2 . У анаеробних ділянках компосту може утворюватися в невеликій кількості метан, який у більшості випадків окислюється всередині компосту. Піддані оцінці викиди метану, що потрапляють в атмосферу, знаходяться в діапазоні від менше одного відсотка до декількох відсотків загального вмісту вуглецю в матеріалі (Beck-Friis, 2001; Detzel et al., 2003; Arnold, 2005).

При компостуванні також можуть утворюватися викиди N_2O . Діапазон оцінюваних викидів варіюється в межах від менше 0,5 відсотків до 5 відсотків загального вмісту азоту в матеріалі (Petersen et al., 1998; Hellebrand 1998; Vesterinen, 1996; Beck- Friis, 2001; Detzel et al., 2003).

Органічна частина відходів після біологічного оброблення при їх використанні або захороненні вже не буде розкладатися та утворювати метан (парниковий газ). Кількісні значення очікуваного зниження викидів парникових газів на даному етапі визначити неможливо внаслідок значних невизначеностей відносно параметрів таких проєктів.

Використання ресурсоцінних фракцій відходів

Використання ресурсоцінних фракцій відходів – це основний напрям у системі управління відходами, який направлений на збереження і відновлення стану навколишнього природного середовища; активацію залучення відновлювального потенціалу у замкнутий цикл використання матеріально-енергетичних ресурсів, що розширює ресурсну складову розвитку громади та регіону загалом; зменшення техногенного впливу на здоров'я населення та ймовірності виникнення територіально-локалізованих захворювань.

У проєкті МПУВ передбачено організацію роздільного збору ресурсоцінних фракцій (паперу та картону, скла, поліетилену, біовідходів), пункту підготовки вторсировини, що дозволить: зменшити видалення відходів, а відтак негативний вплив на довкілля; отримати додатковий дохід як громаді, так і суб'єктам господарювання, населенню; покращити санітарний стан громади, що сприятиме

покращенню якості життя населення, а опосередковано - розвитку туризму.

Утилізація відходів з використанням їх енергетичного потенціалу.

У проєкті МПУВ на даний період не передбачається діяльність в напрямку використання енергетичного потенціалу відходів, так як це не відповідає РПУВ. У той же час використання енергетичного потенціалу відходів призводить до заміщення викопного палива. Тобто відбувається зменшення використання викопного палива з усіма супутніми позитивними екологічними наслідками, у тому числі зменшення викидів парникових газів. Тому даний напрямок є перспективним, але на даному етапі (до 2033 року) більш доцільним є формування системи збору ресурсоцінних фракцій, відповідні енерговмісні фракції в подальшому можуть використовуватися і за даним напрямком.

Термічне знешкодження відходів.

Термічне знешкодження відходів на території громади відповідно РПУВ не передбачається.

Перероблення, оброблення та упродовження найкращих доступних технологій у сфері управління промисловими відходами

У проєкті МПУВ передбачається діяльність в напрямку впровадження найкращих доступних технологій у сфері управління промисловими відходами, їх перероблення, оброблення, повторного використання тощо. Застосування таких технологій сприяє зменшенню розміщення таких видів відходів у навколишньому природному середовищі та їх негативного впливу на складові показників довкілля.

Кількісні значення очікуваного зниження впливу на показники стану навколишнього природного середовища на даному етапі визначити неможливо внаслідок значних невизначеностей відносно параметрів таких проєктів. Більш детальний опис ймовірних наслідків від реалізації видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), які можуть мати наслідки для довкілля, в тому числі наслідки для безпечності життєдіяльності людей та їхнього здоров'я, виконуватиметься відповідними виконавцями у процесі здійснення процедури оцінки впливу на довкілля.

Оцінка впливу на довкілля здійснюється з дотриманням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, з урахуванням стану довкілля в місці, де планується провадити плановану діяльність, екологічних ризиків і прогнозів, перспектив соціально-економічного розвитку регіону загалом, потужності та видів сукупного впливу (прямого та опосередкованого) на довкілля, у тому числі з урахуванням впливу наявних об'єктів, планованої діяльності та об'єктів, щодо яких отримано рішення про провадження планованої діяльності або розглядається питання про прийняття таких рішень.

Висновки щодо ймовірного впливу МПУВ на довкілля.

Атмосферне повітря.

Суттєвого впливу реалізації МПУВ на атмосферне повітря не очікується.

Створення додаткових об'єктів інфраструктури (встановлення контейнерних майданчиків, пункту вторсировини, компостування біовідходів) і поява нових джерел викидів не буде призводити до викидів, що перевищують нормативно допустимі величини. Розвиток системи збирання та перевезення побутових відходів, ресурсоцінних фракцій, збільшення автопарку сміттєвозів призведуть до збільшення викидів. При цьому кількість сміттєвозів та режим їх руху за маршрутами збирання відходів не буде суттєво впливати на загальні обсяги викидів від автотранспорту відповідних територій громади/області. Використання сучасних сміттєвозів забезпечить дотримання вимог законодавства щодо параметрів викидів від автотранспорту. Реалізація окремих заходів МПУВ буде супроводжуватися зменшенням обсягів викидів та поліпшенням якості атмосферного повітря (рекультивация звалищ/полігонів відходів, що не відповідають нормам екобезпеки).

Кліматичні зміни.

Очікується загальний позитивний вплив реалізації МПУВ на запобігання кліматичним змінам через загальне зменшення викидів парникових газів. Додатково будуть забезпечені зниження викидів парникових газів при реалізації заходів з біологічного оброблення відходів та утилізації відходів.

Реалізація окремих заходів МПУВ будуть супроводжуватися додатковими викидами парникових газів (автотранспорт, компостування тощо), але їх кількість буде невеликою у порівнянні із сукупними зменшеннями.

Водні ресурси.

Позитивний вплив реалізації заходів МПУВ на водні ресурси буде полягати в основному у зниженні забруднення ґрунтових вод у місцях видалення відходів.

Відходи.

Основні позитивні наслідки реалізації МПУВ очікуються саме у зниженні навантаження на довкілля, пов'язаного з утворенням відходів та усіма операціями поводження з ними. Кількісні наслідки реалізації МПУВ закріплені у вигляді відповідних цільових показників, що узгоджені з цільовими показниками національного та регіонального рівня та враховують місцеві особливості.

Земельні ресурси.

Реалізація МПУВ не призведе до підсилення вітрової або водної ерозії ґрунтів, змін у топографії або в характеристиках рельєфу, появи таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози. Зміни в структурі земельного фонду будуть пов'язані зі створенням об'єктів інфраструктури управління відходами, закриттям і рекультивацією полігонів та звалищ.

Проведення рекультивації місць складування відходів сприятиме відновленню порушених земель, покращенню санітарно-гігієнічних параметрів територій.

Об'єкти природно-заповідного фонду, екомережа та біорізноманіття.

У проєкті МПУВ не передбачається реалізація заходів, що можуть призвести до негативного впливу на існуючі об'єкти природно-заповідного фонду та екомережу громади та області. Проведення біологічної рекультивації земель сприятиме розвитку промислового туризму та створенню унікальних об'єктів, які у подальшому можуть розглядатися як заповідна територія, на якій відновлено біорізноманіття.

Рекреаційні зони та культурна спадщина.

Очікується, що реалізація проєкту МПУВ призведе до загального поліпшення стану довкілля, його рекреаційних можливостей та естетичних показників об'єктів довкілля через ліквідацію несанкціонованих звалищ, забезпечення населення якісними та доступними послугами у сфері управління відходами, ліквідацію місць видалення відходів відповідно РПУВ.

Населення та інфраструктура.

У МПУВ не передбачається реалізація заходів, що можуть призвести до негативного впливу на життя і здоров'я населення та існуючу інфраструктуру. Зменшення загроз для здоров'я людей буде досягнуто за рахунок:

- створення об'єктів управління муніципальними відходами, що відповідають нормативним вимогам;
- створення об'єктів у сфері управління небезпечними відходами, у тому числі ветеринарної медицини та медичними відходами;
- створення об'єктів управління відходами руйнувань, будівництва та знесення, а також відходів, що біологічно розкладаються;
- зменшення/ліквідація/недопущення утворення несанкціонованих сміттєзвалищ.

Очікується, що реалізація МПУВ забезпечить населення якісними та доступними послугам у сфері управління побутовими відходами.

Екологічне управління, моніторинг.

Проєкт МПУВ включає напрям діяльності, спрямований на створення та розвиток інституційної структури системи управління відходами, у т.ч. зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами та вдосконалення системи інформаційного забезпечення сфери управління відходами. Проєкт МПУВ включає діяльність спрямовану на підсилення екологічного управління на рівні усіх ключових учасників: органів державного управління, місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання та населення.

Нижче наведено аналіз відповідності цілей проєкту МПУВ із стратегічними документами національного та регіонального рівнів (таблиця 3.2).

Таблиця 3.2 - Узгодженість цілей МПУВ із стратегічними документами та напрямками розвитку Дніпропетровської області

<i>Екологічні цілі</i>	<i>Стратегічна документація національного та регіонального рівнів</i>	<i>Зменшити обсяг відходів шляхом вживання заходів щодо запобігання їх утворенню, їх скорочення, переробки та повторного використання</i>	<i>Створення сучасної системи управління відходами</i>
1. Підвищення енергоефективності	+1	+1	+1
2. Поліпшення стану водного та повітряного басейнів	+2	+2	+2
3. Управління відходами	+2	+2	+2
4. Збереження біорізноманіття	+1	+1	+ 1
5. Формування екологічної культури мешканців	+2	+2	+2

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

+2 – цілі МПУВ добре узгоджені з обласними екологічними цілями;

+1 – цілі МПУВ та обласні екологічні цілі принципово узгоджуються, але необхідно тісніше пов'язати цілі на наступних етапах планування та/або на рівні заходів;

0 – цілі МПУВ та обласні екологічні цілі нейтральні по відношенню одні до одних;

-1 – цілі МПУВ та обласні екологічні цілі не узгоджуються, але можуть бути узгоджені, в рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей МПУВ та обласних екологічних цілей;

-2 – цілі МПУВ та регіональні екологічні цілі принципово суперечать одні одним, необхідні термінові заходи, сформовані на уточнення цієї цілі МПУВ.

Реалізація МПУВ буде мати позитивний вплив на рівень відновлення відходів, тобто сприяти його збільшенню, що є важливим індикатором розвитку у Підгородненській МТГ відповідно проекту Стратегії розвитку Підгородненської територіальної громади на 2020-2027 роки.

Оскільки заходи проекту МПУВ в основному спрямовані на створення комплексної системи управління відходами різних видів, і мають обмежити їх негативний вплив на довкілля і здоров'я населення, від впровадження МПУВ можна очікувати виключно позитивних результатів.

Проблемні питання, на вирішення яких спрямований МПУВ

У разі незатвердження проекту МПУВ прогнозуємо такі негативні тенденції для довкілля громади:

- у сфері управління відходами продовжуватиметься різнобічний хаос у потугах й діях влади, бізнесу та громадських ініціатив щодо впровадження різних заходів, спрямованих на зменшення відходів у довкіллі. При чому ці заходи можуть бути концептуально взаємовиключаючими, як наприклад, сортування відходів та принцип економіки замкнутого циклу (recycling) і їх видалення. У результаті ситуація з відходами на території не зміниться, не залучаться кошти на

технічне переоснащення даної сфери, збережеться існуюча ситуація щодо забруднення довкілля при видаленні відходів, що породжуватиме нові проблеми та конфлікти в суспільстві. Тому реалізація проекту МПУВ (до пріоритетних цілей якого віднесено впровадження сучасних підходів та технологій в сфері управління відходами, зменшення негативного впливу місць видалення відходів на довкілля і здоров'я населення, запровадження стандартів ЄС щодо впровадження роздільного збору ПВ та сприяння у впровадженні екологічної культури населення тощо) сприятиме вирішенню проблем у сфері управління відходами;

- будуть наявні ризики виникнення екологообумовлених хвороб у населення громади, зорема обумовлене наявністю забруднень від вигрібних ям, наявних техногенно забруднених місць на території громади, можливими спалюваннями відходами;

- збільшення кількості деградованих земель під впливом антропогенних чинників, що обумовлене обсягами видалення відходів;

- у сфері розвитку об'єктів ПЗФ та екомережі будуть нанесені втрати біорізноманіттю, адже можуть створитися ризики захаращення, забруднення даних територій відходами внаслідок відсутності екологічної свідомості населення;

- недоотримання прибутку громадою, окремими суб'єктами господарювання та населенням через відсутність розвиненого ринку вторсировини;

- відсутність санітарної очистки населених пунктів громади призведе до погіршення якості життя населення.

МПУВ передбачає комплекс завдань, спрямованих на вирішення конкретних проблем охорони довкілля, зокрема в системі управління відходами громади, з урахуванням регіональних пріоритетів. Якщо проєкт МПУВ не буде затвердженою, усі ці заходи не будуть комплексними, інтегрованими й ефективними.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Введення воєнного стану в Україні, відобразилися на показниках стану навколишнього природного середовища та їх пріоритетності. Разом з тим, слід зазначити, що прямо пов'язати ті чи інші наслідки для здоров'я населення з впливом конкретних факторів дуже важко (так само, як і навпаки, довести відсутність такого зв'язку), оскільки вплив на здоров'я часто неспецифічний і носить опосередкований характер, до того ж можуть спостерігатися кумулятивні ефекти, пов'язані з кількома факторами впливу. Іншими словами, виділити внесок об'єктів інфраструктури управління відходами у вплив на здоров'я населення, на фоні безлічі інших факторів і кумулятивних ефектів являється непростим завданням, що в рамках СЕО не визначає обов'язковості доведення прямого зв'язку між здоров'ям населення та впливом об'єктів інфраструктури управління відходами.

Тому достатньо виявити екологічні проблеми та можливі ризики для навколишнього середовища та здоров'я населення, пов'язані з окремими категоріями утворення та управління відходами.

Проект МПУВ спрямований на створення відповідної інфраструктури та визначає завдання, які покликані створити комплексну систему управління відходами відповідно до державних будівельних і санітарних норм, тому результатом її впровадження можна очікувати покращення стану навколишнього природного середовища та здоров'я населення, що призведе до створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини, у т.ч. на територіях з природоохоронним статусом. Оцінка впливу на довкілля у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності відповідно до заходів МПУВ буде здійснюватися згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Загальна, зведена оцінка ймовірного впливу реалізації планованої діяльності ДДП на довкілля наведена в табл. 4.1.

Таблиця 4.1 - Оцінка ймовірного впливу реалізації МПУВ на довкілля відповідно до контрольного переліку

Чи може реалізація ДДП спричинити:	Вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймо-вірно	Ні	
<i>Атмосферне повітря</i>				
Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	
Збільшення викидів забруднюючих речовин		+		За рахунок організація збору відходів

від пересувних джерел?				можливе збільшення викидів від пересувних джерел, але в загальному обсязі викидів від пересувних джерел на території громади це буде несуттєве значення
Погіршення якості атмосферного повітря?			+	Зменшення викидів парникових газів (звалищного газу) внаслідок рекультивації звалищ (МВВ)
Появу джерел неприємних запахів?			+	
Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
<i>Водне середовище</i>				
Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	
Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	
Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	
Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	
Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	
Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	Передбачається нейтралізація забруднення від вигрібних ям
<i>Відходи</i>				
Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів?			+	Сприятиме зменшенню обсягів відходів
Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			+	
Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	Будівництво об'єктів системи управління відходами буде здійснюватися згідно чинного законодавства з наявністю відповідної екологічної документації.
Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
<i>Земельні ресурси</i>				
Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			+	Навпаки, біологічна ремедіація техногенно забруднених територій сприятиме відновленню ґрунтового шару.
Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
<i>Біорізноманіття</i>				

Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	
Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	
Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	
<i>Населення та інфраструктура</i>				
Вплив на стан забезпечення робочими місцями населення?	+			Передбачається збільшення робочих місць за рахунок залучення вторресурсів у господарський обіг громади, розвитку системи управління відходами
Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	
Вплив на фінансово-економічне забезпечення району?	+			Позитивний за рахунок розвитку екологоорієнтованих секторів економіки (утилізація відходів, ринок вторресурсів тощо).
Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	Опосередкованим результатом реалізації заходів МПУВ є зменшення екологообумовлених захворювань населення громади, покращення благополуччя населення.
<i>Екологічне управління та моніторинг</i>				
Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
Погіршення екологічного моніторингу?			+	
Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			+	
<i>Інше</i>				
Підвищення рівня використання будь-якого виду вторинних ресурсів?	+			Передбачено використання вторресурсів громади відповідно цільових показників
Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			+	

Оцінка головних впливів на довкілля та здоров'я населення.

На основі оцінок, представлених в таблиці 4.1, можна зробити наступні висновки щодо ймовірного впливу МПУВ на довкілля:

1) Вплив на атмосферне повітря. У результаті реалізації проєкту МПУВ не передбачається збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та погіршення його стану. За рахунок організація збору відходів можливе збільшення викидів від пересувних джерел, але в загальному обсязі викидів від пересувних джерел на території громади це буде несуттєве значення.

Передбачається зменшення викидів парникових газів (звалищного газу) внаслідок зменшення видалення відходів, рекультивації МВВ відповідно РПУВ, ліквідації несанкціонованих звалищ.

2) Вплив на водні ресурси. Проєкт МПУВ не передбачає збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води.

3) Відходи. Впровадження МПУВ та створення комплексної системи управління відходами сприятиме зменшенню обсягів утворення відходів, збільшенню обсягів їх відновлення (повторного використання, оброблення тощо) та відверненню їх негативного впливу на стан навколишнього природного середовища та здоров'я мешканців населених пунктів громади;

4) Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації проєкту МПУВ не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози. Разом з тим, рекультивація місць видалення відходів (відповідно РПУВ), що передбачена заходами МПУВ сукупно зменшить навантаження на екологічний стан цих територій.

5) Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. У проєкті МПУВ не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття. Проведення біологічної рекультивації земель сприятиме відновленню та збільшенню біорізноманіття громади.

6) Вплив на культурну спадщину. Реалізація не призводить до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

7) Вплив на населення та інфраструктуру. Проєкт МПУВ не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення. Більше того, вирішення таких питань, як реконструкція контейнерних майданчиків, впровадження роздільного збору сміття, сприятиме покращенню забезпечення санітарного й епідемічного благополуччя населення громади.

8) Екологічне управління, моніторинг та інше. Проєкт МПУВ не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки, натомість передбачає покращення управління відходами та підвищення енергоефективності управління комунальним господарством.

9) Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація проєкту МПУВ може призвести до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, реалізація проєкту МПУВ не супроводжуватиметься появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація цілей, завдань та заходів МПУВ сприятиме ефективній інтеграції положень директив Європейського Союзу для переходу до мінімізації забруднення та закладе основи посиленого переходу до Європейського зеленого курсу, зокрема з розбудови інфраструктури управління відходами та сприятиме покращенню екологічної

ситуації в громаді. На основі здійсненого аналізу поточного стану довкілля Підгородненської міської територіальної громади, у тому числі здоров'я населення (атмосферне повітря, водні та земельні ресурси, ґрунти, кліматичні фактори, рівня забруднення довкілля та здоров'я населення) сукупний вплив від реалізації проєкту МПУВ є екологічно допустимим.

На території Підгородненської міської територіальної громади розташовані об'єкти ПЗФ: ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Кільченський», площа 100 га, дата створення 28.10.1974 р. (постанова Ради Міністрів УРСР № 500); ландшафтний заказник місцевого значення «Отченашкові наділи», площа 400 га, дата створення 19.12.1995 р. (розпорядження Дніпропетровської ОДА № 5); ландшафтний заказник місцевого значення «Мар'яно-Кулебівський», площа 1456 га, дата створення 03.02.2012 р. (рішення Дніпропетровської облради № 247); територія громади межує із Регіональним ландшафтним парком «Самарські плавні», площа 2800,7 га, дата створення 03.02.2012 р. (рішення Дніпропетровської облради № 247). На півночі території Підгородненської МТГ відповідно даних <https://emerald.eea.europa.eu/> проходить об'єкт Смарагдової мережі - Dniprovskе Reservoir (SiteCode: UA0000093), area: 39 492,00 ha, dataset year: 2024. Тому важливим питанням у проєкті МПУВ було формування екологічної свідомості населення щодо збереження об'єктів ПЗФ та екомережі, біорізноманіття з метою унеможливлення негативного впливу населення громади на дані об'єкти, захаращення їх відходами.

Таким чином, вплив на біорозмаїття, флору, фауну, ґрунти, надра, клімат, повітря, воду, ландшафт, безпеку життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальні активи не передбачається, а заходи передбачені у проєкті МПУВ направлені на зменшення можливого існуючого впливу на навколишнє середовище.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Даний розділ містить інформацію про зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.

Регулювання в сфері охорони довкілля на державному та місцевому рівні здійснюється на основі:

- Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Водного Кодексу України;
- Земельного кодексу України;
- Закону України «Про управління відходами»;
- Закону України «Про охорону земель»;
- Закону України «Про оцінку пливку на довкілля»;
- Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 №820-р;
- Національного плану управління відходами до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2019 року № 117-р тощо;
- Указу Президента України 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;
- Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 2697-VIII.

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та нормативно-правової бази України документ державного планування повинен враховувати ряд зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість дотримання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;

– проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності та цілісності природних об'єктів і комплексів;

– узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;

– забезпечення загальної доступності матеріалів ДДП та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;

– надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;

– оцінка ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію;

– використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкту для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля стосуються заходів щодо охорони земельних ресурсів, лісів, повітряного, водного та ґрунтового середовища.

Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» (№ 1264-ХІІ від 25.06.1991 р., зі змінами) визначено, що до компетенції обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері охорони навколишнього природного середовища належить:

а) забезпечення реалізації державної політики у сфері заповідної справи, формування, збереження та використання екологічної мережі, здійснення управління та регулювання у сфері охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України на відповідній території;

б) участь у проведенні моніторингу стану навколишнього природного середовища;

в) участь у розробленні стандартів щодо регулювання використання природних ресурсів і охорони навколишнього природного середовища від забруднення та інших шкідливих впливів;

г) реалізація повноважень у сфері оцінки впливу на довкілля відповідно до законодавства про оцінку впливу на довкілля;

д) затвердження за поданням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, для підприємств, установ і організацій лімітів використання природних ресурсів (крім природних ресурсів загальнодержавного значення), скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище (крім скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення, навколишнього природного середовища за межами відповідної території);

е) видача дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, викиди шкідливих речовин у навколишнє природне середовище, спеціальне використання природних ресурсів відповідно до законодавства;

ж) реалізація повноважень у сфері стратегічної екологічної оцінки відповідно до законодавства про стратегічну екологічну оцінку;

з) вирішення інших питань у сфері охорони навколишнього природного середовища відповідно до закону.

Угода про асоціацію з Європейським Союзом передбачає суттєві зміни екологічної політики України, зокрема у сфері управління відходами. Держава Україна зобов'язалася інтегрувати у вітчизняне законодавство різні норми, закладені у Директивах:

- про відходи;

- про захоронення відходів.

Основні стандарти управління відходами, що містяться в Директивах Європейського Союзу і які Україна зобов'язалася впровадити у національному законодавстві, спрямовані на захист навколишнього середовища від негативних наслідків антропогенної діяльності.

Рамкова Директива № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 р. «Про відходи та скасування деяких директив».

Це головний документ у цій сфері, який Україна зобов'язана виконати. Вона вважається рамковою, оскільки встановлює межі та шаблони для законодавства. Один із найважливіших прописаних у ній принципів - це принцип створення «ієрархії пріоритетів управління відходами».

Директива Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 р. «Про захоронення відходів».

Відповідно до ієрархії пріоритетів управління відходами, захоронення відходів на сміттєзвалищах є найменш бажаним заходом. Тому його слід обмежувати до мінімуму. Але в тому випадку, якщо від цього нікуди не дітися й відходи потрібно захоронити на сміттєзвалищі, потрібно дотримуватись норм, які містяться у цьому документі. Загальна мета згаданої Директиви - запобігання чи зменшення, наскільки це можливо, негативного впливу на довкілля, зокрема на поверхневі та ґрунтові води, повітря, а також здоров'я людей від захоронення відходів, шляхом запровадження жорстких технічних вимог до відходів та полігонів.

Директиви № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 року «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС», яка передбачає заходи, процедури та настанови для попередження або зменшення, наскільки це можливо, будь-якого негативного впливу на довкілля, зокрема воду, повітря, ґрунт, фауну і флору та ландшафт, а також будь-яких пов'язаних з цим ризиків для здоров'я людей, що виникли в результаті управління відходами видобувної промисловості.

Згідно положень Директиви фізичні або юридичні особи, відповідальні за управління відходами видобування, складають та забезпечують виконання планів управління відходами для мінімізації, оброблення, відновлення та видалення відходів видобування, враховуючи принцип сталого розвитку.

МПУВ визначає головні напрями у сфері управління відходами у Підгородненській МТГ з урахуванням європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях даних Директив.

Оцінка відповідності проекту ДДП зобов'язанням у сфері охорони довкілля, встановлені на міжнародному рівні та шляхи їх врахування.

Основними напрямами співробітництва України з міжнародними організаціями є: охорона біологічного різноманіття; охорона транскордонних водотоків і міжнародних озер; зміна клімату; охорона озонового шару; охорона атмосферного повітря; управління відходами; оцінка впливу на довкілля.

Міжнародні обов'язки Україна у сфері охорони довкілля зафіксовані у таких програмах:

- Конвенція про біологічне різноманіття, (1992 р., м. Ріо-де-Жанейро Бразилія), ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;

- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м.Рамсар, Іран, 1971 р.);

- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);

- Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);

- Угоди про збереження кажанів в Європі (1991 р.);

- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);

- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996 р.);

- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);

- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р. та інші.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки.

Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних. Станом на 01.01.2016 р. мережа займала близько 8%

території України і в основному складається з існуючих територій природно-заповідного фонду.

При реалізації планованої діяльності обов'язково дотримуватися чинного природоохоронного законодавства.

Разом з тим варто зазначити, що більшість заходів, передбачених проектом ДДП у в сфері розвитку інженерної та транспортної інфраструктури, благоустрою, управління відходами відповідають загальносвітовим принципам охорони довкілля та сприяють дотриманню міжнародних зобов'язань.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Аналіз відповідності цілей напрямів МПУВ стратегічним цілям державної екологічної політики України наведено в табл. 1.1.

Проект МПУВ розроблено відповідно до вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та інше. Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов'язань на місцевому рівні:

I. Забезпечення загальної доступності ДДП та самого звіту про СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення на офіційному вебсайті тощо;

II. Проведення громадського обговорення шляхом надання письмових зауважень і пропозицій у відповідності до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»;

III. Пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість дотримання екологічних стандартів;

IV. Гарантування екологічно безпечного середовища для життя, праці та здоров'я населення;

V. Проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності й цілісності природних об'єктів і комплексів;

VI. Вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;

VII. Запровадження здійснення постійного в часі моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Крім того, зобов'язаннями у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, що безпосередньо стосуються виконання завдань та заходів проекту МПУВ є:

- розробка документів дозвільного характеру у сфері охорони навколишнього середовища - висновку з оцінки впливу на довкілля (у

відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»), дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел (у відповідності до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря»), дозволу на спеціальне водокористування (у відповідності до вимог Водного кодексу України), дозволу на операції оброблення відходів (у відповідності до вимог Закону України «Про управління відходами»);

- встановлення та дотримання санітарно-захисних зон від об'єктів, які є джерелами викидів/скидів шкідливих речовин, підвищених рівнів шуму, вібрації;

- недопущення наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;

- впровадження заходів зі скорочення викидів забруднюючих речовин;

- недопущення скидання стічних вод, використовуючи рельєф місцевості;

- недопущення скидання недостатньо очищених стічних вод у водні об'єкти;

- утримання в належному стані охоронних зон навколо очисних та інших водогосподарських споруд та технічних пристроїв;

- утримання в належному стані охоронних зон водних об'єктів.

Відповідно до нормативно-правової бази України МПУВ відповідає ряду зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;

- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;

- проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;

- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;

- формування динамічного урівноваженого стану довкілля, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення.

Головні стратегічні державні документи, що мають відношення до МПУВ перераховані нижче.

1) Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Стратегія затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 940 від 13.08.2024). Основними завданнями якої є за напрямком:

- «Розвиток інженерної інфраструктури» включають: сприяння створенню мережі сміттєпереробних підприємств, проведенню роз'яснювальної роботи з підвищення рівня поінформованості населення щодо управління відходами; поширення практики застосування державно-приватного партнерства для

залучення інвестицій у технічне переобладнання (модернізацію) інженерної інфраструктури житлово-комунального господарства (у тому числі впровадження сучасних технологій та обладнання у сфері водопостачання, водовідведення, тепlopостачання, поводження з твердими побутовими відходами);

- «Підтримка програм міжрегіональної кооперації та обмінів між регіонами України» включають: забезпечення проведення інформаційної кампанії та організації міжрегіональної співпраці щодо здійснення регіонами спільних заходів, спрямованих на розвиток економіки, туристично-рекреаційної сфери, транспортної інфраструктури, використання господарського комплексу, зменшення антропогенного навантаження на територію, впровадження сучасних технологій переробки та утилізації побутових і виробничих відходів, впровадження принципів інтегрованого управління територією;

- «Посилення інтегруючої ролі агломерацій та великих міст» включають: забезпечення підтримки індустрії переробки та утилізації відходів, що використовує передові інноваційні технології.

МПУВ передбачає заходи на виконання завдань Державної стратегії регіонального розвитку на 2021- 2027 роки.

2) Стратегія державної екологічної політики України на період до 2030 року. Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року затверджені Законом України від 28.02.2019 № 2697-VIII. Метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем. Закон передбачає інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку.

Відповідно до Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (№ 722/2019 від 30.09.2019 р.) має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Державна екологічна політика спрямована на досягнення стратегічних цілей: формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва; забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України; забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України; зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення; удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління. До завдань належить: стимулювання заміщення первинних природних ресурсів за рахунок використання відходів виробництва чи побічних продуктів, у тому числі шлаків,

упровадження сталої системи управління відходами та небезпечними хімічними речовинами.

Проблема накопичення побутових відходів розв'язуватиметься шляхом мінімізації їх утворення, забезпечення максимального використання ресурсоемних відходів, а проблема утилізації небезпечних відходів вирішуватиметься шляхом вдосконалення технологічних процесів та побудови високотехнологічних комплексів для їх утилізації.

Реалізація Основних засад (стратегії) державної екологічної політики дасть змогу, зокрема, мінімізувати забруднення ґрунтів небезпечними забруднюючими речовинами та відходами.

Відповідно до показників оцінки реалізації державної екологічної політики частка відходів, що захоронюються має зменшитися із 50% загального обсягу утворених відходів у 2015 році, до 45% у 2020, 40% у 2025 та 35% у 2030 році.

Виконання МПУВ сприятиме досягненню завдань стратегії, зокрема, щодо стимулювання розвитку інфраструктури управління відходами, повернення у господарський обіг ресурсоцінних матеріалів та зниження екологічних ризиків. Положення стратегії враховані під час визначення цільових індикаторів документа державного планування.

3) Національна стратегія управління відходами в Україні на період до 2030 року. Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р. із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р.

Цілями Стратегії є: визначення та розв'язання ключових проблем розвитку управління відходами в Україні на інноваційних засадах; визначення пріоритетних напрямів діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, організацій, установ, підприємств, організацій та суспільства в цілому щодо переходу системи управління відходами на інноваційну модель; визначення шляхів та методів удосконалення існуючої інфраструктури з управління відходами, які не суперечать інноваційній моделі; забезпечення сталого розвитку України шляхом виконання завдань, спрямованих на екологічну та ресурсну безпеку; зменшення адміністративного навантаження на суб'єктів господарювання, підвищення якості надання адміністративних послуг; забезпечення законності та передбачуваності адміністративних дій.

Метою цієї Стратегії є створення умов для підвищення стандартів життя населення шляхом впровадження системного підходу до управління відходами на державному, регіональному та місцевому рівні, зменшення обсягів утворення відходів та збільшення обсягу їх переробки та повторного використання.

Спеціальними заходами у сфері побутових та промислових відходів є, зокрема, такі:

- залучення населення до роздільного збирання побутових відходів та стимулювання такого їх збирання;

- підвищення рівня перероблення побутових відходів;
- запровадження компостування органічної складової побутових відходів у приватних домогосподарствах сільської місцевості, а також приміських районів міст;
- створення в рамках пілотних проектів об'єктів з виробництва палива з побутових відходів на базі об'єктів механіко-біологічного оброблення за умови їх наближеного розташування до цементних заводів. Кількість і розташування виробництв залежатиме від прийняття нормативних документів, які регулюватимуть питання використання альтернативного палива;
- визначення основних технологічних процесів - найкращих доступних технологій для повторного використання, перероблення та утилізації промислових відходів;
- створення системи екологічно безпечного видалення відходів у спеціально відведених та належно облаштованих місцях та об'єктах з урахуванням моделі регіональних полігонів промислових відходів, для повторного використання, перероблення та утилізації яких відсутні екологічно безпечні технології;
- створення централізованих регіональних потужностей з перероблення та утилізації промислових відходів.

Проект МПУВ розроблено на виконання Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року та включає заходи, що відповідають положенням стратегії.

4) Національний план управління відходами до 2033 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1353-р. При розробці МПУВ враховані положення передбачені Національним планом управління відходами до 2033 року.

5) Закон України «Про управління відходами» прийнятий Верховною Радою України 20 червня 2022 року № 2320-ІХ.

Документ передбачає та визначає правові, організаційні, економічні засади діяльності щодо запобігання утворенню, зменшення обсягів утворення відходів, зниження негативних наслідків від діяльності управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню з метою запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище. МПУВ розробляється на виконання вимог Закону України «Про управління відходами» та передбачає відповідні заходи.

6) В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так Законом України «Про інвестиційну діяльність» встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). В разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний

орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля».

б) Регіональний план управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року (затверджений розпорядженням Дніпропетровської ОДА від 28.07.2023 р. №311-17/VIII);

МПУВ розроблено з урахуванням цілей та цільових показників, визначених Регіональним планом управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року.

7) Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегія) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016-2025 роки (затвердженої розпорядженням Дніпропетровської ОДА від 19.05.2020 р. №322/0/3-20);

8) Дніпропетровської обласної стратегії поводження з твердими побутовими відходами (у рамках реалізації Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016 – 2025 роки, затвердженої розпорядженням Дніпропетровської ОДА від 29.07.2016 №80-5/VII);

9) Стратегії розвитку Підгородненської територіальної громади на період на 2020-2027 роки (в межах Стратегічної цілі 3 – Безпека та людський розвиток, яка включає операційні цілі: 3.3 – Захист природного середовища та 3.4 – управління відходами). До основних завдань розвитку громади віднесено: 3.4.1 - Підвищення культури поводження з ТПВ; 3.4.2 - Запровадження сучасної системи збору, сортування та утилізації ТПВ; 3.4.3 - Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ).

МПУВ розроблено з урахуванням цілей та завдань, передбачених регіональними та місцевими програмами у сфері екологічної безпеки та управління відходами.

Основні чинні нормативи у сфері захисту атмосферного повітря встановлені: Постановою Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря» (№ 300-2002-п від 13.03.2002 р., зі змінами); Наказом Мінприроди України «Про затвердження нормативів гранично-допустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел»(№ 309 від 27.06.2006 р.).

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України (№ 213/95-ВР від 06.06.1995 р.) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 04.06.2017 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування» від 07.02.2017 року № 1830-VIII, яким внесено зміни до Водного кодексу України в частині процедури отримання дозволів на спеціальне водокористування.

Основне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами: постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування» (№ 321 від 13.03.2002 р., зі змінами); постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується» (№ 1100 від 11.09.1996 р., зі змінами); наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами» (постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» № 2024 від 18.12.1998 р.).

В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20.03.2018 р.). У процесі стратегічної екологічної оцінки МПУВ було розглянуто стратегії та програми державного, регіонального та місцевого рівня, що містять екологічні цілі а також відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку. В процесі аналізу було виявлено, що різні програми розвитку містять подібні, хоча і не завжди ідентичні, екологічні цілі. Аналіз також включав цілі, які мають відношення до ДДП, та цілі, які можуть бути вирішені на іншому рівні планування. На основі аналізу змісту проєкту МПУВ був оцінений рівень відповідності цілей, викладених у ДДП, екологічним цілям, встановленим на державному та регіональному рівнях, та ключовим відповідним цілям.

Звітом про СЕО також проведена оцінка відповідності даного проєкту МПУВ зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, що стосуються ДДП, встановлені нормативно-законодавчими актами у сфері охорони довкілля.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, забезпечується виконання вимог нормативно-законодавчих актів у сфері охорони довкілля, державних будівельних норм та державних санітарних правил при плануванні населених пунктів. Врахування таких зобов'язань з урахуванням визначених

параметрів санітарно-захисних зон від об'єктів, які є джерелами виділення шкідливих речовин, запахів, підвищених рівнів шуму, вібрації, електронних полів, іонізуючих випромінювань, зон санітарної охорони від підземних джерел водопостачання, охоронних зон інженерних мереж та території природоохоронного призначення, а також дотримання режимів господарського використання встановлених в їх межах - звітом про СЕО пропонується на подальших стадіях реалізації заходів та проектів МПУВ, а саме під час здійснення оцінки впливу на довкілля у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

За результатами аналізу можна зробити висновок, що проєкт ДДП «Місцевий план управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року» відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному, регіональному та місцевому рівнях; враховує більшість з них та пропонує комплекс заходів, які сприятимуть їх виконанню.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3- 5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування», затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, надр, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Вторинні наслідки – вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття.

Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

Синергетичний вплив. Накопичені токсикологічними дослідженнями дані свідчать про те, що в більшості випадків одночасна присутність декількох шкідливих хімічних речовин у компоненті довкілля чи організмі людини в комбінації діють за типом сумації, тобто дія їх додається. Для речовин, які викидатимуться проєктованими об'єктами ефект сумації шкідливого впливу не встановлений.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) будуть проявлятися внаслідок будівництва та влаштування проєктованих об'єктів і полягатимуть в тимчасовому накопиченні будівельних відходів, забрудненні атмосферного повітря під час будівельних робіт.

Узагальнені результати визначення ймовірних наслідків для довкілля, в тому числі здоров'я населення, від реалізації цілей і завдань, визначених в проєкті МПУВ представлені в табл. 6.1.

Табл. 6.1 - Узагальнені результати процедури оцінки проектних рішень ДДП*

Об'єкти впливу	Виробничі території	Сельбищні території	Комунальні території	Ландшафтно-рекреаційні території
Атмосферне повітря	П/ДС/М/К	П/ДС/М/К	П/ДС/М/К	П/ДС/М
Клімат	М/Нп/КС	М/Нп/КС	М/Нп/КС	М/Нп/КС
Вода	М/Нп/КС	М/Нп/КС	М/Нп/КС	М/Нп/КС
Ґрунти	Нп/М/КС	Нп/М/КС	Нп/М/КС	Нп/М/КС
Природоохоронні території	Відсутній вплив	Відсутній вплив	Відсутній вплив	П/М/ДС
Біорізноманіття	М/КС	М/КС	М/КС	П/М/ДС
Здоров'я людей	М/КС	М/КС	М/КС	М/КС

*де: П/Нп - Прямий / Непрямий;

ДС/ СС/КС - Довгостроковий (10-15 років) / Середньостроковий (3-5 років) / Короткостроковий (1 рік);

М/Р - Місцевий / Регіональний;

К/С/ТрК - Кумулятивний / Синергічний / Транскордонний.

Серед переліку заходів проекту МПУВ передбачено основні напрямки удосконалення системи управління відходами у громаді відповідно РПУВ (табл. 6.2).

Таблиця 6.2 - Основні напрямки удосконалення системи управління відходами у Підгородненській МТГ відповідно РПУВ

Захід	Сфери охорони довкілля	Можливі наслідки виконання ДДП
Встановлення контейнерних майданчиків (у тому числі для контейнерів збору ресурсоцінних фракцій). Організація пункту підготовки вторинної сировини	Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується. Передбачається незначне теплове навантаження від спецтехніки в процесі підготовчих і основних робіт.
	Атмосферне повітря	При будівництві очікується тимчасовий вплив протягом будівельних робіт. При вигразці контейнерів у спецтранспорт, роботі пункту підготовки вторинної сировини, може супроводжуватися викидами пилу. Кількісний та уточнений якісний склад забруднюючих речовин буде встановлено на наступних стадіях проектування.
	Водне середовище	Ризики забруднення поверхневих і підземних вод при дотриманні містобудівних та екологічних норм відсутні.
	Ґрунтове середовище	Встановлення контейнерних майданчиків передбачається на антропогенно змінених ділянках ґрунту. Встановлення пункту підготовки вторинної сировини передбачається на рекультивованому звалищі, отже порушення ґрунтового покриву при будівництві відсутнє. При

		безаварійній експлуатації об'єкта забруднення ґрунту не очікується.
	Відходи	Після збору відходів від майданчиків, невідсортовані змішані відходи транспортуються на регіональний полігон (або сортувальний комплекс для змішаних відходів у м. Дніпро), а відсортовані ресурсоцінні фракції досортовуються та ущільнюються й транспортуються на відповідні об'єкти їх переробки (та/або сортувальний комплекс для роздільно зібраних відходів у м. Дніпро). У процесі будівництва та діяльності пункту підготовки вторсировини будуть утворюватися відходи, які накопичуватимуться у спеціально відведених місцях та передаватимуться на утилізацію або переробку спеціалізованим організаціям.
	Біорізноманіття, ПЗФ	Вплив не передбачається
	Навколишнє соціальне середовище	Ймовірні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок діяльності пункту вторсировини попередньо оцінюються як мінімальні. Встановлення контейнерних майданчиків може викликати занепокоєння серед місцевих жителів через потенційні ризики для здоров'я. У той же час при дотриманні санітарно-гігієнічних норм експлуатації контейнерів (вчасне вивезення, оброблення), ризики забруднення відсутні. З іншої сторони, це може збільшити прибутки місцевих мешканців, робочі місця, мати позитивні наслідки.
Рекультивация звалищ/полігонів ТПВ відповідно РПУВ	Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується. Передбачається незначне теплове навантаження від спецтехніки в процесі підготовчих і основних робіт.
	Атмосферне повітря	Зниження рівня викидів метану, CO ₂ та інших парникових газів, що утворюються внаслідок розкладу відходів. Зменшення забруднення повітря пилом та іншими шкідливими речовинами.
	Водне середовище	Зниження ризику забруднення поверхневих та підземних вод завдяки запобіганню витокам фільтраційних вод.
	Ґрунтове середовище	Поліпшення стану ґрунтів за рахунок ліквідації джерел забруднення та відновлення їхньої природної структури. Можливе використання спеціальних покриттів для запобігання подальшому

		забрудненню.
	Відходи	Зменшення обсягу відходів та їх належна утилізація. Можливе відновлення частини території для подальшого використання у рекреаційних цілях.
	Біорізноманіття, ПЗФ	Відновлення природних місць проживання для флори та фауни, що сприятиме збільшенню біорізноманіття. Можливе створення зелених зон та рекреаційних територій на відновлених територіях.
	Навколишнє соціальне середовище	Поліпшення якості життя місцевого населення завдяки зниженню негативного впливу звалищ на здоров'я населення та довкілля. Підвищення естетичної привабливості місцевості та можливості її використання для громадських потреб.
Організація майданчику оброблення відходів (компостування) – у перспективі	Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується.
	Атмосферне повітря	При будівництві об'єкту очікується тимчасовий вплив протягом будівельних робіт. Під час компостування можуть виникати запахи та незначні викиди газів.
	Водне середовище	Використання водопровідної води передбачено тільки для санітарних потреб персоналу.
	Ґрунтове середовище	Ризик забруднення ґрунтів мінімальний за умови належного управління процесом компостування. Можливість використання компосту для збагачення ґрунтів органічними речовинами, покращуючи їх структуру та родючість.
	Відходи	Значне зменшення обсягу органічних відходів, які потребують утилізації. Зменшення обсягу органічних відходів пояснюється тим, що органічні відходи, які раніше потребували утилізації, тепер будуть перероблятися на компост. Цей компост можна використовувати для властивостей покращення ґрунтів у сільському господарстві та благоустрою територій, рекультивациі порушених земель, таким чином ефективно зменшуючи кількість відходів, що потребують традиційної утилізації.
	Біорізноманіття, ПЗФ	Негативний вплив не очікується. Проект сприятиме створенню більш здорових екосистем за рахунок використання органічного компосту для озеленення та відновлення місць проживання місцевої флори та фауни.
	Навколишнє соціальне	Проект може покращити якість життя

	середовище	місцевого населення за рахунок зменшення кількості відходів, шляхом їх компостування та подальшого використання при благоустроїв зелених зон та рекультивації порушених земель. Важливо забезпечити належні заходи для мінімізації запахів та інших можливих незручностей під час дозрівання компосту для місцевих жителів.

Очікуваними наслідками реалізації проєкту МПУВ є зниження навантаження на довкілля, пов'язане з утворенням відходів та управління ними. При цьому реалізація заходів зі створення об'єктів інфраструктури управління відходами, модернізації таких об'єктів, а також експлуатація об'єктів управління відходами будуть супроводжуватися додатковими факторами впливу на довкілля. Негативні впливи на довкілля, що будуть виникати при створенні, модернізації та експлуатації інфраструктурних об'єктів, не будуть перевищувати нормативно допустимих рівнів. Це буде забезпечуватись застосуванням сучасних технічних рішень та проходженням процедури оцінки впливу на довкілля (ОВД), за потреби.

Очікується, що реалізація проєкту МПУВ буде мати лише опосередкований вплив на здоров'я населення через прямі впливи на складові довкілля. Очікуваними позитивними наслідками реалізації проєкту ДДП, сформовані у формі завдань МПУВ, є зокрема: вдосконалення інституційної структури сфери управління відходами та зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами; вдосконалення системи інформаційного забезпечення сфери управління відходами; підвищення обізнаності населення щодо управління побутовими та промисловими відходами, біовідходами тощо. При цьому слід враховувати, що цими показниками позитивні наслідки не обмежуються. За окремими видами відходів числові значення очікуваного позитивного ефекту не визначаються через значний рівень невизначеності, що зумовлений зовнішніми і внутрішніми факторами.

Довгострокові наслідки від прийняття проєкту МПУВ важко переоцінити, оскільки передбачається вдосконалення системи управління відходами, створення нових та реконструкція об'єктів управління відходами, що не відповідають вимогам санітарної та екологічної безпеки. Очевидно, що довгостроковими наслідками є покращення якості компонентів довкілля та підвищення рівня добробуту населення, що буде результатом виконання та дотримання заходів проєкту МПУВ.

Оцінка та аналіз запланованих заходів проєкту МПУВ свідчить про пом'якшення можливих негативних кумулятивних впливів, пов'язаних з виконанням місцевого плану та досягненням цільових показників.

На основі вище викладеного, можна зробити наступні висновки щодо ймовірного впливу проєкту МПУВ на довкілля: реалізація заходів, передбачених

МПУВ, може супроводжуватись появою прямих та опосередкованих наслідків, як для окремих компонентів довкілля, так і сукупним впливом на природні процеси та комплекси. Значного негативного впливу під час реалізації проекту МПУВ на довкілля та здоров'я населення не передбачається.

Ймовірними наслідками для елементів довкілля та здоров'я населення є:

1) Вплив на атмосферне повітря.

В результаті реалізації проекту МПУВ суттєвого впливу на атмосферне повітря не очікується, оскільки реалізація окремих заходів МПУВ буде призводити до збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, окремих - до зменшення. Зокрема, розвиток системи збирання, перевезення, досортування та ущільнення відходів призведе до збільшення викидів, проте це в кінцевому підсумку не буде суттєво впливати на загальні обсяги викидів, а використання сучасного спецтранспорту забезпечить дотримання вимог законодавства щодо параметрів викидів. Реалізація таких заходів проекту МПУВ, як ліквідація (рекультивация) несанкціонованих звалища ПВ/МВВ відповідно РПУВ, зменшення обсягів захоронення біовідходів буде супроводжуватися зменшенням обсягів викидів та поліпшенням якості атмосферного повітря.

Кумулятивно розвиток інфраструктури збирання та управління відходами в громаді не буде призводити до викидів в концентраціях, що перевищують ГДК.

2) Вплив на водні ресурси.

Позитивний вплив реалізації заходів проекту МПУВ на водні ресурси буде полягати у зниженні забруднення поверхневих та підземних вод за рахунок припинення експлуатації звалищ ПВ та їх рекультивации, забезпечення екологічно безпечного функціонування діючих МВВ (відповідно РПУВ передбачається регіональний полігон у м. Дніпро).

3) Відходи.

Впровадження проекту МПУВ та створення комплексної системи управління відходами сприятиме зменшенню обсягів їх розміщення (видалення) у навколишньому середовищі.

4) Вплив на земельні ресурси.

Внаслідок реалізації проекту МПУВ не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Натомість, ймовірними позитивними наслідками реалізації заходів проекту МПУВ є відновлення природних ландшафтів, раціональне використання земельних ресурсів, поліпшення структури земельного фонду. Будівництво об'єктів інфраструктури збирання та сортування відходів вимагає залучення у господарській обіг додаткових земельних ділянок, котре, однак, буде скомпенсоване за рахунок проведення заходів з рекультивации. Дотримання вимог щодо розміщення та функціонування запланованих об'єктів дозволить мінімізувати їх негативний вплив на земельні ресурси.

5) Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони.

У МПУВ не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття. Натомість, реалізація запропонованих МПУВ заходів сприятиме відновленню порушених земель та збільшенню біологічного різноманіття на територіях, де проведено біологічну рекультивацію.

6) Вплив на культурну спадщину.

У МПУВ не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на об'єкти історико-культурної спадщини.

7) Вплив на здоров'я населення та інфраструктуру.

МПУВ не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення. Більше того, вирішення таких питань, як встановлення контейнерних майданчиків, впровадження роздільного збору ресурсоцінних фракцій відходів, сприятиме покращенню санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Проте, можливе локальне формування такої загрози у місцях розміщення об'єктів інфраструктури управління відходами за умов порушення вимог щодо експлуатації таких об'єктів. Очікується, що реалізація МПУВ буде мати лише опосередкований вплив на здоров'я населення через прямі впливи на складові довкілля, поліпшення яких має призвести до зниження рівня захворюваності населення та покращення умов його життєдіяльності.

8) Екологічне управління, моніторинг та інше.

МПУВ не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки. Водночас, реалізація заходів МПУВ забезпечить доступ до оперативної інформації про стан системи управління відходами у процесі прийняття ефективних рішень у даній сфері.

9) Кумулятивний вплив.

Ймовірність того, що реалізація МПУВ призведе до таких можливих наслідків, які в сукупності матимуть кумулятивний чи синергійний негативний вплив на довкілля або здоров'я людей, відсутня.

У разі реалізації заходів МПУВ можна очікувати позитивного кумулятивного і синергійного ефектів покращення стану довкілля та здоров'я населення у середньо- і довгостроковій перспективі. Довгострокові наслідки від реалізації проекту МПУВ пов'язані з удосконаленням системи управління відходами, створенням нових або реконструкцією існуючих об'єктів управління відходами, рекультивацією місць видалення відходів. Довгострокові наслідки проявляються через покращення якості компонентів довкілля та умов життєдіяльності населення.

Реалізація заходів, пов'язаних з припиненням експлуатації звалищ ПВ/МВВ відповідно РПУВ та рекультивацією територій, сприятиме екстернальному перехресному позитивному впливу на стан атмосферного повітря, земельних та водних ресурсів, створюючи при цьому передумови для поліпшення умов

проживання населення громади, що проживає біля даної території, та стану його здоров'я.

Послідовна узгоджена реалізація заходів проекту МПУВ, спрямованих на охоплення всієї території України роздільним збиранням відходів, із заходами зі створення пункту підготовки вторсировини, створить синергійні ефекти у формі скорочення обсягів захоронення відходів, підвищення рівня вилучення ресурсоцінних компонентів, повного вилучення небезпечних відходів зі складу ПВ. Комплексна реалізація усіх передбачених проектом МПУВ заходів дозволить агреговано досягти покращення стану довкілля, а їх поетапне узгоджене виконання - забезпечити нагромадження позитивних ефектів при переході від коротко- до довгострокового періоду.

Тобто, реалізація Місцевого плану управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року сприятиме покращенню екологічної ситуації на території громади.

Оцінка та аналіз запланованих заходів проекту МПУВ свідчить про пом'якшення можливих негативних кумулятивних впливів, пов'язаних з його виконанням та досягненням цільових показників.

Кожен з цільових показників проекту МПУВ в поєднанні з всіма запланованими заходами та комплексним підходом до системи управління відходами забезпечить досягнення максимального позитивного ефекту реалізації МПУВ, що є позитивними синергічними наслідками (сумарний ефект, який полягає в суттєвій перевазі взаємодії кількох факторів разом замість дії кожного окремо компоненту).

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Перелік і стисла характеристика проектних рішень, що визначені в документі державного планування включає:

- ресурсозберігаючі заходи – збереження і раціональне використання ресурсів, повторне їх використання та ін.;
- планувальні заходи – функціональне зонування, організація системи санітарної чистки територій та ін.;
- відновлювальні заходи - нормалізація стану окремих компонентів навколишнього середовища тощо;
- захисні заходи - проведення постійного екологічного моніторингу стану навколишнього середовища у джерелах викидів та скидів, на границі СЗЗ;
- компенсаційні заходи (при необхідності) - компенсація незворотного збитку від планованої діяльності шляхом проведення заходів щодо рівноцінного поліпшення стану природного, соціального і техногенного середовища в іншому місці і/або в інший час, грошове відшкодування збитків.

На основі аналізів, представлених у попередніх розділах, та з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на державному, регіональному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що можуть виявлятися в процесі впровадження заходів і проектів запланованих МПУВ. Термін «пом'якшення» відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок впровадження проекту ДДП. Запропоновані заходи складаються з тих, що були визначені в процесі розроблення МПУВ і рекомендацій що виникли в результаті виконання СЕО.

Реалізація проекту МПУВ потребує виконання великої кількості заходів, що стосуються напрямків МПУВ, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища населених пунктів громади. Найбільш позитивними для довкілля та здоров'я населення мають стати заходи, пов'язані з поліпшенням екологічної ситуації на території громади. Проектом МПУВ заплановані наступні природоохоронні заходи, що направлені на запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання ДДП:

- удосконалення системи управління відходами на інноваційних засадах;
- створення сучасної інфраструктури у сфері управління відходами, запровадження новітніх технологій, зменшення обсягів їх захоронення;
- покращення інфраструктури збирання та оброблення відходів, що передбачає залучення інвестицій;

- налагодження схеми роздільного збирання побутових відходів, встановлення пункту підготовки вторсировини;
- проведення інформаційних кампаній для підвищення обізнаності громадян про негативний вплив відходів та важливість правильного управління відходами;
- збирання та компостування «зелених» відходів - зменшення відходів, що біологічно розкладаються, упровадження домашнього компостування відповідно до правил компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках, зменшення обсягів видалення біовідходів за рахунок їх компостування;
- проведення рекультивації місць видалення відходів відповідно РПУВ та ліквідація несанкціонованих звалищ;
- виділення з відходів сировини, яка може бути використана повторно;
- зменшення обсягів утворення відходів з урахуванням впровадження найкращих доступних технологій і методів управління у процесі промислового виробництва;
- зменшення обсягів утворення відходів харчових продуктів у роздрібних та інших торговельних мережах, закладах громадського харчування та домогосподарствах;
- налагодження системи управління відходами руйнувань, будівництва та знесення;
- додержання суб'єктами господарювання правил експлуатації об'єктів оброблення відходів, вимог санітарного та природоохоронного законодавства щодо забезпечення унеможливлення їх негативного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я населення;
- система моніторингу, заходи екологічної безпеки мають бути спрямовані на захист нормативного (відповідно параметрів ГДК) стану повітря, ґрунту та водного середовища.

На всіх етапах реалізації проєкту МПУВ передбачені рішення будуть здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони довкілля і вимог екологічної безпеки, в тому числі згідно з вимогами Водного кодексу України, Законів України «Про охорону земель», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України», «Про управління відходами».

З метою забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання природних ресурсів при будівництві, реконструкції та ремонті об'єктів, передбачених проєктом МПУВ, доцільно максимально використовувати сучасні високоефективні екоенергозберігаючі технології та матеріали, зокрема огорожуючі конструкції з мінімальним коефіцієнтом теплопровідності, інженерне обладнання з високим коефіцієнтом корисної дії тощо. Сукупність природоохоронних заходів забезпечить сприятливі умови для досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього природного середовища.

Виконання завдань, передбачених проектом МПУВ сприятиме запобіганню забруднення довкілля, створюватиме сприятливі умови для відтворення природних ресурсів і як наслідок досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього природного середовища, що є основою екологічної безпеки.

Розрахований соціальний ризик без реалізації заходів проекту МПУВ становить $4,50 \cdot 10^{-5}$ одиниць та характеризується як умовно прийнятний.

Розрахований соціальний ризик від реалізації заходів проекту МПУВ становить $3,90 \cdot 10^{-7}$ одиниць та характеризується як прийнятний.

Під час проведення аналізу ймовірних негативних наслідків для довкілля від реалізації проекту МПУВ було виявлено ряд завдань, виконання яких потребує серйозної уваги, недопущення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації МПУВ (табл. 7.1). При необхідності розміщення і будівництво об'єктів буде здійснюватися відповідно вимог п. 5.10 ДСП 173-96 «Державних санітарних норм і правил забудови населених пунктів», а також з урахуванням процедури ОВД для об'єктів планової діяльності відповідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Таблиця 7.1- Завдання недопущення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації проекту МПУВ

Завдання	Механізм реалізації завдання	Умови недопущення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення
Охорона і раціональне використання земель, природних рослинних ресурсів	1) зменшення техногенного впливу на ґрунти у зоні впливу звалищ ПВ.	Стаття 3. п.3 1) інші види діяльності: - шламонакопичувачі, хвостосховища; - складування осаду, мулові поля площею 0,5 гектара і більше або на відстані не більш як 100 метрів до прибережних захисних смуг; - склади і перевалочні бази металобрухту площею 0,5 гектара і більше або на відстані не більш як 100 метрів до прибережних захисних смуг;
Збереження природно-заповідного фонду	1) посилення контролю за охороною, використанням та відтворенням лісів; 2) охорона біорізноманіття.	- об'єкти оброблення відходів, що не є небезпечними, потужністю менше 100 тонн на добу (друга категорія видів планованої діяльності та об'єктів згідно ЗУ «Про ОВД»);
Ефективна система управління відходами на території громади	1) покращення технічного оснащення сфери управління відходами; 2) ліквідація несанкціонованих звалищ відходів; 3) впровадження роздільного збирання побутових відходів; 4) проведення просвітницької кампанії, спрямованої на підвищення культури управління побутовими відходами 5) рекультивация МВВ.	2) здійснення процедури ОВД для планованої діяльності та об'єктів: сільськогосподарське та лісогосподарське освоєння, рекультивация та меліорація земель.

		Стаття 3.п.2 8) управління відходами: - об'єкти оброблення небезпечних відходів; - об'єкти оброблення відходів, що не є небезпечними, потужністю 100 тонн на добу або більше. <u>Об'єкти оброблення відходів</u> проектуються, споруджуються та експлуатуються відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами», законодавства у сфері містобудування та у випадках, передбачених Законом України "Про оцінку впливу на довкілля", підлягають ОВД: - здійснення процедури ОВД для планової діяльності: а) об'єкти оброблення відходів, що не є небезпечними, потужністю менше 100 тонн на добу (Ст. 3, п. 3, пп.11 ЗУ Про ОВД); б) об'єкти оброблення відходів, що не є небезпечними, потужністю 100 тонн на добу або більше (Ст. 3, п. 2, пп.8 ЗУ Про ОВД) - отримання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів (ст. 42 Закону України «Про управління відходами»)
Розвиток екологічної свідомості та екологічної культури, екологічне виховання населення	1) підвищення обізнаності населення з питань охорони навколишнього середовища, вторинної переробки відходів, збереження ресурсів, енергозаощадливості; 2) підвищення екологічної культури в закладах освіти громади, висвітлення в засобах масової інформації питань щодо стану довкілля.	-*

* - відсутні умови недопущення негативного впливу на довкілля та здоров'я населення.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

8.1. Обґрунтування вибору

Проект МПУВ розроблений з урахуванням довкострокових пріоритетів Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області до 2027 року відповідно до:

- *Стратегічної цілі 2.* Екологічна та енергетична безпека, зокрема операційної цілі 2.А – Створення умов для поліпшення стану довкілля; операційної цілі 2.В – Поліпшення управління відходами;

- *Стратегічної цілі 3.* Забезпечення якісних умов життя, зокрема операційної цілі 3.А – Розвиток інфраструктури регіону, благоустрій територій.

МПУВ розроблений з урахуванням РПУВ. Місцевий план управління відходами охоплює всі види діяльності у сфері управління відходами на території Підгородненської міської територіальної громади. У відповідності до РПУВ територія Підгородненської МТГ відноситься до Дніпровського кластеру, де передбачено наступні об'єкти оброблення відходів: 2 станції перевантаження відходів (Солонянська СТГ, Царичанська СТГ), ССЗ для ПВ (м. Дніпро), сортувальна станція для роздільно зібраних побутових відходів (м. Дніпро), компостувальна установка для зелених відходів (м. Дніпро), завод з рециклінгу відходів будівництва та знесення (м. Дніпро), завод для спалювання медичних відходів (м. Дніпро). У проекті МПУВ на території громади передбачається облаштування пункту підготовки вторинної сировини (який включатиме: гідравлічний прес для ущільнення відходів, склади для зберігання вторсировини), що дозволить значно зменшити обсяги відходів, які ущільнюються та транспортуються на регіональний полігон та сортувальні станції у м. Дніпро. На пункті підготовки вторсировини проходить ручне досортування відібраних ресурсоцінних фракцій, їх ущільнення, збирання та зберігання для подальшого транспортування на переробку. Також на території Дніпровського кластеру передбачається будівництво об'єкту біологічного оброблення відходів (компостування), у той же у перспективі доцільним є організація майданчика централізованого компостування відходів (а також компостування в часних будинках за допомогою міні-компостерів), що біологічно розкладаються на території громади.

На території Дніпровського кластеру передбачається, що полігон, що обслуговує місто Дніпро, стане регіональним полігоном. Наявні полігони, що відповідають вимогам, працюють до вичерпання потужності. Таким чином, відповідно до Регіонального плану управління відходами в Дніпропетровській

області, полігон (для переробки ТПВ в м. Підгороднє (0,56 км на північний схід від мкр. Кулебівка, поблизу траси Харків-Сімферополь), передбачається рекультивувати.

Заходи проєкту МПУВ спрямовані на досягнення стратегічних цілей у системі управління відходами громади, пов'язані між собою балансом економічної, соціальної та екологічної складових, але з пріоритетом - першочергового забезпечення соціального та екологічного благополуччя населення, зниження ризиків здоров'ю населення.

Оцінка альтернатив у контексті стратегічної екологічної оцінки МПУВ – були прийняті наступні перспективи для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище:

Варіант №1 – Розроблення «Місцевого плану управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року» з врахуванням системи управління відходами згідно з «Регіональним планом управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року».

Варіант №2 – «Варіант нульової альтернативи» – не розроблення/ не затвердження «Місцевого плану управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року».

Варіант №3 – Впровадження «Інтегрованої системи управління відходами (ISWM)».

Варіант №2 – *«Варіант нульової альтернативи»*. У «Варіанті нульової альтернативи» розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким проєкт «Місцевого плану управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року» не затверджується.

Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (в тому числі несприятливих) екологічних тенденцій. За результатами аналізу визначено, що в рамках сценарію «нульової альтернативи» подальший сталий розвиток не є екологічно безпечним, а зазначена альтернатива призводить до певної стагнації та неефективного використання можливостей розвитку та погіршення екологічної ситуації в громаді.

Варіант №3 – *Впровадження «Інтегрованої системи управління відходами (ISWM)»*.

Ця альтернатива передбачає впровадження комплексної системи управління відходами, що включає роздільний збір, переробку, компостування, утилізацію органічних відходів, виробництво біогазу, а також зменшення обсягів відходів на джерелі утворення.

Альтернатива, що передбачає впровадження інтегрованої системи управління відходами (ISWM), не розглядається через кілька суттєвих причин. По-перше, українське законодавство наразі не містить конкретного визначення чи документа, який би чітко регламентував впровадження ISWM. Відсутність правової бази робить цей підхід юридично невизначеним і ускладнює його інтеграцію в існуючу систему управління відходами на місцевому та регіональному рівнях.

Крім того, впровадження інтегрованої системи управління відходами потребує значних фінансових ресурсів та інвестицій, які можуть бути непосильними для місцевого бюджету. У поточних економічних умовах такі інвестиції можуть бути важко здійсненними без суттєвої підтримки з боку держави або приватних інвесторів.

Також важливим аспектом є необхідність активного залучення та навчання населення до нової системи управління відходами. Це включає зміну поведінки та звичок громадян, що може бути довготривалим процесом і вимагати великих зусиль на проведення освітніх кампаній.

Обґрунтування вибору Варіанту №1.

Варіант №1 відповідає обов'язковим для МПУВ нормативно-правовим вимогам щодо відповідності положенням та показникам, що визначені Законами України «Про управління відходами», «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року», Національним планом управління відходами до 2033 року, Регіональним планом управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року та відповідає основним потребам громади щодо управління відходами з врахуванням можливостей фінансування його заходів.

Відтак в інтересах забезпечення переходу до сучасного управління відходами для ефективного використання відходів як ресурсів та сталого розвитку шляхом запобігання їх утворенню відповідно до державної та місцевої політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами найсприятливішим варіантом буде затвердження проєкту Місцевого плану управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року.

8.2 Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у т. ч. ускладнення.

Зміст звіту про СЕО сформований відповідно до пункту 2 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

З огляду на стратегічний характер проєкту МПУВ на 10 років, ключове значення у виконанні СЕО мали методи стратегічного аналізу. Насамперед,

доречним виявилось застосування аналізу контексту стратегічного планування, що передбачає встановлення зв'язків з іншими документами державного планування. Відповідність цілей та завдань проекту МПУВ загальним цілям державної екологічної політики та цілям, завданням, напрямкам галузевих документів державного планування.

Також проведено аналіз поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я, в розрізі компонентів довкілля (клімату і факторів, що на нього впливають, атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів, біорізноманіття та природоохоронних територій, відходів, здоров'я населення та інфраструктури). Здійснено оцінку ймовірних наслідків виконання цілей та завдань проекту МПУВ, як на окремі компоненти довкілля, так і на комплексні умови територій - стан довкілля, збереження біорізноманіття, раціональність використання наявних ресурсів, розвиток природних та техногенних процесів, а також вплив на здоров'я населення.

Оцінка кумулятивних ефектів дозволила спрогнозувати потенційний сукупний вплив на стан довкілля, в тому числі здоров'я населення, внаслідок реалізації цілей і завдань МПУВ.

Для здійснення СЕО був обраний, також, метод екстраполяції, оскільки цей метод полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє і ґрунтується на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки, з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку.

При цьому здійснювалось:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових показників в розрізі компонентів довкілля, в т. ч. здоров'я населення;
- визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;
- проведення оцінки потенційного впливу цілей на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

В процесі аналізу стану довкілля були використані статистичні дані Державної служби статистики України та офіційні дані органів виконавчої влади, на які покладено функції і завдання спостереження та інформаційного забезпечення державної системи моніторингу довкілля (Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Державна гідрометеорологічна служба, Міністерство охорони здоров'я України, та інші), а також обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я. Окрім того, були проаналізовані доступні дані експертних звітів та аналітичних матеріалів щодо оцінки впливу наслідків воєнних дій в Україні на стан довкілля та здоров'я населення.

Ускладнення, що виникали в процесі СЕО:

До ускладнень, що виникали в процесі проведення стратегічної екологічної оцінки можна віднести:

– відсутність або обмежений доступ до даних на рівні громади з основних проблемних питань (охорона довкілля, охорона здоров'я тощо) через розділення між собою загальнонаціональних, загальноміських та районних систем збору статистичних даних та даних органів охорони довкілля, охорони здоров'я;

– обставини, пов'язані з введенням воєнного стану, у тому числі обмеження доступу до низки кадастрів та інформаційних систем, включаючи призупинення функціонування Публічної кадастрової карти України.

Таким чином, стратегічна екологічна оцінка проєкту МПУВ здійснювалась з огляду на зазначені вище обмеження.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

СЕО не завершується прийняттям рішень про затвердження МПУВ. Значущі наслідки для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, повинні відслідковуватися під час реалізації МПУВ, зокрема, з метою виявлення непередбачених несприятливих наслідків і вжиття заходів щодо їх усунення.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» встановлює необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля. Відповідно ст.17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник (виконавчий комітет Підгородненської міської ради) у межах компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документу державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Моніторинг наслідків виконання документу державного планування буде здійснюватися шляхом періодичного (не менше одного разу на рік) аналізу виконання МПУВ та подання заінтересованим органам щороку до 1 березня наступного періоду інформація про хід виконання місцевого плану в частині досягнення локалізованих цільових показників місцевого плану та розміщення такої інформації на власному офіційному веб-сайті.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію МПУВ;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що МПУВ виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Згідно з частиною першою статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті. Оцінка впливу на довкілля спрямована на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля,

раціонального використання і відтворення природних ресурсів, прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів. Тому при реалізації заходів МПУВ щодо впровадження планованої діяльності відповідно до законодавства України повинна обов'язково бути реалізована процедура ОВД.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО. Для моніторингу проєкту ДДП можуть залучатися акредитовані лабораторії.

Моніторинг наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, здійснюватиметься під час реалізації МПУВ з метою забезпечення неухильного дотримання вимог законодавства та втілення всіх заходів щодо мінімізації ймовірних впливів та наслідків на навколишнє природне та соціальне середовище. Загальною метою моніторингу екологічних та соціальних аспектів даного проєкту є забезпечення/гарантування того, що всі заходи пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків успішно втілюються та вони є ефективними й достатніми.

Моніторинг наслідків виконання ДДП для довкілля також передбачає своєчасне виявлення нових проблем та питань, що викликають занепокоєння. Моніторинг має відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час його здійснення впливи, що не були передбачені раніше.

Програма екологічного моніторингу буде працювати під час реалізації МПУВ. Вона складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету та ключові індикатори та критерії для оцінки.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу, строки їх виконання, кількісні та якісні показники та їх цільові значення, враховують специфіку ДДП та відображені у МПУВ.

Індикатори, які відбираються для здійснення оцінки місцевого плану управління відходами, мають відповідати наступним критеріям: відповідність, вимірюваність, досяжність, чутливість, доступність, надійність, простота, практичність, об'єктивність, ощадливість та обмеженість в часі.

Індикатори виконання заходів МПУВ наведені в таблиці 9.1.

Таблиця 9.1 - Індикатори виконання заходів Місцевого плану управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року

<i>Індикатор виконання місцевого плану</i>	<i>Одиниця виміру</i>	<i>Періодичність</i>
Участь у тренінгах, семінарах, навчаннях працівників виконкому Підгородненської міської ради, суб'єктів господарювання щодо впровадження системи управління відходами	одиниць	щорічно
Проведення заходів з екологічного інформування населення та здобувачів освіти, у т.ч. розміщення реклами екологічного спрямування	кількість сюжетів та публікацій в	щорічно

	медіа, кількість розміщеної соціальної реклами та інше	
Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи та інших заходів з підвищення обізнаності населення щодо управління відходами, у т.ч. що біологічно розкладаються	кількість інформаційних кампаній, рейдів тощо	щорічно
Кількість проведених тематичних заходів щодо управління відходами в закладах освіти	одиниць	щорічно
Обсяг утворених побутових відходів	тис. тонн	щорічно
Обсяги видалених побутових відходів	тис. тонн	щорічно
Обсяг роздільно зібраних побутових відходів	тис. тонн	щорічно
Обсяг зібраних змішаних побутових відходів	тис. тонн	щорічно
Обсяг утилізованих ПВ	%	щорічно
Обсяг утворених біовідходів	тис. тонн	щорічно
Обсяг утилізованих біовідходів	%	щорічно
Відсоток охоплення населення послугами управління побутовими відходами	%	щорічно
Кількість зібраних побутових відходів	т/рік на 1 жителя	щорічно
Частка роздільно зібраних побутових відходів у загальній масі побутових відходів	%	щорічно
Кількість придбаного обладнання, спецтехніки для збирання транспортування та складування побутових відходів	одиниць	щорічно
Кількість центрів/мобільних пунктів, контейнерів для роздільного збирання та підготовки до повторного використання побутових відходів, у т.ч. небезпечних у складі побутових	одиниць	щорічно
Проведення рекультивції звалищ ПВ	га	щорічно
Розробка схем управління побутовими відходами для населених пунктів громади відповідно МПУВ	одиниць	до 2029
Створення об'єктів біологічного оброблення відходів, що біологічно розкладаються	одиниць	до 2033
Обсяг побутових відходів, що відновлені на об'єктах з переробки, знешкодження та складування таких відходів	тис. тонн	щорічно
Зменшення загального обсягу відходів, що видаляються на полігони	%	щорічно
Розроблення плану/програми із проведення моніторингу МВВ	одиниць	щорічно
Кількість складених адміністративних протоколів за порушення у сфері благоустрою, у т.ч. у сфері управління відходами	одиниць	щорічно
Кількість стаціонарних (мобільних) комунальних пунктів збирання небезпечних відходів у складі побутових	одиниць	щорічно
Кількість контейнерів для збору небезпечних відходів	одиниць	щорічно
Запровадження системи екологічного менеджменту до стандарту ISO 14001, «методології більш чистого виробництва» на підприємствах (суб'єктах господарювання)	% від загальної кількості	щорічно
Кількість проведених інвентаризацій об'єктів оброблення небезпечних відходів	% від загальної кількості	щорічно
Кількість проведених інвентаризацій об'єктів оброблення відпрацьованих нафтопродуктів на території громади	% від загальної кількості	щорічно

Вивезення непридатних ХЗЗР на знешкодження	% від загальної кількості	щорічно
Виведення з експлуатації обладнання, що містить ПХД, передача його на знешкодження	% від загальної кількості	щорічно
Кількість отриманих дозвільних документів у сфері управління відходами (дозволів, ліцензій, висновків з оцінки впливу на довкілля тощо)	одиниць	щорічно
Обсяг утворених промислових відходів	тис. тонн	щорічно
Обсяг відновлених промислових відходів	тис. тонн	щорічно
Частка утилізованих до утворених промислових відходів	%	щорічно
Частка утилізованих до утворених відходів видобування	% від загальної кількості	щорічно
Кількість проведених комплексних досліджень та впроваджених існуючих напрацювань і найкращих доступних технологій поводження з промисловими відходами	одиниць	щорічно
Обсяг утворених відходів будівництва та знесення	тонн	щорічно
Обсяг відновлених відходів будівництва та знесення	тонн	щорічно
Обсяг видалених відходів будівництва та знесення	тонн	щорічно
Утилізація (знешкодження) відходів тваринного походження на території громади	% від загальної кількості	щорічно
Припинення експлуатації/закриття худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин	% від загальної кількості	щорічно
Утилізація відходів рослинного походження	% від загальної кількості	щорічно
Обсяг утворених медичних відходів	тонн	щорічно
Кількість укладених договорів з суб'єктами господарювання, які мають ліцензію на управління небезпечними відходами, щодо збору, транспортування та утилізації медичних відходів	одиниць	щорічно
Проведення семінарів та тренінгів для працівників медичних закладів з питань управління відходами	одиниць	щорічно
Кількість транспортних засобів, знятих з експлуатації	одиниць	щорічно
Відсоток відновлених шин до кількості утворених	%	щорічно
Відсоток відновлених мастил (олив) до кількості утворених	%	щорічно
Нейтралізація забруднення від вигрібних ям	% від загальної кількості	щорічно
Запровадження технологічних прийомів обробки та утилізації осадів	% від загальної кількості	щорічно
Обсяг роздільно зібраного відпрацьованого електричного та електронного обладнання	тис т	щорічно
Обсяг роздільно зібраних батарей та акумуляторів	тис т	щорічно
Обсяг роздільно зібраної упаковки	тис т	щорічно

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів та аналізі досягнення запланованих результатів.

Фіксуються та аналізуються:

- ступінь виконання кожного завдання проекту;
- невиконані завдання, причини відхилення, пропозиції;

- дані за індикаторами, що відображають результат реалізації проєктів;
- оцінка потреб у фінансуванні;
- пропозиції щодо вдосконалення діючої системи моніторингу.

Практична реалізація моніторингу.

1. Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу – наведений в проєкті МПУВ.

2. Періодичність моніторингу (вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями) – один раз на рік.

3. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення – згідно з таблицею 9.1.

4. Методи визначення кожного із показників – статистичні методи.

5. Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля у тому числі для здоров'я населення – статистичні дослідження.

6. Оприлюднення результатів моніторингу – замовник оприлюднює на власному офіційному веб-сайті один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку.

Виконання низки планувальних заходів, визначених в проєкті МПУВ є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності населення.

Реалізація моніторингу проєкту ДДП здійснюється відповідно Постанови КМУ від 16 грудня 2020 р. № 1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення». Відповідно даної Постанови, моніторинг здійснюється з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Для здійснення моніторингу замовник документа державного планування (виконавчий комітет Підгородненської міської ради) розробляє заходи з урахуванням результатів громадського обговорення, консультацій з органами виконавчої влади у процесі проведення стратегічної екологічної оцінки та транскордонних консультацій (у разі їх проведення). Здійснення таких заходів забезпечує можливість:

- виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (на один, три-п'ять, 10-15 років, 50-100 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

- запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування;

- виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, замовник визначає: зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання; кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати; періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями; засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу, враховують специфіку документа державного планування, період, на який здійснюється планування, та необхідність здійснення моніторингу на різних стадіях виконання документа державного планування.

Замовник протягом п'яти робочих днів з дня затвердження документа державного планування розміщує на своєму офіційному веб-сайті та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки затверджений документ державного планування (крім інформації, яка відповідно до закону становить державну таємницю або належить до інформації з обмеженим доступом), рішення про його затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування, і письмово повідомляє про це Міндовкілля.

Моніторинг здійснює замовник. З метою забезпечення здійснення моніторингу замовник своїм рішенням може утворювати групи експертів, що відповідальні за здійснення моніторингу (моніторингові групи), визначати їх склад та порядок роботи.

Результати моніторингу замовник оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після

закінчення такого строку та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Зважаючи на географічне положення Підгородненської міської територіальної громади, транскордонні наслідки реалізації проектних рішень МПУВ для довкілля, у тому числі здоров'я населення, не очікуються.

11. РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

1. На даний час на території Підгородненської МТГ екологічна ситуація ускладнюється через відсутність ефективної системи управління відходами.

2. Місцевий план управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року спрямований на зменшення впливу відходів на довкілля та здоров'я населення, збільшення обсягів їх збирання та перероблення, й зменшення обсягів захоронення відходів.

3. Цілі МПУВ узгоджуються з поставленими екологічними цілями визначеними на державному та регіональному рівнях (НПУВ та РПУВ).

4. Реалізація МПУВ не призведе до появи нових негативних наслідків для довкілля. Реалізація багатьох цілей сприятиме покращенню санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, екологічної ситуації в громаді.

5. Ймовірність того, що реалізація проєкту МПУВ призведе до негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, відсутня.

6. Для нейтралізації, зменшення та пом'якшення можливих короточасних негативних наслідків виконання цілей та завдань проєкту МПУВ передбачено здійснення низки заходів, які матимуть позитивний вплив на компоненти довкілля.

7. Пропозиції, які були надані членами робочої групи з розроблення МПУВ та громадськістю, враховані під час розробки МПУВ.

Моніторинг наслідків виконання МПУВ для довкілля, в т. ч. здоров'я населення, проводитиметься згідно з Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. №1272).

Розробка Місцевого плану управління відходами Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року здійснювалася відповідно до Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2023 №947, з урахуванням місцевих особливостей та європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях:

Рамкової Директиви № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року «Про відходи та скасування деяких директив»;

Директиви Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 року «Про захоронення відходів»;

Директиви № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 року «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС»;

Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу на стан довкілля окремих проектів та програм;

Директиви 94/62/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20 грудня 1994 року «Про упаковку та відходи упаковки»;

Директиви 2012/19/ЄС Європейського парламенту та Ради від 4 липня 2012 року «Про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)»;

Директиви 2006/66/ЄС Європейського парламенту та Ради від 6 вересня 2006 року «Про батареї і акумулятори та відпрацьовані батареї і акумулятори».

Розробка Місцевого плану управління відходами в Підгородненській МТГ – це один із пріоритетів вирішення питань управління відходами на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях. Тому метою МПУВ є створення та забезпечення ефективного функціонування системи управління відходами на території Підгородненської міської територіальної громади на інноваційних засадах, впровадження стратегічного планування, що передбачатиме виконання ряду заходів, спрямованих на реформування та удосконалення системи управління відходами відповідно Регіонального плану управління відходами у Дніпропетровській області, вибір оптимальної системи управління відходами (визначення інфраструктури для збирання, роздільного збирання, перероблення, оброблення та видалення відходів; наведення інформації про заплановані технології та методи управління відходами) та практичні заходи, що необхідні для її впровадження.

Місцевий план управління відходами спрямований на поліпшення стану благоустрою населених пунктів громади, охорони навколишнього природного середовища, санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, створення умов для залучення коштів бюджетів усіх рівнів, інвестиційних та кредитних ресурсів, міжнародної технічної допомоги. Основними завданнями Місцевого плану управління відходами є конкретні суспільні, інституційні, організаційно-технічні, регуляторні, освітньо-виховні, технологічні та технічні, екологічні заходи, які сформовані на основі заходів, передбачених Національною стратегією, Національним і Регіональним планами управління відходами, та спрямовані на реалізацію державної та місцевої політики у сфері управління відходами.

Місцевий план управління відходами розроблено строком на 10 років.

З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому розроблення Місцевого плану управління Підгородненської міської територіальної громади Дніпропетровського району Дніпропетровської області до 2033 року було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та з урахування заходів щодо їх мінімізації. Реалізація МПУВ за умови дотримання екологічних та

нормативних вимог сприятиме зменшенню антропогенного навантаження на довкілля та здоров'я населення.

Поєднання зусиль, спрямованих на покращення благополуччя населення громади, із зусиллями, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу відходів на довкілля, забезпечуватиме сталий розвиток Підгородненської МТГ як екологічно безпечної громади ефективного управління відходами.

Негативний вплив на території з природоохоронним статусом, Смарагдову мереж, об'єкти культурної спадщини відсутні.

Згідно з частиною першою статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті. Оцінка впливу на довкілля спрямована на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів. Тому при реалізації заходів проєкту МПУВ щодо впровадження планованої діяльності відповідно до законодавства України повинна обов'язково бути реалізована процедура ОВД. При необхідності, проєкти планової діяльності будуть проходити процедуру ОВД відповідно до законодавства України.

Таким чином, виконання заходів проєкту МПУВ, буде спрямовано на покращення екологічної безпеки громади, зменшення екологічних ризиків здоров'ю населення та передбачає реалізацію заходів, спрямованих на удосконалення системи управління відходами, раціональне використання вторинних ресурсів, зменшення забруднення навколишнього середовища та буде мати позитивний вплив на стан довкілля. Заходи МПУВ пов'язані між собою балансом економічної, соціальної та екологічної складових, але з пріоритетом - першочергового забезпечення сталого розвитку, зниження ризиків здоров'ю населення громади.

Виконання запланованих МПУВ спиратися на використання сильних сторін Підгородненської МТГ, максимальне використання зовнішніх можливостей, врахування слабких сторін та мінімізації зовнішніх загроз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Закони України, Постанови Кабінету Міністрів України

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»
2. Закон України «Про благоустрій населених пунктів»
3. Закон України «Про управління відходами»
4. Закон України «Про основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року»
5. Закон України «Про екологічну мережу України»
6. Закон України «Про ліцензування певних видів діяльності»
7. Закон України «Про основи містобудування»
8. Закон України «Про охорону земель»
9. Закон України «Про природно-заповідний фонд України»
10. Закон України "Про стратегічну екологічну оцінку"
11. Постанова від 05.12.2023 № 1278 Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами
12. Постанова від 13.07.2000 № 1120 Про затвердження Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків відходів

Кодекси України

13. Земельний кодекс України
14. Кодекс цивільного захисту України
15. Водний кодекс України
16. Лісовий кодекс України

Державні будівельні та санітарні норми і правила, стандарти

17. ГБН «Підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів. Вимоги технологічного проектування» (Наказ Мінжитлокомунгоспу від 21.02.2011 № 14)
18. ДБН Б.2.2-12:2018 Планування і забудова територій
19. ДБН Б.2.2-5:2011 Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій. Зі Змінами № 1, № 2 та № 3
20. ДБН В.1.1-31:2013 Захист територій, будинків і споруд від шуму
21. ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги
22. ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення
23. ДБН В.2.4-2-2005 Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування
24. ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту. Зі Зміною № 1
25. ДБН В.2.5-74 2013 Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування. Зі Зміною № 1

26. ДБН В.2.5-75 2013 Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування. Зі Зміною № 1
27. Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань (Наказ МОЗ України від 01.08.1996 № 239)
28. Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів (Наказ МОЗ України від 18.12.2002 № 476)
29. Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 р. № 145)
30. Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів (Наказ МОЗ України від 19.06.1996 № 173)
31. Державні санітарно-протиепідемічні правила і норми щодо управління медичними відходами (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 08.06.2015 № 325)
32. ДСТУ 3587:2022 Безпека дорожнього руху. Автомобільні дороги. Вимоги до експлуатаційного стану
33. ДСТУ 8392:2015 «Колісні транспортні засоби. Засоби транспортні спеціально обладнані для перевезення побутових відходів. Загальні технічні умови»
34. ДСТУ 8476:2015 «Контейнери для побутових відходів. Загальні технічні вимоги»
35. ДСТУ-Н Б В.2.2-7:2013 Настанова з улаштування контейнерних майданчиків
36. Норми часу на роботи із збирання та перевезення побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.06.2010 №170)
37. Перелік небезпечних властивостей та інструкцій щодо контролю за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням (Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 16.10.2000 № 165)
38. Порядок розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 23.03.2017 №57)
39. Правила експлуатації об'єктів поводження з побутовими відходами (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 04.05.2012 № 196)
40. Правила експлуатації полігонів побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 № 435)
41. Правила компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках (наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13.06.2023 № 489)
42. Правила пожежної безпеки в Україні (Наказ МВС України від 20.12.2014 № 1417)

43. Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення (Наказ Мінрегіону України від 01.12.2017 №316)
44. Правила утримання житлових будинків і прибудинкових територій (Наказ Держжитлокомунгоспу України від 17.05.2005 № 76)
45. Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України (Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105)
46. Про затвердження Змін до Технічних правил ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів (Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 07.12.2020 №297)
47. Про затвердження методики роздільного збирання побутових відходів (Наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13.12.2023 № 1130)
48. Технічні правила ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14.2.2012 № 54)
49. ДБН А.2.2-1-2003 Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд. Зі зміною № 1.

Методичні рекомендації

50. Методичні рекомендації з визначення морфологічного складу твердих побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 16.02.2010 №39)
51. Методичні рекомендації з організації збирання, перевезення, перероблення та утилізації побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 7.6.2010 №176)
52. Методичні рекомендації з прибирання території об'єктів благоустрою населених пунктів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 07.07.08 № 213)
53. Методичні рекомендації із забезпечення ефективного відведення поверхневих вод (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 23.12.2010 № 470)
54. Методичні рекомендації із формування громадської думки щодо екологічнобезпечного управління побутовими відходами (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 16.2.2010 № 38)
55. Методичні рекомендації щодо безпечного управління компонентами (складовими) небезпечних відходів у складі побутових відходів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.08.2013 № 423)

56. Методичні рекомендації щодо збирання відходів електричного та електронного обладнання, що є у складі побутових відходів (Наказ Мінрегіону від 22.01.2013 № 15)

Стратегії, програми, плани

57. Програма державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря на 2023 – 2027 роки Дніпропетровської зони (затвердженої розпорядженням Дніпропетровської ОДА від 28.07.2023 р. №310-17/VIII)

58. Дніпропетровська обласна стратегія поводження з твердими побутовими відходами (у рамках реалізації Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016 – 2025 роки, затвердженої розпорядженням Дніпропетровської ОДА від 29.07.2016 №80-5/VII)

59. Програма охорони навколишнього природного середовища та поводження з твердими побутовими відходами населених пунктів Підгородненської міської ради на 2021-2025 рр. (затверджено рішенням сесії Підгородненської міської ради від 15 грудня 2023 р. № 2442-31/8)

60. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р)

61. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р)

62. Національний план управління відходами до 2033 року (затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1353-р)

63. Писаренко П. В., Самойлік М. С., Цьова Ю.А., Середа М.С. Теоретико-методологічні засади управління сферою поводження з твердими відходами на регіональному рівні : монографія. Полтава: ПДАУ, 2021. 524 с.

64. Регіональний план управління відходами у Дніпропетровській області до 2030 року, затвердженого розпорядженням Дніпропетровської ОДА від 28.07.2023 р. №311-17/VIII

65. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Дніпропетровській області станом за 2023 рік <https://adm.dp.gov.ua/pro-oblast/ekologiya-pro-oblast/ekologiya>

66. Екологічний паспорт Дніпропетровської області станом за 2023 рік <https://adm.dp.gov.ua/pro-oblast/ekologiya-pro-oblast/ekologiya>

67. Стратегія регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року та проект Плану заходів на 2024-2027 роки (другий етап) дії Стратегії <https://adm.dp.gov.ua/pro-oblast/rozvitok-regionu/strategiya-rozvitku/proekt-strategiyi-rozvitku-dnipropetrovskoyi-oblasti-na-period-do-2027-roku>

68. Стратегія розвитку Підгородненської територіальної громади на 2020- 2027 роки <https://pidgorodne.otg.dp.gov.ua/storage/app/uploads/public/601/002/9d4/6010029d4daaa345991957.pdf>

69. Програми соціально-економічного та культурного розвитку Дніпропетровської області на 2023 рік <https://lychksil.otg.dp.gov.ua/novini-ta-podiyi/novini/prohramy-sotsialno-ekonomichnoho-ta-kulturnoho-rozvytku-dnipropetrovskoi-oblasti-na-2023-rik>
70. Атлас Дніпропетровської області. Укргеодезкартографія, 1994. - 40 с.
71. Ткачук Т. І. Гідрологічна характеристика річки Кільчень / Т. І. Ткачук, В. І. Доценко // Природа і вода : Матеріали наук.-практич. конференції (22 березня 2018 р.): – Дніпро: ДДАЕУ, 2018. – С. 40 – 41.

ДОДАТКИ

Кваліфікація виконавців

Керівник - С.І. Подгородецька

Директор ПП «Інститут агрономії»,
грунтознавець (С17 №124367
від 19.12.2017 р.)

Виконавець 1. М.С. Самойлік

Інженер-еколог (спеціальність «Екологія
та охорона навколишнього середовища»
(ТА №23493320 від 30.06.2003 р.),
д.е.н., професор

Виконавець 2. П.В. Писаренко

Доктор сільськогосподарських наук
спеціальність – Екологія (ДД №003321
від 14.01.2004 р.), професор,
підвищення кваліфікації:

ПАЕУ (тема: «Розробка екологічної документації», 2022 рік)

ВИЩА АТЕСТАЦІЙНА КОМІСІЯ УКРАЇНИ

Рішенням спеціалізованої вченої ради
Інституту агроекології та біотехнології
УААН

на підставі прилюдного захисту дисертації

Гисаренку
Павлу Вікторовичу

присуджено науковий ступінь

ДОКТОРА
сільськогосподарських наук
зі спеціальності
екологія

Голова
Вищої атестаційної комісії України
Вчений секретар
Вищої атестаційної комісії України

[Signature]
[Signature]
ДД №003321

ВИЩА АТЕСТАЦІЙНА КОМІСІЯ УКРАЇНИ

ДИПЛОМ
ДОКТОРА НАУК

ДД №003321

видано

Гисаренку
Павлу Вікторовичу

Рішення президії Вищої
атестаційної комісії України
від *14 січня 2004* року
(протокол № *15-09/1*)

м. Київ

Certificate

учасника практичного курсу
для розробників екологічної документації

засвідчує, що

**Писаренко
Павло Вікторович**

успішно пройшов(ла) курс

з 9 по 30 серпня 2022 року

з тем:

- Визначення показників емісії (літених викидів) забруднюючих речовин в атмосферне повітря
- Розробка Звітів з інвентаризації викидів та Документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами. Складання програми моніторингу.
- Розробка проектів скорочення санітарно-захисних зон
- Розробка та оформлення документів на спеціальне водокористування (складання заяви, обґрунтування потреби у воді, опис та схеми місць забору води та скиду зворотних вод, поточні ПНВПВ та перспективні ПНВПВ, нормативи ГДС, паспорти водного господарства, договори оренди водних об'єктів)
- Вторинні водокористувачі: паспорти водного господарства, угоди на водопостачання та водовідведення, контроль якості води
- «Еколог на підприємстві»: накази, журнали обліку води, організація ЗСО, контроль якості води, екологічні перевірки
- Декларація про відходи.
- Розробка реєстрових карт утворення, оброблення та утилізації відходів.
- Паспорти МВВ
- Складання та подання звітності, ведення первинного обліку, Екологічний податок, рентна плата
- Розробка інструкцій, наказів, положень

Директор
Національного центру сталого розвитку,
Президент
Професійної асоціації екологів України

Циганок Л.В.

UKRAINE

SPECIALIST'S DIPLOMA

C17 № 124367

Pidhorodetska

Svitlana

in 2017 completed the full course of
Kharkiv National Agrarian University named after
V. V. Dokuchayev
obtained qualification:

Educational qualification level Specialist
Program Subject Area "Agrochemistry and Soil
Science"

Professional qualification "Specialist in Agrochemistry
and Soil Science"

Rector Oleksandr Ulyanchenko

19 December 2017

In case of any differences in interpretation of the information on the diploma the Ukrainian text shall prevail.

Фотофіксація місць оприлюднення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки у порядку, передбаченому частиною четвертою статті 12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

ЦНАП Підгородненської міської ради, м.Підгородне, вул.Центральна, 43А.

Спаський старостинський округ, с.Спаське, вул.Козинця, 81.